

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2021 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer:	975 966 372
Organisasjonsform:	Aksjeselskap
Foretaksnavn:	SPAREBANK 1 GRUPPEN AS
Forretningsadresse:	Storgata 65 9008 TROMSØ

Regnskapsår

Årsregnskapets periode:	01.01.2021 - 31.12.2021
-------------------------	-------------------------

Konsern

Mørselskap i konsern:	Ja
Konsernregnskap lagt ved:	Ja

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet:	Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet:	IFRS
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til konsernet:	IFRS

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet:	Sigurd Aune
Dato for fastsettelse av årsregnskapet:	08.04.2022

Grunnlag for avgivelse

År 2021: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2020: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2021

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 21.07.2023

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Sum netto inntekter		863 127 000	2 046 378 000
Sum inntekter		863 127 000	2 046 378 000
Kostnader			
Avskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		10 626 000	11 343 000
Annen driftskostnad		98 526 000	80 391 000
Sum kostnader		109 152 000	91 734 000
Driftsresultat		753 975 000	1 954 644 000
Finansinntekter og finanskostnader			
Inntekt på investering i datterselskap og tilknyttet selskap		12 168 000	13 045 000
Sum finansinntekter		12 168 000	13 045 000
Netto finans		12 168 000	13 045 000
Ordinært resultat før skattekostnad		766 143 000	1 967 689 000
Skattekostnad på ordinært resultat		55 450 000	25 325 000
Ordinært resultat etter skattekostnad		710 693 000	1 942 364 000
Årsresultat		710 693 000	1 942 364 000
Overføringer og disponeringer			
Overføringer til/fra annen egenkapital		710 693 000	1 942 364 000
Sum overføringer og disponeringer		710 693 000	1 942 364 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Konsesjoner, patenter, lisenser, varemerker og lignende rettigheter		52 000	110 000
Utsatt skattefordel		47 537 000	49 158 000
Sum immaterielle eiendeler		47 589 000	49 268 000
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom		9 739 000	9 213 000
Sum varige driftsmidler		9 739 000	9 213 000
Finansielle anleggsmidler			
Investering i datterselskap		8 498 530 000	8 455 605 000
Investeringer i tilknyttet selskap		198 495 000	138 423 000
Verdipapirer tilgjengelig for salg		4 996 000	4 996 000
Utlån til kunder og fordring på kredittinstitusjoner		2 426 297 000	2 114 608 000
Sum finansielle anleggsmidler		11 128 318 000	10 713 632 000
Sum anleggsmidler		11 185 646 000	10 772 113 000
Omløpsmidler			
Varer			
Fordringer			
Andre eiendeler		5 296 000	2 773 000
Finansielle eiendeler		19 165 000	23 532 000
Bruksrett anleggsmiddel		28 235 000	11 549 000
Sum fordringer		52 696 000	37 854 000
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende		367 626 000	234 991 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		367 626 000	234 991 000
Sum omløpsmidler		420 322 000	272 845 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
SUM EIENDELER		11 605 968 000	11 044 958 000
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital		2 061 518 000	2 156 400 000
Overkurs		1 189 147 000	1 243 877 000
Sum innskutt egenkapital		3 250 665 000	3 400 277 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		1 564 519 000	2 765 328 000
Sum opptjent egenkapital		1 564 519 000	2 765 328 000
Sum egenkapital		4 815 184 000	6 165 605 000
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld			
Ansvarlig lånekapital		1 253 022 000	283 484 000
Sum annen langsiktig gjeld		1 253 022 000	283 484 000
Sum langsiktig gjeld		1 253 022 000	283 484 000
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner		5 448 322 000	4 533 927 000
Leieforpliktelse anleggsmiddel		28 348 000	11 841 000
Finansielle forpliktelser		39 606 000	37 592 000
Andre forpliktelser		21 485 000	12 509 000
Sum kortsiktig gjeld		5 537 761 000	4 595 869 000
Sum gjeld		6 790 783 000	4 879 353 000
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		11 605 967 000	11 044 958 000

Konsernets resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Annen driftsinntekt		38 369 074 000	24 565 676 000
Sum inntekter		38 369 074 000	24 565 676 000
Kostnader			
Varekostnad		31 238 769 000	19 411 518 000
Avskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		438 546 000	511 989 000
Annen driftskostnad		2 599 592 000	2 839 295 000
Sum kostnader		34 276 907 000	22 762 802 000
Driftsresultat		4 092 167 000	1 802 874 000
Finansinntekter og finanskostnader			
Inntekt på investering i datterselskap og tilknyttet selskap		12 543 000	14 350 000
Sum finansinntekter		12 543 000	14 350 000
Netto finans		12 543 000	14 350 000
Ordinært resultat før skattekostnad		4 104 710 000	1 817 224 000
Skattekostnad på ordinært resultat		854 425 000	423 640 000
Ordinært resultat etter skattekostnad		3 250 285 000	1 393 584 000
Årsresultat		3 250 285 000	1 393 584 000
Minoritetsinteresser		834 954 000	405 043 000
Årsresultat etter minoritetsinteresser		2 415 331 000	988 541 000
Revaluering av eiendom		35 811 000	112 558 000
Skatt		-8 953 000	-28 139 000
Verdiendringer verdipapirer tilgjengelig for salg		151 000	
Omregningsdifferanser		-810 000	2 555 000
Sum resultatkomponenter for IFRS-foretak		26 199 000	86 974 000
Totalresultat		2 441 530 000	1 075 515 000

Overføringer og disponeringer

Konsernets resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Overføringer til/fra annen egenkapital		3 250 284 000	1 393 584 000
Sum overføringer og disponeringer		3 250 284 000	1 393 584 000

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Konsesjoner, patenter, lisenser, varemerker og lignende rettigheter		1 565 355 000	1 836 772 000
Goodwill		1 975 023 000	2 062 152 000
Sum immaterielle eiendeler		3 540 378 000	3 898 924 000
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende		1 495 047 000	1 503 761 000
Sum varige driftsmidler		1 495 047 000	1 503 761 000
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i tilknyttet selskap		204 873 000	144 426 000
Verdipapirer til virkelig verdi		83 465 478 000	70 678 632 000
Investeringseiendommer		9 129 619 000	7 567 137 000
Obligasjoner holdt til forfall		849 779 000	1 384 316 000
Obligasjoner til amortisert kost		11 395 864 000	9 883 504 000
Verdipapirer tilgjengelig for salg		6 351 000	32 215 000
Utlån til kunder		5 082 759 000	3 545 279 000
Fordring på reassurandør		817 313 000	908 248 000
Andre eiendeler		87 227 000	33 760 000
Finansielle derivater		162 295 000	916 649 000
Finansielle eiendeler		896 954 000	945 765 000
Sum finansielle anleggsmidler		112 098 512 000	96 039 931 000
Sum anleggsmidler		117 133 937 000	101 442 616 000
Omløpsmidler			
Varer			
Fordringer			
Bruksrett anleggsmiddel		85 820 000	83 015 000
Fordring på forsikringstaker		3 262 139 000	3 126 070 000
Bankinnskudd		3 701 538 000	3 535 606 000
Sum fordringer		7 049 497 000	6 744 691 000

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Sum omløpsmidler		7 049 497 000	6 744 691 000
SUM EIENDELER		124 183 434 000	108 187 307 000
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital		2 061 518 000	2 156 400 000
Overkurs		1 189 147 000	1 243 877 000
Sum innskutt egenkapital		3 250 665 000	3 400 277 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		8 121 319 000	7 889 275 000
Minoritetsinteresser		3 770 667 000	3 238 072 000
Sum opptjent egenkapital		11 891 986 000	11 127 347 000
Sum egenkapital		15 142 651 000	14 527 624 000
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Utsatt skatt		615 370 000	869 570 000
Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring		87 163 598 000	72 724 276 000
Premie og erstatningsavsetninger i skadeforsikring		9 159 112 000	9 148 970 000
Gjeld vedrørende gjenforsikring		15 878 000	9 024 000
Finansielle derivater		354 456 000	55 603 000
Leieforpliktelse anleggsmiddel		88 409 000	84 941 000
Finansielle forpliktelser		3 444 646 000	3 051 086 000
Andre forpliktelser		229 453 000	397 270 000
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner		5 441 864 000	108 187 307 000
Sum avsetninger for forpliktelser		106 512 786 000	194 528 047 000
Annen langsiktig gjeld			
Ansvarlig lånekapital		1 503 022 000	1 525 278 000
Sum annen langsiktig gjeld		1 503 022 000	1 525 278 000
Sum langsiktig gjeld		108 015 808 000	196 053 325 000

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Kortsiktig gjeld			
Betalbar skatt		1 024 973 000	605 468 000
Sum kortsiktig gjeld		1 024 973 000	605 468 000
Sum gjeld		109 040 781 000	196 658 793 000
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		124 183 432 000	211 186 417 000

ÅRSRAPPORT 2021

SpareBank1

INNHold

Styrets årsberetning	3	Note 22 Inntekter og kostnader fra finansielle eiendeler og gjeld	61
Resultatregnskap	14	Note 23 Leieavtaler	62
Utvidet resultat	15	Note 24 Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser	63
Balanse	16	Note 25 Verdssettelseshierarki	65
Endring i egenkapital	18	Note 26 Verdipapirer til virkelig verdi	68
Kontantstrømoppstilling	20	Note 27 Obligasjoner målt til amortisert kost	69
		Note 28 Virkelig verdi på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	69
Noter		Note 29 Investeringer i datterselskaper	71
Note 1 Generell informasjon	21	Note 30 Investeringer i tilknyttede selskap	71
Note 2 Regnskapsprinsipper	21	Note 31 Investeringseiendommer	73
Note 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende regnskapsprinsipper	32	Note 32 Eiendom, anlegg og utstyr	76
Note 4 Segmentinformasjon	34	Note 33 Goodwill	77
Note 5 Solvens II	35	Note 34 Andre immaterielle eiendeler	78
		Note 35 Driftskostnader	79
Risikonoter		Note 36 Skatt	79
Note 6 Finansiell risikostyring	37	Note 37 Lønn og annen godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte	81
		Note 38 Vesentlige transaksjoner med nærstående parter	82
Markedsrisiko		Note 39 Antall ansatte og årsverk	83
Note 7 Markedsrisiko knyttet til renterisiko	45	Note 40 Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	83
Note 8 Markedsrisiko knyttet til valutarisiko	45	Note 41 Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	84
Note 9 Finansielle derivater	45		
		Øvrige noter	
Forsikringsrisiko		Note 42 Eierstruktur	84
Note 10 Forsikringsrisiko i livsforsikring	46	Note 43 Hendelser etter balansedagen	85
Note 11 Forsikringsrisiko i skadeforsikring	49	Styrets redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse	86
		Revisjonsutvalget	89
Kredittrisiko		Risikoutvalget	90
Note 12 Kreditteksponering for hver interne risikorating	52	Godtgjørelsesutvalget	91
Note 13 Maksimal kreditteksponering, ikke hensyntatt pantstillelser	52		
Note 14 Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån og premieinntekter	53		
Likviditetsrisiko			
Note 15 Gjenværende kontraktsmessig løpetid på finansielle forpliktelser	53		
Resultat og balansenoter			
Note 16 Netto premieinntekter forsikring	55		
Note 17 Netto forsikringsytelser og erstatninger for egen regning	56		
Note 18 Forsikringsforpliktelser i livsforsikring	57		
Note 19 Forsikringsteknisk avsetning i skadeforsikring	59		
Note 20 Fordring på reassurandør	61		
Note 21 Fordring på forsikringstaker	61		

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2021

SpareBank 1 Gruppen

VIRKSOMHETEN I 2021

- Konsernresultat før skatt i 2021 ble 4.105 (1.817) mill. kroner¹. Annualisert egenkapitalavkastning etter skatt ble 21,9 (11,0) %.
- SpareBank 1 Forsikring AS hadde et resultat før skatt på 894 (298) mill. kroner. Resultatet etter skatt ble 778 (234). Risikoresultatet ble 143 mill. kroner, en forbedring på 72 mill. kroner fra året før. Administrasjonsresultatet utgjorde 205 mill. kroner, en forbedring på 188 mill. kroner sammenlignet med 2020. Andel av tidligere avsatt administrasjonsreserve ble oppløst med 270 mill. kroner i 2021. Sterk verdiutvikling i selskaps eiendomsportefølje var medvirkende til det gode renteresultatet, og bidro også til høy avkastning i selskapsporteføljen.
- Fremtind konsern leverte et rekordresultat før skatt på 3.085 (1.506) mill. kroner, som var 1.579 mill. kroner høyere enn i 2020. Resultat etter skatt ble 2.386 (1.157) mill. kroner. Resultatforbedringen skyldes bedret forsikringsresultat, i all hovedsak som følge av lavere skadeprosenter for hovedbransjene Reise og PM bil samt bedret finansresultat.
- SpareBank 1 Factoring AS fikk et resultat før skatt på 72 (71) mill. kroner. Resultat etter skatt ble 54 (53) mill. kroner. Utlånene har hatt en nedgang på 8 % sammenlignet med 2020.
- Modhi Finance konsern oppnådde et resultat på 181 (20) mill. kroner før skatt. Resultat etter skatt ble 132 (6) mill. kroner. Det ble foretatt en oppskrivning av porteføljeverdiene i 2021 med 126 mil. kroner mens det i 2020 ble foretatt en nedskrivning på 3 mill. kroner.

SpareBank 1 Gruppen AS er et holdingselskap som gjennom sine datterselskaper produserer, leverer og distribuerer produkter innenfor skadeforsikring, personforsikring, pensjon, factoring, porteføljekjøp, innføringstjenester og folkefinansiering.

ODIN Forvaltning AS ble fisjonert ut med virkning fra 1. mai 2021 til SpareBank 1 Forvaltning AS.

SpareBank 1 Gruppen AS har kontoradresse i Tromsø, og konsernets primærmarked er Norge. I årsberetningen benyttes SpareBank 1 Gruppen AS eller selskapet om holdingselskapet, og SpareBank 1 Gruppen eller konsern om konsernet.

SpareBank 1 Gruppen AS og konsernet avlegger regnskap i tråd med EU-godkjent IFRS-standard (International Financial Reporting Standards).

SpareBank 1 Gruppen oppnådde et resultat etter skatt på 3.250 (1.393) mill. kroner. Samlet forvaltningskapital for SpareBank 1 Gruppen var 124 mrd. kroner per 31. desember 2021. Dette representerer en vekst på 15 % fra 2020.

SpareBank 1 Gruppen – resultater og nøkkeltall:

MILL. kroner	2020
Andel resultat fra datterselskapene før skatt:	
- SpareBank 1 Forsikring AS*	298
- Fremtind Forsikring konsern *	1506
- ODIN Forvaltning konsern****	132
- SpareBank Forvaltning AS	-5
- LOFavor AS**	
- SpareBank 1 Factoring AS	71
- Modhi Finance konsern	20
- SpareBank 1 Spleis AS	-16
- Konsernjusteringer	-73
Sum resultat datterselskaper før skatt	1932
Kostnader morselskapet	-82
Netto finans morselskap	902
Gevinst/tap ved salg av verdipapirer	-6
Tilknyttet selskap og fellekontrollert virksomhet	13
Resultat før avskrivninger merverdier og nedskrivninger	2760
Reklassifisering av gevinst DNB***/Goodwill nedskrivning	-943
RESULTAT FØR SKATT	1817
Skattekostnad	-424
RESULTAT ETTER SKATT	1393
<i>Kontrollerende interessers andel</i>	<i>988</i>
<i>Ikke-kontrollerende interessers andel</i>	<i>405</i>

* Personrisikoproduktene fra SpareBank 1 Forsikring AS ble overført Fremtind Livsforsikring AS med virkning fra 1.januar 2020.

** 1. juli 2020 solgte SpareBank 1 Gruppen AS 2 % av aksjene i LOFavor AS til LO slik at eierandelen ble redusert fra 51% til 49 %. Selskapet er følgelig ikke et datterselskap fra samme tidspunkt.

***I konsernregnskapet er morselskapets gevinst 1. kvartal 2020 i forbindelse med overføring av personrisikoproduktene til Fremtind Livsforsikring AS fra DNB Livsforsikring AS, eliminert som følge av enhetssynet.

**** ODIN Forvaltning konsern ble fisjonert ut med virkning fra 1. mai 2021 til SpareBank 1 Forvaltning AS.

SpareBank 1 Gruppen er, som et forsikringsdominert finanskonsern, underlagt Solvens II-regelverket. Solvensmarginen per 31. desember 2021 på konsolidert nivå var 155 (165) % uten bruk av overgangsregler. Det er fastsatt et mål om en solvensmargin på 150 % på konsolidert nivå.

¹ Tall i parentes angir beløpet eller prosenten for 2020.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Aksjene i SpareBank 1 Gruppen AS er ikke børsnotert, og selskapet hadde per 31. desember 2021 heller ikke børsnoterte obligasjonslån. Selskapet har en konsentrert eierstruktur, og aksjene er ikke gjenstand for regelmessig omsetning. SpareBank 1 Gruppen AS var per 31. desember 2021 eid av SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %), SpareBank 1 SMN (19,5 %), SpareBank 1 SR-Bank ASA (19,5 %), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %), SpareBank 1 Østlandet (12,4 %) og Landsorganisasjonen i Norge (LO) og forbund tilknyttet LO (9,6 %). Alle aksjeeiere og aksjeeiergrupperinger er representert i selskapets styre enten direkte eller indirekte. Det er løpende og god kontakt med alle aksjeeiere og aksjeeiergrupperinger i selskapet. Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har drøftet «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse», og sluttet seg til denne der den gir føringer som er aktuelle og relevante for et selskap som ikke har aksjer notert på børs, og hvor aksjene heller ikke er gjenstand for regelmessig omsetning.

Styrets samlede redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse er inntatt i årsrapporten for 2021.

LEDELSEN

Rollen til SpareBank 1 Gruppen AS er å se til at den samlede virksomheten i konsernet er organisert og drives på en forsvarlig måte. I tillegg til at morselskapet utøver eierinteresser leverer morselskapet også støttetjenester til datterselskapene. Sigurd Aune er administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS

OPPLYSNING OM GODTGJØRELSE

Opplysninger om godtgjørelse til administrerende direktør, og styret fremgår av regnskapets note 37, og opplysninger om godtgjørelse til revisor fremgår av note 35.

UTBYTTEPOLITIKK

SpareBank 1 Gruppen AS har som mål å utbetale 60-70 % av overskuddet på konsolidert nivå som netto utbytte. Ved fastleggelse av utbytte for SpareBank 1 Gruppen AS skal det legges vesentlig vekt på at man har en tilfredsstillende solvensmargin, basert både på gjeldende regelverk og de interne mål som er fastsatt av styret. I vurderingen av solvenssituasjonen skal det hensyntas kapitalbehov for fremtidig vekst samt selskapets ORSA-beregninger og likviditetssituasjon.

Det er resultat etter skatt i morselskapet, SpareBank 1 Gruppen AS, som danner grunnlag for fastsettelse av størrelsen på utbyttet.

Styrets forslag til utbytte for 2021 vektlegger at konsernet vurderes å være tilstrekkelig kapitalisert.

FORRETNINGSOMRÅDER – RESULTATER OG NØKKELTALL

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

SpareBank 1 Forsikring AS er et heleiet datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1 Forsikring AS understøtter strategien til SpareBank 1-bankene mot deres bedrifts- og privatkunder, samt LO-forbundene mot deres medlemmer og foreninger.

Hovedproduktene til selskapet er tjenestepensjon inkludert kollektive uføredkninger, samt private pensjonsspareprodukter.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2020
Risikoresultat netto	71
Administrasjonsresultat netto	17
Renteresultat	5
Vederlag for rentegarantien	23
RESULTAT FØR TILLEGGSAVSETNINGER	116
Avsetning tilleggsavsetninger	86
Resultat til kunder	-110
Avkastning på finansielle eiendeler i selskapsporteføljen	238
Andre inntekter og kostnader	-30
Resultat før skatt	298
Skattekostnad	-64
Resultat etter skatt	234

SpareBank 1 Forsikring AS oppnådde et resultat etter skatt på 778 (234) mill. kroner. Det bedre resultatet skyldes hovedsakelig verdiregulering av eiendommer og oppløsning av reserver. Forvaltningskapitalen utgjorde 87 mrd. kroner ved utgangen av 2021. Dette var 13,3 mrd. kroner mer enn ved utløpet av forrige år.

Brutto premieinntekter eksklusive tilflyttet kapital ble 6.356 mill. kroner mot 5.514 mill. kroner i 2020. Dette tilsvarer en økning på 15,3%.

Netto risikoresultat utgjorde 143 (71) mill. kroner. Hovedårsaken til det bedre resultatet var oppdaterte vurderinger knyttet til erstatningsavsetningene. Risikoresultatet til fripoliser ble 65 mill. kroner mot 58 mill. kroner forrige år. I 2021 ble 32 mill. kroner av dette resultatet avsatt til risikoutjevningfondet. Av risikoresultat i kollektiv ytelsespensjon på 12 mill. kroner ble 6 mill. kroner avsatt til risikoutjevningfondet. Forrige år var risikoresultatet i ytelsespensjon 4 mill. kroner.

Det er usikkerhet knyttet til hvilken effekt koronapandemien vil ha på uførhet og andel friskmeldte (reaktivering). Det er foretatt ekstra avsetninger som tar høyde for noe økt uførhet og noe redusert reaktivering blant dagens uføre.

Administrasjonsresultatet ble 205 (17) mill. kroner.

Det ble oppløst 270 mill. kroner av tidligere avsatt administrasjonsreserve i 2021. Administrasjonsresultatet, sett bort fra denne endringen, ble 61 mill. kroner svakere enn forrige år. Innføring av Egen Pensjonskonto (EPK) medførte lavere gebyrinntekter i andre halvår. Gebyrinntektene økte likevel med 6 % sammenlignet med året før som følge av sterk underliggende volumvekst, mens driftskostnadene og provisjonskostnadene økte med til sammen 16 %.

Avkastningsresultatet (finansinntekter i kunde-porteføljene redusert med garantert avkastning) ble 1.561 mill. kroner, mot 5 mill. kroner året før. Pliktige renter utgjorde 583 mill. kroner. Tilleggsavsetningene ble styrket med 302 mill. kroner, mens 1.058 mill. kroner av avkastningsresultatet ble tilført kundene som ubetinget overskuddstildeling. Vederlaget for rentegarantien utgjorde 44 mill. kroner, mot 23 mill. kroner forrige år.

Selskapet oppnådde en verdjustert kapitalavkastning i kollektivporteføljen på 9,5 (4,6) %, mens den bokførte kapitalavkastningen ble 9,8 (2,3) %. Gjennom 2021 gikk kursreguleringsfondet ned med 70 mill. kroner, slik at dette utgjorde 2.736 mill. kroner ved utgangen av året. Selskapets gjennomsnittlige årlig garanterte rente er 2,8 %.

I selskapsporteføljen ble kapitalavkastningen 6,4 % i 2021, mot 3,8 % i 2020.

Selskapet fikk en skattekostnad på 116 mill. kroner (12,9 %), sammenlignet med 64 mill. kroner året før. Årsaken til avvik i selskapets skattekostnad sammenlignet med en normal-skattesats på 25 % var beregnet effekt av fritaksmetoden for aksjerelaterte investeringer hvor inntekten tilfaller selskapet.

Selskapets solvensmargin per 31. desember 2021 var 161 % uten bruk av overgangsregler, sammenlignet med 241 % ved utgangen av 2020. Selskapets mål for solvensmarginen er 140-160%. Reduksjonen i solvensmarginen, fra det høye nivået pr utgangen av 2020, skyldes blant annet innfrielse av ansvarlig lån, endrede renteforutsetninger og sterk volumvekst i selskapets satsningsprodukter.

FREMIND FORSIKRING KONSERN

Fremtind Forsikring konsern er det ledende norske selskapet på salg av forsikring gjennom bank, til bankkunder og medlemmer av LO-forbund. Fremtind konsern består av Fremtind Forsikring AS, Fremtind Livsforsikring AS, Fremtind Service AS (tidligere Fjellinjen Utsteder AS) samt eiendomsdøtre og aksjer i felles kontrollert virksomhet.

SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA har eierandeler på henholdsvis 65 % og 35 % i Fremtind Forsikring AS.

Resultatutvikling:

Mill. kroner		2020
Brutto opptjent premie		12 734
Brutto påløpne erstatninger		-8 939
Gevinst /tap tidligere år		345
Brutto driftskostnader		-3 289
Andre inntekter/kostnader		75
Andre tekniske avsetninger		166
Forsikringsresultat		1 091
Netto finansinntekter		417
Andre kostnader		-2
Resultat før skatt		1 506
Skattekostnad		-348
Resultat etter skatt		1 157

Fremtind konsern leverte et rekordresultat før skatt på 3 085 mill. kroner, mot 1.506 mill. kroner i 2020. Både forsikringsresultatet og finansresultatet er betydelig bedret fra 2020. Dette er resultat av god lønnsomhetsstyring og risikoseleksjon, samt reduserte driftskostnader i tråd med Fremtinds kostnadsprogram.

Resultatet etter skatt ble 2.386 (1.157) mill. kroner

Forsikringsresultatet ble 2.457 mill. kroner mot 1.091 mill. kroner i 2020. Resultatforbedringen skyldes god vekst og betydelig bedre skadepresenter i hovedbransjene PM Bil og Reise.

Det ble inntektsført 184 mill. kroner i avviklingsgevinster i 2021, hvorav 68 mill. kroner var styrt avvikling. Avviklingsgevinster i 2020 utgjorde 345 mill. kroner. Årets avviklingsgevinster gjelder hovedsakelig produktgruppene Hus, Ulykke, Yrkesskade og ansvar.

I 2021 var brutto skadeprosent 57,6 % mot 67,5 % i 2020. Nedgang i skadeprosent på 9,9 prosentpoeng skyldes betydelig bedring i skadepresenter for hovedbransjene PM Bil og Reise.

Selskapets brutto premieinntekter ble 13.514 mill. kroner, tilsvarende en økning på 780 mill. kroner sammenlignet med 2020. Fremtind har hatt en vekst i premiebestand på 772 mill. kroner, hvorav privatmarkedet har hatt en vekst på 5 % og bedriftsmarkedet 14,8 %.

Fremtind Forsikring hadde en markedsandel på landbasert skadeforsikring på 14,8 (15) % ved utgangen av året, og 16,3 (16,7) % samlet for risikoforsikring.

Fremtind er Norges nest største selskap innen privat skadeforsikring og hadde en markedsandel på 20,4 (20,7) % ved utgangen av 2021.

Brutto påløpte erstatningskostnader utgjorde 7.974 mill. kroner, noe som er en nedgang på 959 mill. kroner sammenlignet med 2020. Lønnsomheten i PM porteføljen har hatt en meget

tilfredsstillende utvikling i 2021, spesielt innen PM motor og Reise.

I 2021 inntraff det storskader, som er skader over 10 mill. kroner, for 116 mill. kroner mot 318 mill. kroner i 2020. For selv bærende ordninger er det reduksjon i snittskader.

Fremtind Forsikring konserns netto inntekter fra investeringer utgjorde 618 (417) mill. kroner. Aksjeporteføljen utgjorde 1.563 (1.350) mill. kroner ved utgangen av 2021, og ga en avkastning på 26,4 (11,8) %. Eiendomsporteføljen ga en avkastning på 10,3 (4,9) %.

Finansavkastningen ble 3,8 (3,5) %. Ved utgangen av 2021 hadde Fremtind Forsikring konsern en investeringsportefølje på 14 mrd. kroner.

Selskapets brutto driftskostnader utgjorde 3.300 (3.289) mill. kroner. Selskapets driftskostnader er sammensatt av interne driftskostnader og provisjoner til distributørene. Totalt utgjorde avskrivninger av immaterielle eiendeler 258 mill. kroner ved utgangen av året.

Kostnadsprosenten sank fra 25,8 % i 2020 til 24,4 % i 2021. Det er økning i provisjonskostnader som følge av økt salg og bestand, men samtidig er det en nedgang i driftskostnader i tråd med plan for effektuttak av kostnadsprogrammet.

Solvensmarginen per 31. desember 2021 var 207 (221) % for Fremtind Forsikring AS, uten bruk av overgangsregler. Selskapets mål for solvensmarginen er 155-200 %.

SPAREBANK 1 FACTORING AS

SpareBank 1 Factoring AS tilbyr administrasjon, finansiering og kredittsikring av kundefordringer

Resultatutvikling:

Mill. kroner		2020
Netto rente- og provisjonsinntekter		121
Driftskostnader		-49
Tap på utlån		-1
Resultat før skatt		71
Skattekostnad		-18
Resultat etter skatt		53

SpareBank 1 Factoring AS oppnådde et resultat før skatt på 72 (71) mill. kroner. Resultatet etter skatt ble 54 (53) mill. kroner. Utlånene har hatt en nedgang på 159 mill. kroner eller minus 8,2 % sammenlignet med 2020.

MODHI FINANCE KONSERN

Modhi konsern har sin virksomhet innen porteføljekjøp, porteføljevaltning, samt inkassovirksomhet. I løpet av de tre siste årene har Modhi Finance etablert seg i både Sverige og Finland.

Resultatutvikling:

Mill. kroner		2020
Netto rente- og provisjonsinntekter		320
Driftskostnader		-299
Resultat før skatt		20
Skattekostnad		-14
Resultat etter skatt		6

Modhi konsern oppnådde et resultat før skatt på 181 (20) mill. kroner. Resultatet etter skatt ble 132(6) mill. kroner. Selskapet hadde god underliggende drift og bedre innfordring enn forventet. Det ble derfor foretatt en oppskrivning av porteføljeverdiene i 2021 med 126 mill. kroner, mens det i 2020 ble foretatt en nedskrivning på 3 mill. kroner. Virksomheten i Finland fikk et tilnærmet nullresultat i 2021, mens resultatet i Sverige er fortsatt preget av oppstart.

SPAREBANK 1 SPLEIS AS

SpareBank 1 Spleis AS organiserer folkefinansiering ved å bidra til innsamling av midler til bestemte formål, eksempelvis klubber, foreninger og lag som har behov for penger til ulike tiltak.

Resultatutvikling:

Mill. kroner		2020
Driftsinntekter		7,7
Driftskostnader		-24,0
Driftsresultat		-16,3
Netto finansinntekter		0,1
Resultat før skatt		-16,2

SpareBank 1 Spleis har en nedgang i resultatet, som følge av at utgiftene knyttet til utvikling og vedlikehold av plattformen ble kostnadsført direkte i 2021. Det har vært en positiv utvikling i inntektene fra 2020 til 2021. I 2021 ble det aktivert 14.653 (25.169) nye spleiser og totalt samlet inn 243 (232) mill. kroner.

SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

SpareBank 1 Gruppen AS fikk et resultat på 766 mill. kroner før skatt mot 1.968 mill. kroner i 2020. Morselskapets inntekter består i all hovedsak av utbytte og konsernbidrag fra datterselskapene. I 2020 ble det inntektsført gevinst på 937 mill. kroner i morselskapets regnskap som følge av overføring av personrisikoproduktene til Fremtind Livsforsikring AS.

SpareBank 1 Gruppen AS' eiendeler utgjorde 11.605 mill. kroner per 31. desember 2021 og består i all hovedsak av aksjer i datterselskaper og fordringer på kredittinstitusjoner.

Egenkapitalen består av innskutt kapital og opptjent egenkapital. Innskutt egenkapital i SpareBank 1 Gruppen AS var 3.251 mill. kroner per 31. desember 2021, mens samlet egenkapital utgjorde 4.815 mill. kroner.

SPAREBANK 1 GRUPPEN

Beholdningen av kontanter og kontantekvivalenter i konsernet økte i løpet av 2021 med 165 mill. kroner til 3.701 mill. kroner. I kontantstrømanalysen til SpareBank 1 Gruppen var det en økning fra operasjonelle aktiviteter med 2.074 mill. kroner i løpet av 2021, som forklares med godt resultat, frigjøring av eiendeler og økning av gjeld. Når det gjelder investeringsaktiviteter var det en netto negativ kontantstrøm som hovedsakelig skyldes tilgang på immaterielle eiendeler og investeringseiendommer. Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter utgjorde -1.940 mill. kroner som følge av utbetaling av utbytte.

SpareBank 1 Gruppen hadde en samlet egenkapital ved årsskiftet på 15.142 mill. kroner, mot 14.527 mill. kroner ved utgangen av 2020. ODIN Forvaltning AS ble fisjonert ut av SpareBank 1 Gruppen 1. mai 2021 og er nå datterselskap av SpareBank 1 Forvaltning AS.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Styret finner at forutsetningene for fortsatt drift er ivarett gjennom det fremlagte årsregnskapet for 2021 og resultatprognoser for 2022.

UTBYTTE

Styret foreslår at det for 2021 deles ut et samlet utbytte på 711 mill. kroner.

RISIKOFORHOLD

Virksomheten i SpareBank 1 Gruppen er organisert i ulike forretningsområder gjennom datterselskaper. Det er store forskjeller i de enkelte datterselskapers risikoprofiler. De viktigste risikoer konsernet er eksponert mot er markedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko, kredittrisiko, eierrisiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko, konsentrasjonsrisiko, strategisk og forretningsmessig risiko.

Det vises til note 6 om finansiell risikostyring for en mer detaljert beskrivelse av den samlede risikostyringen, og oppfølging av ulike typer risiko i SpareBank 1 Gruppen.

ANSVAR FOR RISIKOSTYRING, COMPLIANCE OG KONTROLL

Konsernstyret er ansvarlig for virksomhetens risikostyring og compliance. Selskapsstyrene har et ansvar for risikostyringen og compliance i eget selskap.

Ansvar for den samlede risikostyringen i konsernet er organisatorisk lagt til Chief Risk Officer. Stillingen er direkte underlagt administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS. Risikostyringen i SpareBank 1 Gruppen skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og sikre oppfyllelse av lovmessige kapitalkrav. Det er gjennomført en

matriseorganisering av konsernets risikostyring med betydelig samarbeid mellom mor- og datterselskapene. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En moderat risikoprofil
- En sterk risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- Tilstrebeelse av en optimal kapitalallokering innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter
- Et tilstrekkelig nivå på kjernekapital og solvensmargin ut fra valgt risikoprofil
- Å sikre at konsernet til enhver tid oppfyller alle regulatoriske kapital- og solvensmarginkrav

Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS estimerer konsernets risikoprofil hvert kvartal. Minst en gang per år gjennomføres en mer helhetlig egenvurdering av konsernets samlede kapitalbehov. Formålet med risikoberegningene er overvåking av konsernets risikoeksponeringer, og vurdering av konsernets fremtidige kapitalbehov, sett opp mot eiernes risikotoleranse. Risikoberegningene er videre knyttet opp mot etablerte likviditets- og beredskapsplaner.

Internkontrollen i konsernet er regulert i sentrale styringsdokumenter, men er i hovedsak definert som et linjeansvar. I samsvar med Solvens II forskriften, krav til styring og kontroll, og konsernets egne retningslinjer

foretas det en årlig gjennomgang av risikoforhold i virksomheten. Som en del av denne prosessen utarbeides tiltaksplaner i alle enheter med rapportering til de respektive selskapsstyrer. Informasjon fra den selskapsvise rapporteringen aggregeres og rapporteres til konsernets styre. I tillegg gjennomføres også undersøkelser på tvers i konsernet i relasjon til IT, personopplysningsloven, hvitvaskingsloven, og andre sikkerhetsmessige forhold. SpareBank 1 Gruppen har utkontraktert internrevisjonen til EY AS. Gjennom dette får konsernet tilført økt kompetanse. Internrevisjonens virksomhet dekker også datterselskapene.

ORGANISASJON OG ARBEIDSMILJØ I SPAREBANK 1 GRUPPEN

ORGANISASJON

I SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper var det per 31. desember 2021 totalt 1.402 fast ansatte fordelt på totalt 1.385 årsverk. I SpareBank 1 Gruppen AS var det totalt 39 ansatte fordelt på 38,8 årsverk. Det var til sammen fire ansatte som sluttet i SpareBank 1 Gruppen AS i løpet av 2021, hvorav en av disse gikk av med førtidspensjon. I konsernet var det 133 ansatte som sluttet i 2021, 56 kvinner og 77 menn (42 % kvinner og 58 % menn).

HR-STRATEGI

Sentrale områder i selskapets HR-strategi er: kompetanseutvikling, karrieremuligheter, lønn og belønning, likestilling og å hindre diskriminering, livsfasepolitikk og friskvern. HR-strategien inneholder retningslinjer som skal bidra til at SpareBank 1 Gruppen AS skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass uten noen form for diskriminering.

ARBEIDSMILJØ OG SYKEFRAVÆR

Arbeidsmiljøet i konsernet vurderes til å være godt, selv etter snart to år med pandemi. Konsernet har fulgt opp både nasjonale, regionale og kommunale retningslinjer for å ivareta trygge arbeidsforhold under den pågående koronapandemien. Medarbeiderundersøkelser ble ikke gjennomført i 2021 grunnet forsinkelser i prosjekt med overgang til ny metode og plattform for dette. Dette antas å være på plass i 2. kvartal av 2022.

Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften og resultatene i 2021. Selskapene har medarbeidere som er organiserte i LO Finans og Finansforbundet. I selskapene i konsernet som har mer enn 50 fast ansatte, er det etablert Samarbeids- og Arbeidsmiljøutvalg. Disse sikrer kort vei mellom eventuelle utfordringer i arbeidsmiljøet og myndighet til å løse disse.

SpareBank 1 Gruppen AS har også i 2021 hatt fokus på sykefraværsoppfølging og forebyggende arbeid. Selskapets sykefravær i 2021 var 2,4 %, fordelt på henholdsvis 2,2 % legemeldt og 0,2 % egenmeldt fravær. Det er ikke rapportert om noen arbeidsulykker eller yrkesskader i løpet av året. Selskapet har også gitt tilbud om gratis influensavaksine til ansatte i 2021.

I konsernets etiske retningslinjer er det fastsatt regler for hvordan ansatte og tillitsvalgte skal varsle dersom de får kunnskap om forhold som er i strid med blant annet lover, forskrifter eller konsernets interne regler. Det er etablert en egen varslingsrutine. Konsernet vil ha en jevnlig gjennomgang av varslingsrutiner framover for å sikre at alle ansatte er oppdatert og kjent med rutiner og retningslinjer til enhver tid. Det ble varslet i to saker i konsernet i 2021.

LIKESTILLING, HINDRE DISKRIMINERING OG LIVSFASE

I alle rekrutteringsprosesser vektlegges å etterstrebe riktig kjønnsbalanse og fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, seksuell orientering, religion eller livssyn.

I 2021 ble det gjennomført to workshops i regi av eksterne med fokus på etnisk mangfold og det å motvirke diskriminering i rekrutterings- og profileringssituasjoner. Innholdet i stillingsannonser er deretter endret med mer fokus på mangfold og selskapene i konsernet har blitt mer bevisste på at bildebruk og ordvalg har konsekvenser for hvem som søker jobb i SpareBank 1 Gruppen konsern. Dette arbeidet vil fortsette i 2022.

Det er også fokus på riktig kjønnsbalanse blant intervju kandidater ved rekruttering. Det var totalt 7 nyansatte i SpareBank 1 Gruppen AS i 2021, hvorav 1 mann og 6 kvinner. I konsernet var det 147 nyansatte i 2021, 75 kvinner og 72 menn. Det fokuseres på at fordeling av kjønn blant ledere gjenspeiler den generelle kjønns sammensetningen i selskapet. I 2021 inngikk SpareBank 1-alliansen et samarbeid med initiativet "Kvinner i finans".

Av totalt antall ansatte i SpareBank 1 Gruppen AS ved årsskiftet var 56 % kvinner og 44 % menn. I selskapets ledergruppe på 8 personer er det 3 kvinner. I konsernet var det ved årsskifte 51 % kvinner og 49 % menn.

SpareBank 1 Gruppen anvender en metodikk for vurdering av roller og stillinger for å sikre objektiv lønnsfastsettelse. Det praktiseres lik lønn for arbeid av lik verdi uavhengig av kjønn, etnisitet og funksjonsevne. For å sikre riktige og likestilte lønnsnivåer også fremover er selskapene i konsernet i gang med å klassifisere alle stillinger i et system med stillingsmatriser, noe som bidrar til riktig og nøytral vurdering av lønnsnivåer basert på stillingens innhold. Det foretas en årlig vurdering av lønnsnivåer basert på innsikt fra finansbransjen og det generelle norske arbeidsmarkedet.

I SpareBank 1 Gruppen AS var kvinnenes andel av menns lønn innenfor lønnsrammen 92 %. I konsernet var kvinnenes andel av menns lønn innenfor lønnsrammen 91 %.

Lønnsforskjellene mellom kvinner og menn skyldes i stor grad at det fortsatt er et flertall av menn i konsernets øverste stillinger. Konsernet jobber både med kompetansebygging og i rekrutteringssammenheng for å få flere kvinner i slike stillinger og er samtidig opptatt av å tilby utviklingsmuligheter internt. Et viktig tiltak for å få til det har vært å utlyse alle ledige interne stillinger og gjennomføre gode prosesser.

I 4. kvartal 2021 ble de fysiske forhold i konsernets bygninger gjennomgått, samt at det ble gjennomført en sjekk som bekreftet at maten i kantinene var godt nok merket med tanke på allergier mm. Det ble videre bekreftet at lokalene er tilrettelagt for å ivareta medarbeidere med nedsatt funksjonsevne.

Konsernet får i stor grad gode tilbakemeldinger fra ansatte på at det er mulig å kombinere arbeid og familieliv. Det tilrettelegges for spesielle behov i forbindelse med for eksempel omsorgsbehov og alder.

Tilbakemeldingene fra spørreundersøkelsen som ble gjennomført blant konsernets verneombud og tillitsvalgte i 4. kvartal viser at vi har lyktes når det kommer til tilrettelegging og mangfoldig arbeidsplass. Det vil fortsatt være fokus på dette arbeidet fremover.

ATTRAKTIV ARBEIDSGIVER

Per 31. desember 2021 hadde SpareBank 1 Gruppen AS 39 fast ansatte, fordelt på 22 kvinner og 17 menn, som tilsvarer en andel kvinner på 56 %. Konsernet hadde 1.402 fast ansatte, med en andel kvinner på 51 %.

SpareBank 1 Gruppen AS hadde 1 midlertidig ansatt (mann) og per 31.12.2021 var det 1 deltidsansatt (kvinne). Ved uttak av foreldrepermisjon tok menn ut 17,4 uker, mens ingen kvinner tok ut foreldrepermisjon i SpareBank 1 Gruppen AS i 2021.

Konsernet hadde 148 midlertidig ansatte, 67 kvinner og 81 menn. Det var 73 deltidsansatte i konsernet, hvorav ingen av de deltidsansatte jobbet ufrivillig deltid. Ved uttak av foreldrepermisjon tok kvinner i snitt ut 17 uker, mens menn tok i snitt ut 16 uker i 2021.

STYREANSVARFORSIKRING

SpareBank 1 Gruppen AS er omfattet av SpareBank 1-alliansen sin felles forsikring for styreansvar. Forsikringssummen er felles for alle selskaper og banker som er en del av SpareBank 1-alliansen, slik at man ved eventuelle skadetilfeller bruker av den samme forsikringssummen. Forsikringen har ingen egenandel.

Forsikringen gjelder for enhver person som har vært, er eller blir daglig leder, styremedlem, medlem av ledelsen eller tilsvarende styreorgan i selskaper og banker som er omfattet av forsikringen, samt enhver tidligere eller nåværende eller fremtidig ansatt som kan pådra seg et selvstendig ledelsesansvar. Forsikringen dekker sikredes ansvar for formuesskade som skyldes krav fremsatt i forsikringsperioden som følge av en påstått ansvarsbetingende handling eller unnlatelse. Med formuesskade menes økonomisk tap som ikke direkte er oppstått som følge av fysisk skade på person eller ting.

Videre dekker forsikringen krav rettet mot sikrede av eller på vegne av en ansatt som følge av diskriminering, trakassering eller andre ulovligheter begått under ansettelsen eller unnlatelse av å innføre eller gjennomføre en adekvat personalpolitikk eller prosedyrer. Forsikringen dekker bøter pålagt sikrede som følge av dekningsmessige krav i henhold til forsikringsvilkårene, med mindre bøkene ikke er forsikringsbare i henhold til gjeldende rett i den jurisdiksjonen hvor kravet rettes.

SAMFUNNSANSVAR

SpareBank 1 Gruppen bygger videre på grunnfilosofien til sparebankene: ansvarlig og forsvarlig finansvirksomhet som er «naturleg etter tida og tilhøva». SpareBank 1 Gruppen søker å redusere sitt miljøfotavtrykk og samtidig støtte opp under en grønn omstilling. Gjennom interne operasjoner, innkjøp og egne produkter har SpareBank 1 Gruppen effekt på mennesker, miljø og samfunn. Å være en positiv bidragsyter til bærekraftig

omstilling forutsetter et langsiktig perspektiv og at det stilles krav utover lovgivningen som finansmarkedet er underlagt.

SpareBank 1 Gruppen opplever at interessentene har økte forventninger til hvordan virksomheten skal bidra til bærekraftig omstilling. Det stilles også stadig høyere krav til rapportering og åpenhet rundt bærekraftig virksomhetsstyring. Bærekraft håndteres ulikt i datterselskapene. Tilnærmingen blir påvirket av det enkelte selskapets struktur og produkter.

DET YTRE MILJØ

Konsernet har gjennom sin forretningsdrift en påvirkning på miljøet – både direkte og indirekte. Selskapet er forbruker av naturressurser (inkludert energi og vann), produserer avfall, og er ansvarlig for transport og reiser.

SpareBank 1 Gruppen søker å minimere den negative miljøeffekten av sin virksomhet, og jobber systematisk med miljøtiltak i hverdagen.

MENNESKERETTIGHETER OG SOSIALE FORHOLD

SpareBank 1 Gruppen har lagt forholdene til rette for en god balanse mellom arbeid og fritid, hvor arbeidsdagen skal bidra til personlig utvikling. Konsernet har også avtale om inkluderende arbeidsliv.

Menneskerettigheter anses å være dekket gjennom konsernets etiske regler. Disse angir hovedprinsipper for hvordan ansatte og tillitsvalgte i konsernet skal opptre, og hvilke holdninger som skal ligge til grunn for beslutninger i gitte situasjoner.

BEKJEMPELSE AV KORRUPSJON

Konsernets etiske retningslinjer, som er en del av ansettelseskontrakten, beskriver hvordan medarbeiderne skal forholde seg til gaver, kunder og representasjon. Konsernet har også rutiner for varsling av kritikkverdige forhold og sikkerhetsbrudd.

ANSVARLIG FORVALTNING

Bærekraft er godt integrert i SpareBank 1 Gruppens investeringsvirksomhet. Arbeidet er basert på internasjonalt anerkjente prinsipper for ansvarlig forvaltning. Bærekraftvurderinger inngår, på linje med andre finansielle faktorer, i investeringsbeslutninger. Det er en nær sammenheng mellom langsiktig verdiskaping, ansvarlig drift og god eierstyring. Integrerte bærekraftvurderinger bidrar derfor til at våre kunder får en god risikojustert avkastning.

Bærekraftmetodene som brukes i forvaltningen avhenger av aktivaklasse og strategi. I aksjeforvaltningen vil man som en aktiv eier kunne bidra til å påvirke selskapene i porteføljen i en mer bærekraftig retning. Obligasjonsinvesteringer vil ikke gi de samme rettighetene overfor et selskap som aksjer, og dermed ikke samme mulighet til å påvirke. Da er bærekraftvurderingen knyttet til hva slags papirer man velger å være eier av.

I Eiendomsforvaltningen jobbes det for å redusere de negative miljøeffektene av porteføljen gjennom hele byggets levetid. Det stilles miljøkrav til leverandører, og SpareBank 1 Gruppen samarbeider med kunder for trygg materialbruk, energieffektiv drift og god avfallshåndtering.

KRAV TIL LEVERANDØRER

SpareBank 1 Gruppens innkjøpspolicy krever at alle innkjøpsavtaler inkluderer et vedlegg om samfunnsansvar. Leverandørene skal som et minimum tilfredsstillende og rette seg etter lokale, nasjonale og internasjonale lover, regler og prinsipper, herunder bestemmelser om forhold som lønn arbeidstid og HMS (helse, miljø og sikkerhet), samt miljø og anti-korrupsjon.

Leverandørene forplikter seg til å opptre etisk korrekt i enhver sammenheng i forbindelse med produksjon og leveranser til SpareBank 1 Gruppen. De samme krav gjelder for leverandørenes underleverandører og samarbeidspartnere tilknyttet leveranse til SpareBank 1 Gruppen. Brudd på bestemmelsene om samfunnsansvar anses som kontraktsbrudd og kan gi grunnlag for heving av avtalen.

Det vises til datterselskaperes årsrapporter for ytterligere beskrivelse av hvordan samfunnsansvar og bærekraft praktiseres innenfor SpareBank 1 Gruppen. Disse er offentliggjort på www.sparebank1.no under Om oss/Investor.

ESG: RETNINGSLINJER

Styret i SpareBank 1 Gruppen har vedtatt retningslinjer for ESG. Disse er gjort gjeldende for både morselskapet og samtlige datterselskaper – med åpning for rasjonell og pragmatisk tilpasning til hvert selskaps forretningsmodell. Retningslinjene lyder som følger:

SpareBank 1 Gruppen er eid av sparebankene i SpareBank 1-alliansen og av LO. Virksomheten til SpareBank 1 Gruppen skal gjenspeile grunnfilosofien til sparebankene – bredt ansvar for bærekraftig samfunnsutvikling – og medvirke til et ordnet og trygt arbeidsliv.

Selskapene i SpareBank 1 Gruppen tilbyr et bredt spekter av finansielle tjenester: lån, sparing, fondsforvaltning, forsikring, inkasso, pensjon m.m. Denne tjenesteproduksjonen skal være bedriftsøkonomisk lønnsom over tid. Samtidig skal den være samfunnsnyttig i bred forstand.

Med forkortelsen ESG (environmental, social, governance) menes på norsk miljø-, samfunns- og styringsmessige forhold. I ett ord: samfunnsansvar. Virksomheten til SpareBank 1 Gruppen med datterselskaper skal være samfunnsansvarlig på følgende vis:

a) Styringsmessige forhold

Jevnlige opplæring, klare arbeidsprosedyrer og målrettet rapportering skal sikre at regulatoriske krav fra myndighetene

alltid etterleves. Virksomhetene skal særlig legge vekt på ansvarlig markedsføring, personvern, samt risiko for hvitvasking og korrupsjon.

b) Samfunnsmessige forhold

SpareBank 1 Gruppen med datterselskaper skal ivareta menneskeretter generelt og arbeidsforhold spesielt. Alle relevante ILO-konvensjoner skal respekteres. Arbeidsmiljøet skal tilfredsstillende tidsrette krav til etikk, kompetanseutvikling og trygghet. Tilsvarende krav skal stilles overfor eksterne leverandører av varer og tjenester. De enkelte datterselskapene skal identifisere hvilke av FN's sosiale bærekraftsmål som fremstår som mest relevant for deres drift og forretningsmodell.

c) Miljømessige forhold

Virksomheten til SpareBank 1 Gruppen med datterselskaper skal søke å minimere avfallsproduksjon, energiforbruk og utslipp av ulike klimagasser til atmosfæren. I størst mulig utstrekning skal relevante tall offentliggjøres. Virksomhetene skal jevnlig vurdere om produkter og tjenester som tilbys kan bidra til økt eller redusert klimarisiko, slik det er definert av Finanstilsynet. Der det er naturlig, utvikler datterselskaper egne retningslinjer og praksiser for bærekraftige investeringer, forvaltning av kapital og forretningsdrift generelt – ideelt sett i tråd med relevante FN-bærekraftsmål.

FREMTIDSUTSIKTER

Også 2021 var preget av korona og perioder med nedstenging og smittevernstiltak. Til tross for dette så var det god vekst i norsk økonomi. I tillegg var finans- og eiendomsmarkedene svært gode., SpareBank 1 Gruppen leverte i 2021 et rekordresultat som også var preget av verdiregulering av eiendommer og oppløsning av reserver i forsikringsselskapene.

Forsikringsbransjen preges av digitalisering, analyse og datahåndtering, kunstig intelligens, maskinlæring og tingenes internett. Dette innebærer en bedret evne til å forutse risiko og forebygge skade, men innebærer også nye risikoer som cyberangrep og mer kostbare skader på grunn av systemer som henger sammen.

Ny regulering, digitalisering og teknologisk utvikling legger til rette for fremvekst av nye forretningsmodeller og nye forventninger fra kundene. Det observeres flere eksempler på utvikling i bransjen med både vertikale og horisontale bevegelser blant konkurrentene og Fremtind er godt posisjonert for å lede an i denne utviklingen. Fremtind skal være morgendagens forsikringsselskap, og selskapet skal sørge for at forsikring i bank er relevant og attraktivt for kundene til enhver tid.

Skadeforsikringsmarkedet er fortsatt preget av god lønnsomhet og høy kundetilfredshet, men samtidig er markedet i sterk endring. Det er økt prispress og konkurranse om kundene, også

fra nye typer markedsaktører. Kundernes forventninger til tjenester, oppfølging og personifisering er høy. Utviklingshastigheten på innovasjon, digitalisering og automatisering øker, samtidig med økt regulering fra myndighetene med fokus på personvern og kundenes eierskap til egne data.

Fremtind er landets tredje største skadeforsikringsselskap, nest størst i privatmarkedet og landets største med distribusjon gjennom bank. Det ligger et stort potensial i kryss- og mersalg med til sammen 3,3 millioner bankkunder og 350 bankkontorer. Samtidig har Fremtind et godt grunnlag for fortsatt vekst i SMB-markedet. Distribusjonen vil skje digitalt, via kundesenter og gjennom bankkontor. Fremtind skal fortsatt levere produkter til organisasjonsmarkedet, til LO-forbundenes rundt 1 million medlemmer gjennom SpareBank 1 under merkevaren LOfavør, og til Norsk Sykepleierforbunds 120.000 medlemmer gjennom DNB.

Fremtind har som mål å bli markedsledende på kundetilfredshet, vekst og lønnsomhet. I 2022 vil selskapet fortsette arbeidet med å tilpasse organisasjonen slik at Fremtind kan ta plassen som morgendagens forsikringsselskap.

SpareBank 1 Forsikring AS har en langsiktig strategisk satsing på pensjon i både bedrifts- og privatmarkedet. Selskapet har i henhold til Aalunds BedriftspensjonBarometer 2021 de mest tilfredse tjenestepensjonskundene, en posisjon selskapet har hatt de tre siste årene.

Økt oppmerksomhet på pensjon i samfunnet vil gi langsiktig vekst i markedet for pensjonssparing. Det investeres betydelige beløp i digitale løsninger for å sikre gode kundeopplevelser i både bedrifts- og privatmarkedet på tvers av flater (mobil, brett, PC), som tilpasses kundenes forskjellige behov. Et eksempel på dette er selskapets heldigitale salg av ny privat pensjonssparing, som økte med 67 % i 2021. Det forventes at veksten i selskapets salg av privat pensjonssparing, som også er et godt supplement til selskapets tjenestepensjonsløsninger, vil opprettholdes i årene som kommer.

SpareBank 1 Forsikring AS har med aktivt og uavhengig forvaltede spareprofiler gitt sine kunder den høyeste avkastning i pensjonsmarkedet de siste 20 årene. Fra innskuddsbasert tjenestepensjon ble lansert i 2001 har selskapet levert en gjennomsnittlig årlig meravkastning i aksjeporteføljen på 2,1 prosentpoeng målt mot aktuelle markedsindekser. Distribusjon gjennom SpareBank 1-bankene og god oppmerksomhet fra forsikringsmeglere, gjør at selskapet forventer fortsatt vekst i tjenestepensjonsmarkedet.

Ved utgangen av fjoråret ble SpareBank 1 Forsikring AS markedsleder målt i antall selvalgte Egen pensjonskonto (EPK) med 23,3 % av markedet. Det nye regelverket har gitt selskapet betydelig økte markedsmuligheter gjennom en samarbeidsavtale med LO om tilbud på LOfavør EPK til nærmere 350.000 LO-medlemmer.

SpareBank 1 Forsikring AS er en av markedets to tilbydere av hybridpensjon. Store virksomheter vurderer hybridpensjon som alternativ til offentlig tjenestepensjon eller innskuddspensjon. Selskapet er gjennom sin satsing på produktet og med sin unike distribusjonskraft godt posisjonert for flere nye kunder med hybridpensjon i fremtiden.

Stortinget har innført nye tjenestepensjonsregler om sparing fra første krone med virkning senest fra 1. juli 2022. Samtidig endres også nedre aldersgrense for medlemskap i bedriftens pensjonsordning fra 20 til 13 år. Dette forventes å øke årlig premieinnbetaling til selskapet med om lag 350 mill. kroner.

Gjennom en tettere integrering av virksomheten i Modhi Norge AS og Modhi Finance AS, vil selskapene i løpet av 2022 søke å hente ut ytterligere synergieffekter både på inntekts- og kostnadssiden innenfor porteføljekjøp og inkasso

SpareBank 1 Factoring AS hadde i 2021 noe lavere klientaktivitet og utlånsvolum enn i et normalår. Aktiviteten og utlånsvolumet viste en god utvikling i 4. kvartal 2021, og det er grunn til å anta denne positive utviklingen fortsetter i 2022 og at dette vil påvirke selskapets inntjening positivt. Styret forventer også at forsterket samarbeid med BM-miljøene i SpareBank 1-bankene, vil kunne bidra til at selskapet tar ytterligere markedsandeler.

Russlands invasjon av Ukraina i 1. kvartal 2022 vil kunne prege finansmarkedene og verdensøkonomien i tiden som kommer. SpareBank 1 Gruppens finansielle eiendeler investert i Russland og Ukraina er helt ubetydelig, men konsernet er eksponert i finansmarkedene. Uro i markedene vil medføre svakere resultater enn det som var lagt til grunn i opprinnelige resultatprognoser for 2022. Styret vurderer likevel at SpareBank 1 Gruppen, med en diversifisert selskaps- og produktportefølje, er godt posisjonert for fortsatt lønnsom vekst.

Oslo, 17. mars 2022

Liv Bortne Ulriksen
Styrets leder

Jan-Frode Janson

Benedicte Schilbred Fasmer

Richard Heiberg

Geir Hjelkerud

Arild Bjørn Hansen

Peggy Hessen Følsvik

Karolina Elisabeth Lindqvist

Sigurd Aune
Adm. direktør

RESULTATREGNSKAP FOR SPAREBANK 1 GRUPPEN

Morselskapet		Konsernet	
2020	NOK 1 000	Note	2020
	- Premieinntekter skadeforsikring		9 106 966
	- Premieinntekter livsforsikring		10 060 625
	- Netto premieinntekter forsikring	16	19 167 592
74 524	Renteinntekter	22	369 969
-109 999	Rentekostnader	22	-244 335
-35 474	Netto renteinntekter		125 635
	- Provisjonsinntekter		864 408
	- Provisjonskostnader		-1 835 021
	- Netto provisjonsinntekter		-970 613
-5 790	Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	22	5 523 967
	- Netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	22	296 624
	- Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	22	59 687
	- Netto inntekter investeringseiendommer	31	31 358
1 149 690	Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper		6
937 953	Andre inntekter		331 420
2 046 378	Sum netto inntekter		24 565 676
	- Forsikringsytelser og erstatninger i skadeforsikring	17	6 043 896
	- Endring i andre tekniske avsetninger i skadeforsikring		-10 086
	- Forsikringsytelser og erstatninger i livsforsikring	17	4 188 194
	- Endringer i avsetninger i livsforsikring		9 188 592
	- Tap på utlån, garantier mv		922
80 390	Driftskostnader	35, 37	2 818 639
11 343	Avskrivninger og nedskrivninger	32, 33, 34	511 989
1	Andre kostnader		20 656
91 734	Sum kostnader		22 762 802
1 954 644	Driftsresultat		1 802 874
	Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	30	14 350
1 967 689	Resultat før skattekostnad		1 817 224
25 325	Skattekostnad	36	423 640
1 942 364	Årsresultat etter skatt		1 393 584
	Resultatet tilordnes:		
	Kontrollerende interesses andel		988 541
	Ikke-kontrollerende interesses andel		405 043

UTVIDET RESULTAT FOR SPAREBANK 1 GRUPPEN

Oppstilling over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer

Morselskapet		Konsernet	
	2020 NOK 1 000		2020
	1 942 364	Resultat fra resultatregnskapet	1 393 584
		Oppstilling av andre inntekter og kostnader	
		<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatet:</i>	
		- Revaluering eiendom	112 558
		- Skatt	-28 139
		- Sum	84 418
		<i>Poster som senere vil bli reklassifisert til resultatet:</i>	
		- Verdiendring verdipapirer tilgjengelig for salg	-
		- Omregningsdifferanse	2 555
		- Sum	2 555
		- Andre inntekter og kostnader (etter skatt)	86 974
	1 942 364	Totalt regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer	1 480 558

BALANSE FOR SPAREBANK 1 GRUPPEN

Morselskapet			Konsernet	
31.12.2020	NOK 1 000	Note	31.12.2020	
EIENDELER				
49 158	Eiendel ved utsatt skatt	36	-	
	- Goodwill	33	2 062 152	
110	Andre immaterielle eiendeler	34	1 836 772	
8 455 605	Investering i datterselskaper	29	-	
138 423	Investering i tilknyttet selskap	30	144 426	
9 213	Eiendom, anlegg og utstyr	32	1 503 761	
	- Fordring på reassurandør	20	908 248	
2 773	Andre eiendeler		33 760	
	- Investeringseiendommer	31	7 567 137	
	- Obligasjoner holdt til forfall	24, 27, 28	1 384 316	
	- Obligasjoner til amortisert kost	24, 27, 28	9 883 504	
4 996	Verdipapirer – tilgjengelig for salg	24, 25	32 215	
2 114 608	Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	14, 24, 28	3 545 279	
	- Verdipapirer til virkelig verdi	24, 25, 26	70 678 632	
	- Finansielle derivater	9, 24, 25	916 649	
23 532	Finansielle eiendeler		945 765	
11 549	Bruksrett anleggsmiddel	23	83 015	
	- Fordring på forsikringstaker	21	3 126 070	
234 991	Bankinnskudd og kontanter	24, 28	3 535 606	
11 044 957	SUM EIENDELER		108 187 307	
EGENKAPITAL OG GJELD				
3 400 277	Innskutt egenkapital	42	3 400 277	
2 765 328	Opptjent egenkapital		7 889 275	
	- Ikke-kontrollerende eierinteresser		3 238 072	
6 165 605	Sum egenkapital		14 527 624	
283 484	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	15, 24, 28, 40	1 535 278	
	- Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	18	72 724 276	
	- Premie og erstatningsavsetninger i skadeforsikring	19	9 148 970	
	- Forpliktelse ved utsatt skatt	36	869 570	
	- Betalbar skatt	36	605 468	
	- Gjeld vedrørende gjenforsikring		9 024	
	- Finansielle derivater	9, 25	55 603	
11 841	Leieforpliktelse anleggsmiddel	23	84 941	
37 592	Finansielle forpliktelser	24	3 051 086	
12 509	Andre forpliktelser		397 270	
4 533 927	Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	15, 24, 41	5 178 197	
11 044 957	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		108 187 307	

Oslo, 17. mars 2022

Liv Bortne Ulriksen
Styrets leder

Jan-Frode Janson

Benedicte Schilbred Fasmer

Richard Heiberg

Geir Hjelkerud

Arild Bjørn Hansen

Peggy Hessen Følsvik

Karolina Elisabeth Lindqvist

Sigurd Aune
Adm. direktør

ENDRING I EGENKAPITAL

Morselskapet

NOK 1 000	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2020	1 956 400	443 877	1 824 640	4 224 918
Årsresultat	-	-	1 942 364	1 942 364
Årets utvidede resultat	-	-	-	-
Årets totalresultat	-	-	1 942 364	1 942 364
Kapitalforhøyelse	200 000	800 000	-	1 000 000
Utbetalt utbytte	-	-	-1 001 677	-1 001 677
Transaksjoner med aksjeeiere	200 000	800 000	-1 001 677	-1 677
Egenkapital per 31.12.2020	2 156 400	1 243 877	2 765 328	6 165 605
Årsresultat	-	-	710 693	710 693
Årets utvidede resultat	-	-	-	-
Årets totalresultat	-	-	710 693	710 693
Utfisjonering av ODIN Forvaltning pr 01.05.21	-94 882	-54 731	-35 433	-185 045
Utbetalt utbytte	-	-	-1 876 068	-1 876 068
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-94 882	-54 731	-1 911 501	-2 061 113
Egenkapital per 31.12.2021	2 061 518	1 189 147	1 564 519	4 815 185

Konsernet

NOK 1 000	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Ikke kontrollerende interesse	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2020	1 956 400	443 877	6 065 922	2 403 913	10 870 112
Overført forsikring fra DNB 01.01.20			812 396	437 444	1 249 841
Minoritetens andel av SB1 Forsikring EK 01.01.20			-6 111	6 111	-
Salg av virksomhet			937 500		937 500
Omarbeidet egenkapital per 01.01.20	1 956 400	443 877	7 809 707	2 847 469	13 057 453
Årsresultat	-	-	988 543	405 043	1 393 585
Årets utvidede resultat	-	-	76 700	10 273	86 974
Årets totalresultat	-	-	1 065 243	415 316	1 480 559
Kapitalforhøyelse	200 000	800 000	-	-	1 000 000
Utbetalt utbytte	-	-	-1 001 677	-	-1 001 677
Transaksjoner med aksjeeiere	200 000	800 000	-1 001 677	-	-1 677
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	16 001	-24 713	-8 712
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	16 001	-24 713	-8 712
Egenkapital per 31.12.2020	2 156 400	1 243 877	7 889 275	3 238 072	14 527 624
Årsresultat	-	-	2 418 818	834 954	3 253 772
Årets utvidede resultat	-	-	22 077	4 122	26 198
Årets totalresultat	-	-	2 440 894	839 076	3 279 970
Fisjon av ODIN 01.05.2021	-94 882	-54 731	-282 332	-	-431 944
Utbetalt utbytte	-	-	-1 876 064	-292 079	-2 168 143
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-94 882	-54 731	-2 158 396	-292 079	-2 600 087
Justering resultatandeler SB1Forvaltning frem til tidspunkt for mottatt konsesjon			9 049		9 049
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-26 372	-14 402	-40 774
Korrigerings tidligere års feil	-	-	-33 130	-	-33 130
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-50 453	-14 402	-64 855
Egenkapital per 31.12.2021	2 061 518	1 189 147	8 121 319	3 770 667	15 142 651

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Morselskapet		Konsernet	
2020	NOK 1 000	Note	2020
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER			
1 942 365	Resultat av ordinær virksomhet etter skattekostnad		1 393 585
-1 149 684	Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper		-
	Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert		
-13 045	virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	30	-13 045
9 418	Avskrivninger og nedskrivninger	32, 34	481 649
	- Verdiregulering investeringseiendommer	31	306 077
	- Verdiendring av verdipapirer til virkelig verdi	26	-542 750
8 012	Gevinst(-)/tap ved avgang investering i datterselskap		-
	- Gevinst(-)/tap ved avgang investering i eiendom, anlegg og utstyr		62 967
	- Gevinst(-)/tap ved avgang investering i aksjer tilgjengelig for salg		7 584
35 474	Netto renteinntekter/rentekostnader	22	-125 635
-115 501	Betalte rentekostnader		-250 239
74 524	Mottatte renteinntekter		371 522
	- Periodens betalte skatter		-350 243
	- Økning fordring på reassurandør	20	-150 107
	- Økning av utlån til kunder		-507 067
684 843	Reduksjon av utlån til kunder		351 282
	- Endring i forsikringstekniske avsetninger	18, 19	10 450 214
	- Økning innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	41	-
-1 537 843	Reduksjon innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	41	-
-893 828	Endring i andre tidsavgrensingsposter		2 127 580
	- Netto økning i verdipapirer til virkelig verdi	9, 26	-10 527 347
	- Netto økning i verdipapirer til virkelig verdi		-
	- Tilgang av verdipapirer som holdes til forfall	27	-524 517
	- Vederlag av avhending av verdipapirer som holdes til forfall	27	518 062
-955 265	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		3 079 573
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER			
	- Tilgang av verdipapirer tilgjengelig for salg		-15 164
	Vederlag for andel av datterselskap til ikke kontrollerende		
937 500	interesser		937 500
-980 836	Utbetaling av konsernbidrag		-
1 168 559	Mottatt utbytte og konsernbidrag		25 583
-305 160	Tilgang investering i datterselskap		-
13 566	Avgang i investering i datterselskap		-
	- Tilgang goodwill		-86 730
	Avgang goodwill		-
	- Tilgang investeringseiendommer	31	-
	- Vederlag ved avhending av investeringseiendommer	31	-160 409
	- Tilgang av immaterielle eiendeler	34	-1 513 534
	- Tilgang av egne eiendom anlegg og utstyr	32	-68 377
-133	Vederlag av egne eiendom anlegg og utstyr	32	-
833 496	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-881 131
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER			
	- Innbetalinger av ansvarlig lånekapital	40	-
	- Utbetalinger ved tilbakebetalinger av ansvarlig lånekapital		-
1 000 000	Innbetalinger av ny egenkapital		1 000 000
-1 001 677	Utbetaling av utbytte		-1 001 677
	- Innbetalinger av lån og innskudd fra kredittinstitusjoner		-
	Utbetalinger av lån og innskudd fra kredittinstitusjoner		-527 728
-1 677	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-529 404
-123 446	Netto kontantstrøm for perioden		1 669 038
358 437	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter per 01.01.		1 866 569
234 991	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter per 31.12.		3 535 606

NOTER TIL REGNSKAPET

NOTE 1 – GENERELL INFORMASJON

SpareBank 1 Gruppen bestod 31. desember 2021 av morselskapet SpareBank 1 Gruppen AS samt de heleide datterselskapene SpareBank 1 Forsikring AS, SpareBank 1 Factoring AS, Modhi Finance AS, SpareBank 1 Spleis AS, samt Fremtind Forsikring AS som eies med 65 %. I 2020 solgte SpareBank 1 Gruppen AS to prosent av LOfavør AS som nå eies nå med 49 %.

SpareBank 1 Utvikling DA behandles etter egenkapitalmetoden, og SpareBank 1 Gruppen AS sin eierandel er 10%.

SpareBank 1 Gruppen AS har kontoradresse i Tromsø.

SpareBank 1 Gruppen AS er et holdingselskap som gjennom datterselskaper produserer, leverer og distribuerer produkter innenfor skadeforsikring, pensjon-og livsforsikring, factoring, inkasso og langtidsovervåkning. Konsernets primærmarked er Norge.

Konsernregnskapet er endelig godkjent av generalforsamlingen den 8. april 2022. Generalforsamlingen er konsernets øverste organ.

NOTE 2 – REGNSKAPSPRINSIPPER

GRUNNLAGET FOR UTARBEIDELSE AV DET KONSOLIDERTE ÅRSREGNSKAPET

Konsernregnskapet og morselskapets regnskap 2021 for SpareBank 1 Gruppen er utarbeidet i samsvar med "International Financial Reporting Standards" (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC), som er godkjent av EU, samt ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven.

Konsernregnskapet er basert på historisk kostprinsipp. Avvikene gjelder i hovedsak finansielle derivater, finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg, samt eiendommer hvor man benytter verdireguleringsmodellen etter IAS 16.31 og eiendommer som eies med det formål å oppnå leieinntekter eller verdistigning klassifiseres som investeringseiendommer og måles til virkelig verdi i samsvar med IAS 40.

Utarbeidelsen av regnskap i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige estimater, høy kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 3.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

NYE OG ENDREDE STANDARDER TATT I BRUK AV KONSERNET

SpareBank 1 Gruppen konsern har ikke i 2021 implementert noen nye IFRS standarder.

STANDARDER, ENDRINGER OG FORTOLKNINGER TIL EKSISTERENDE STANDARDER SOM IKKE ER TRÅDT I KRAFT OG HVOR KONSERNET IKKE HAR VALGT TIDLIG ANVENDELSE

Konsernet har ikke valgt tidlig anvendelse av noen nye eller endrede IFRSer eller IFRIC-fortolkninger.

IFRS 9 «Finansielle instrumenter» omhandler klassifikasjon, måling, innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser, samt sikringsbokføring. Den komplette versjonen av IFRS 9 ble utgitt i juli 2014 og ble EU godkjent 22.11.2016. Den erstatter de deler av IAS 39 som omhandler tilsvarende problemstillinger. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre kategorier: virkelig verdi over utvidet resultat, virkelig verdi over resultatet og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved første gangs innregning av eiendelen. Klassifiseringen avhenger av enhetens forretningsmodell for styring av sine finansielle instrumenter og karakteristikken av kontantstrømmene til det enkelte instrumentet. Egenkapitalinstrumenter skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi over resultatet. Foretaket kan velge å presentere verdiendringene over utvidet resultat, men valget er bindende, og ved senere salg kan ikke gevinst/tap reklassifiseres over resultatet. Verdifall som skyldes kredittrisiko skal under IFRS 9 innregnes basert på en fremadskuende forventning til fremtidig kreditttap, i stedet for dagens modell der tap innregnes ved objektive bevis på at tap har inntruffet. For finansielle forpliktelser viderefører standarden stort sett kravene i IAS 39. Den største endringen er at i tilfeller der virkelig verdi-opsjonen er tatt i bruk for en finansiell forpliktelse, skal endringer i virkelig verdi som skyldes endring i egen kredittrisiko innregnes i utvidet resultat.

IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring og gir større rom for vurdering. Samtidig kreves sikringsdokumentasjon fortsatt.

Standarden trådte i kraft 1. januar 2018. Foretak som i hovedsak driver forsikringsvirksomhet gis midlertidig adgang til å utsette implementering av IFRS 9 frem til ny standard for forsikringskontrakter trer i kraft, med virkning for årsregnskaper som påbegynnes 1. januar 2023 eller senere. Det er nærmere definert i IFRS 4 hva det innebærer i hovedsak å drive forsikringsvirksomhet. Ledelsen i SpareBank 1 Gruppen AS har vurdert at konsernet kvalifiserer for å anvende det midlertidige unntaket fra implementering av IFRS 9.

For å være forsikringsdominert må forsikringsforpliktelse overstige 90 % av bokførte verdier. Det er også anledning til å utsette IFRS 9 om ratio er mellom 80 % og 90 % og man ikke har annen vesentlig virksomhet som ikke er relatert til forsikring. SpareBank 1 Gruppen konsern faller inn under sistnevnte kategori. Konsernet har fortsatt ikke fullt ut vurdert de regnskapsmessige virkninger av IFRS 9, da denne i noen grad vil avhenge av implementeringen av IFRS 17 i 2023, se nedenfor.

IASB vedtok først i 2017 ny standard for forsikringskontrakter, IFRS 17 Insurance Contracts. I 2020 ble det vedtatt en del endringer til denne, og i 2021 ytterligere mindre tillegg til denne igjen. IFRS 17 vil erstatte dagens IFRS 4, og vil tre i kraft med virkning for årsregnskaper som påbegynnes 1. januar 2023 eller senere. Ulikt virkningstidspunkt for IFRS 9 og IFRS 17 ville være uheldig for forsikringsselskapene. IASB vedtok derfor endringer i IFRS 4 Forsikringskontrakter i 2016 for å redusere de uheldige konsekvenser som følge av ulikt ikrafttredelsestidspunkt for IFRS 17 og IFRS 9. SpareBank 1 Gruppen konsern har gjennomført et prosjekt for å kartlegge konsekvensene av de nye IFRS 17 og IFRS 9 standardene og har kommet godt i gang med et prosjekt for implementering av standardene. Per 31.12.2021 har prosjektet ikke fullt ut kvantifisert de regnskapsmessige konsekvenser av de nye standardene, men er forøvrig i rute til implementering per 1.1.2023.

I november 2021 ble IFRS 17 vedtatt av EU med implementeringstidspunkt for regnskapsår som starter etter 1.1.2023. Det vil i EU være unntak for reglene om årlig gruppering for enkelte kontrakter. Dette unntaket vil først og fremst være aktuelt for enkelte produkter med overskuddsdeling på tvers av kontraktene.

IFRS 17 angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om forsikringskontrakter.

Formålet med ny standard er en mer ensartet praksis i regnskapsføring av forsikringskontrakter, og hovedtrekkene i den nye modellen er som følger:

- Ved innregning deles forsikringskontraktene først inn i porteføljer hvor kontraktene har tilsvarende risiko og styres sammen. Deretter deles hver portefølje inn i årlige grupper av forsikringskontrakter basert på kontraktens forventede lønnsomhet.
- For hver gruppe av forsikringskontrakter skal det innregnes en forpliktelse for gjenværende dekning som består av elementene netto kontantstrømmer for oppfyllelse («Fullfillment cash flows»), og kontraktens fortjenestemargin («Contractual service margin»).
- Netto kontantstrømmer for oppfyllelse er et forventningsrett estimat av alle fremtidige kontantstrømmer i forsikringskontraktene, justering for tidsverdi og en risikjustering for ikke-finansiell risiko. Estimaten består av alle fremtidige kontantstrømmer som er nødvendig for oppfyllelse av kontrakten og ligger innenfor kontraktens grenser, herunder premieinnbetalinger fra poliseholder, utbetalinger ved forsikrede hendelser og en allokering av direkte henførbare salgs- og administrasjonskostnader. Estimaten skal være basert på informasjon tilgjengelig på balansedato og regnes til nåverdi med en diskonteringsrente som reflekterer tidsverdien av penger samt forsikringskontraktens likviditetsegenskaper og finansielle risiko.
- IFRS 17 inneholder 3 målemetoder. Hovedregelen er bruk av den generelle målemetoden, mens premieallokeringsmetoden (PAA) kan anvendes for kontrakter hvor dekningsperioden er ett år eller mindre, eller der hvor forpliktelse for gjenværende dekning beregnet ved denne metoden ikke forventes å bli vesentlig forskjellig fra den generelle metoden. For forsikringskontrakter hvor forsikringsforetaket yter en vesentlig investeringstjeneste mot et variabelt vederlag, skal «variable fee» metoden (VFA) anvendes. Selskapene i SpareBank 1 Gruppen konsernet er i prosess med å kartlegge og avgjøre hvilke målemetoder som skal benyttes.
- Kontraktens fortjenestemargin er ved første gangs innregning lik dag én-estimat på kontraktsgruppens samlede fortjeneste, og skal innregnes over den perioden selskapet yter tjenester, basert på dekningsenheter som reflekterer hver periodes andel av samlet service.
- Endringer i estimatet for nåverdi av fremtidige kontantstrømmer som gjelder fremtidig service justeres mot kontraktens fortjenestemargin og innregnes i resultatet over gjenværende dekningsperiode, mens estimatendringer knyttet til historisk service innregnes i resultatet direkte.

- Effekten av endringer i finansiell risiko, som f.eks. diskonteringsrente, skal etter den generelle metoden og PAA, som et valg av regnskapsprinsipp, presenteres enten i det ordinære resultatet eller i andre inntekter og kostnader. opptjent premie. Siden dekningsperioden er ett år kan selskapene vurdere om de ønsker å se bort ifra renteeffekten på premiereserven og LRC. Under PAA vil en renteeffekte i hovedsak ligge i forpliktelsen for inntrådte erstatninger, hvor estimatendringer knyttet til historisk service skal innregnes direkte i resultatet.
- Under VFA vil effektene av endringer i finansiell risiko i større grad også korrigere fortjenesteelementet og kan dermed gi mindre volatilitet i resultatene.

IFRS 17 skal som et utgangspunkt anvendes retrospektivt, men det er åpnet for en modifisert retrospektiv anvendelse eller en anvendelse basert på virkelig verdi på overgangstidspunktet dersom retrospektiv anvendelse er upraktisk («impracticable»). Ikrafttredelsestidspunktet er 1. januar 2023 med krav om at det oppgis sammenliknbare tall.

Enkelte nye standarder, endringer til standarder og fortolkninger er publisert men ikke obligatoriske for regnskapsperioder som avsluttes 31. desember 2021, som konsernet har valgt å ikke tidlig implementere. Disse er ikke vurdert å ha vesentlig effekt på konsernets regnskap hverken i denne eller senere rapporteringsperioder.

OMREGNING AV FREMMED VALUTA

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er foretakets funksjonelle valuta.

Eventuelle omregningsdifferanser føres mot utvidet resultat og spesifiseres separat i egenkapitalen som egen post. Alle beløp er angitt i NOK 1 000 med mindre noe annet er angitt.

Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres.

KONSOLIDERING

Datterselskaper

Konsernregnskapet omfatter SpareBank 1 Gruppen AS og alle datterselskaper. Datterselskaper er alle enheter der SpareBank 1 Gruppen konsern har makt til å styre enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt gjennom eie av mer enn halvparten av stemmeberettiget kapital. Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontroll er overført til konsernet og blir utelatt fra konsolideringen når kontroll opphører.

Oppkjøpsmetoden benyttes ved kjøp av datterselskaper. Anskaffelseskost ved oppkjøp måles til virkelig verdi av eiendeler som ytes som vederlag. Identifiserte eiendeler, overtatt gjeld og betingede forpliktelser overtatt eller pådratt regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet, uavhengig av eventuelle ikke-kontrollerende eierinteresser. Anskaffelseskost som overstiger virkelig verdi av identifiserbare netto eiendeler i datterselskapet balanseføres som goodwill. Hvis anskaffelseskost er lavere enn virkelig verdi av netto eiendeler i datterselskapet, resultatføres differansen.

Vesentlige konserninterne transaksjoner og mellomværende mellom konsernselskaper er eliminert.

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierinteresser behandles som transaksjoner med tredjepart. Virkningen av alle transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere føres i egenkapitalen når det ikke er endring i kontroll. Slike transaksjoner vil ikke resultere i goodwill eller gevinster eller tap. Når kontroll opphører skal gjenværende eierinteresse måles til virkelig verdi, og gevinst eller tap resultatføres.

FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

Felleskontrollert virksomhet kan bestå av felleskontrollert drift, felleskontrollerte eiendeler og felleskontrollerte foretak. Felles kontroll innebærer at SpareBank 1 Gruppen gjennom avtale utøver kontroll sammen med andre deltakere. Felleskontrollert foretak regnskapsføres ved egenkapitalmetoden.

INVESTINGER I DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER OPPFØRT I MORSELSKAPETS REGNSKAP

Investering i datterselskaper og tilknyttede selskaper er vurdert i henhold til kostmetoden.

Dersom det finner sted en verdinedgang som ikke er forbigående, foretas en nedskrivning av aksjene. Foretatte nedskrivninger reverseres i den grad grunnlaget for nedskrivninger ikke lenger er til stede.

SEGMENTINFORMASJON

Driftssegmenter i noten rapporteres på samme måte som i styrets årsberetning og ved intern rapportering til styret.

Virksomhetsområdene til konsernet er fordelt etter livsforsikringsvirksomhet, skadeforsikringsvirksomhet, fondsforvaltning, inkasso- og factoringvirksomhet og øvrig virksomhet. Konsernet har ingen sekundærsegmentrapportering. Dette er konsistent med den interne rapporteringen.

Tallene ved den interne rapporteringen er noe annerledes enn de som presenteres i segmentnoten. Dette skyldes at det er enkelte enheter som ikke omarbeider sine tall til IFRS før de rapporteres internt. I noten rapporteres disse segmentene slik de regnskapsføres etter IFRS.

UTLÅN OG FORDRINGER

Ervervede porteføljer

Ervervede porteføljer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke er notert i et aktivt marked. Disse regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Kundefordringer fra factoringvirksomheten

Factoringvirksomheten har kundefordringer der man ikke har overtatt kredittrisikoen (risiko for debitors manglende betalingsevne) og derfor balanseføres kun det forskudd som er utbetalt på fordringer som er overdratt til factoringsselskapet, og inngår i balansen under regnskapslinjen "Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner".

Tapsavsetning

Tapsavsetninger på utlån er oppført under regnskapslinjen "Tap på utlån, garantier mv".

Andre fordringer

Andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

VERDIPAPIRER OG DERIVATER

Konsernet har finansielle eiendeler i handelsporteføljen, frivillig kategorisert til virkelig verdi over resultatet, utlån og fordringer, holde til forfall investeringer og verdipapirer tilgjengelig for salg. Hovedregelen er å klassifisere investeringer til virkelig verdi over resultatet, enten gjennom handelsportefølje eller frivillig kategorisering. Dette samsvarer med hvordan investeringene følges opp. Enkelte investeringer i obligasjoner/sertifikater plasseres likevel inn i kategoriene utlån og fordringer eller holde til forfall. Dette gjøres i tilknytning til transaksjonen.

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på transaksjonstidspunktet, som er det tidspunkt konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet balanseføres første gang til virkelig verdi, med tillegg av transaksjonskostnader. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi, og transaksjonskostnader resultatføres. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet vurderes til virkelig verdi etter førstegangs balanseføring. Holde til forfall investeringer regnskapsføres til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Obligasjoner som konsernet har intensjon om å holde til forfall, men som blant annet fordi de ikke er omsatt i et aktivt marked ikke oppfyller vilkårene for holdt til forfall porteføljer i IAS 39, er klassifisert under egen linje i balansen, "Obligasjoner til amortisert kost".

Virkelig verdi av børnoterte investeringer er basert på gjeldende kjøpskurs. Hvis markedet for verdipapiret ikke er aktivt (eller hvis det gjelder et verdipapir som ikke er børnotert) bruker konsernet verdsettelsesteknikker for å fastsette den virkelige verdien. Disse omfatter nylig gjennomførte transaksjoner til markedsvilkår, henvisning til andre instrumenter som i vesentlig grad er like, og bruk av diskontert kontantstrømsanalyse og opsjonsmodeller. Teknikkene vektlegger markedsinformasjon i størst mulig grad og i minst mulig grad selskaps-spesifikk informasjon.

Verdipapirer og derivater til virkelig verdi over resultatet

Verdipapirer og derivater til virkelig verdi over resultatet er presentert under regnskapslinjene "Verdipapirer til virkelig verdi" og "Finansielle derivater" i balansen, og verdiendringer er presentert under "Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet" i ordinært resultat.

Denne kategorien har to underkategorier: finansielle eiendeler holdt for handelsformål og finansielle eiendeler som ledelsen øremerker til virkelig verdi over resultatet. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger, eller dersom ledelsen velger å klassifisere den i denne kategorien når det er gitt åpninger for det i regelverket. Klassifisering av eiendeler til virkelig verdi

(FVO) gjelder for alle finansielle eiendeler som anskaffes med mindre noe annet blir bestemt på investeringstidspunktet. Derivater som ikke er utpekt som sikringsinstrumenter klassifiseres som holdt for handelsformål.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som "Verdipapirer til virkelig verdi" og Finansielle derivater", inkludert utbytte, medtas i resultatregnskapet under "Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet" i den perioden de oppstår.

Verdipapirer tilgjengelig for salg

Verdipapirer tilgjengelig for salg er presentert under regnskapslinjen "Verdipapirer – tilgjengelig for salg" i balansen, og verdiendring i utvidet resultat under regnskapslinjen "Verdiendring verdipapirer tilgjengelig for salg" og eventuelle nedskrivninger i ordinært resultat under regnskapslinjen "Avskrivninger og nedskrivninger". Verdipapirer tilgjengelig for salg er ikke-derivative finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. Verdipapirer som er klassifisert i denne kategorien, måles også til virkelig verdi, mens endringen i verdi fra inngående balanseføres mot utvidet resultat.

Holdt til forfall investeringer

Holdt til forfall investeringer er presentert under regnskapslinjen "Obligasjoner holdt til forfall" i balansen, gevinst/tap ved salg under regnskapslinjen "Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall" i ordinært resultat og eventuelle nedskrivninger under regnskapslinjen "Avskrivninger og nedskrivninger" i ordinært resultat. Holdt til forfall investeringer er ikke-derivative finansielle eiendeler notert i et aktivt marked, med faste eller forutsigbare betalinger og faste forfall som konsernet har en positiv intensjon om å holde til forfall. Holdt til forfall investeringer måles til amortisert kost ved en effektiv rente-metode.

Verdifall på finansielle eiendeler

Eiendeler balanseført til amortisert kost

Konsernet vurderer ved hver balansedato om det finnes objektive bevis på at en finansiell eiendel, eller en gruppe av finansielle eiendeler, har falt i verdi. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler resultatføres bare dersom det er objektive bevis på verdifall som et resultat av én eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangs balanseføring (en "tapshendelse") og denne tapshendelsen (eller hendelsene) påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig.

For ervervede porteføljer og investeringer i obligasjoner som holdes til forfall måles størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de forventede fremtidige kontantstrømmer diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eiendelens balanseførte verdi reduseres og tapsbeløpet resultatføres. Dersom verdifall senere reduseres, og reduksjonen objektivt kan knyttes til en hendelse inntrådt etter at verdifallet ble innregnet, blir det tidligere resultatførte verdifallet reversert i resultatregnskapet.

Eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg

Konsernet vurderer hver balansedag om det finnes objektive bevis for at en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. For egenkapitalinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg, vil en vesentlig eller en langvarig reduksjon i virkelig verdi på instrumentet under anskaffelseskost også være en indikasjon på at eiendelen er utsatt for verdifall. Konsernet vurderer et verdifall på 20 % som vesentlig og et verdifall som har vart mer enn 6 måneder som langvarig. Dersom det foreligger slike indikasjoner, og verdireduksjoner tidligere har vært ført over utvidet resultat, skal det kumulative tapet som er innregnet i utvidet resultat omklassifiseres til resultatregnskapet. Beløpet måles som differansen mellom anskaffelseskost og dagens virkelige verdi, med fradrag for tap ved verdifall som tidligere er resultatført. Tap ved verdifall innregnet i resultatregnskapet for en investering i et egenkapitalinstrument skal ikke reverseres over resultatregnskapet.

DERIVATER

Derivatene består av aksje-, valuta- og renteinstrumenter. Derivater føres til virkelig verdi over resultatet på dato hvor kjøp av derivatet er inngått. Etterfølgende endringer i virkelig verdi føres over resultatet.

MOTREGNING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

En finansiell eiendel eller forpliktelse motregnes og presenteres netto i balansen når selskapet a) har en juridisk ubetinget motregningsrett og b) har til hensikt å gjøre den opp på nettogrunnlag eller og realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen under ett.

IMMATERIELLE EIENDELER

Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskaper er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill testes årlig for verdifall, og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført beløp av goodwill vedrørende den solgte virksomheten. For senere nedskrivningstest blir goodwill allokert til de kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter som forventes å få fordel fra oppkjøpet hvor goodwill oppstod.

Utvikling

Utviklingskostnader som aktiveres inkluderer direkte henførbare utgifter slik som materialer, lønn og personalkostnader, og en andel av fellesutgiftene. Andre utviklingsutgifter blir innregnet i resultatregnskapet i den perioden de påløper. Aktiverte utviklingskostnader føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall.

Lisenser

Lisenser har begrenset utnyttbar levetid og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av akkumulerte avskrivninger. Lisenser avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

IT-programmer

Standard IT-programvarer som oppfyller kriteriene for balanseføring føres til anskaffelseskost (inkludert utgifter til å få programmene operative), og avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid. Egenutviklede programvarer følger i hovedsak de samme prinsippene som beskrevet for utvikling.

Utgifter til vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Utgifter direkte forbundet med utvikling av identifiserbar og unik programvare som eies av konsernet, blir balanseført som en immateriell eiendel når følgende kriterier er oppfylt:

- det er teknisk mulig å ferdigstille programvaren slik at den vil være tilgjengelig for bruk
- ledelsen har til hensikt å ferdigstille programvaren og bruke eller selge den
- det kan påvises hvordan programvaren vil generere sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler
- tilstrekkelige tekniske, finansielle eller andre ressurser er tilgjengelig for å ferdigstille og ta i bruk eller selge programvaren
- utgiftene kan måles pålitelig

Direkte utgifter omfatter personalkostnader for programutviklingspersonell og en andel av direkte tilhørende faste kostnader. Andre utviklingsutgifter som ikke oppfyller disse kriteriene blir kostnadsført etter hvert som de påløper. Utviklingsutgifter som er kostnadsført kan ikke balanseføres som en eiendel i senere perioder. Balanseført egenutviklet programvare avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

Øvrige immaterielle eiendeler

I forbindelse med oppkjøp av virksomheter gjennomføres det merverdianalyser, og immaterielle eiendeler som identifiseres balanseføres i konsernet. Konsernet har identifisert merverdier knyttet til merkevarer, kundeforhold og teknologi software. Merverdiene er beregnet basert på historiske data som er fremskrevet, og justert for usikkerhet og deretter neddiskontert. Kundeforhold og teknologi software avskrives lineært over forventet levetid.

Etterfølgende utgifter

Senere utgifter vedrørende balanseførte immaterielle eiendeler balanseføres bare når de øker de fremtidige økonomiske fordeler relatert til denne eiendelen. Alle andre utgifter kostnadsføres i den perioden de påløper.

Avskrivninger

Avskrivninger beregnes og resultatføres lineært over estimert utnyttbar levetid for de immaterielle eiendelene, med mindre slik levetid er ubegrenset. Immaterielle eiendeler blir avskrevet fra tidspunktet de er tilgjengelige for bruk.

Immaterielle eiendeler utenom goodwill og tidsbegrensede immaterielle eiendeler, har estimert levetid på mellom 2 og 10 år.

Immaterielle eiendeler utenom goodwill og tidsbegrensede immaterielle eiendeler, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Konsernets varige driftsmidler består av maskiner, inventar, transportmidler og bygninger som benyttes av konsernet til egen virksomhet.

Eiendom, anlegg og utstyr, med unntak av investeringseiendommer og eierbenyttet eiendom, førsteganginnregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan, splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper. Ved implementering av IFRS 01.01.04 ble egenbenyttet eiendommer verdiregulert til virkelig verdi. Etter IAS 16 ansees disse eiendommene å ha en estimert anskaffelseskost som tilsvarer verdiregulert beløp på tidspunktet for verdireguleringen. Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Egen benyttet eiendom revalueres til virkelig verdi. Verdivurderingen baserer seg på en intern verdivurderingsmodell. Øvrige varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Eiendommer som leies ut til leietakere utenfor konsernet er klassifisert som investeringseiendommer. Investeringseiendommer vurderes til virkelig verdi. Endringer i verdi føres over resultatregnskapet under regnskapslinjen "Netto inntekter investeringseiendommer". Eiendommene vurderes individuelt basert på antatt fremtidig neddiskontert kontantstrøm. Avkastningskravet tar hensyn til rentenivået, den generelle risikoen i eiendomsmarkedet og risiko som er spesifikk for den enkelte eiendom. Beregningen av virkelig verdi oppdateres halvårlig. Leieinntekter, driftskostnader og effekten av verdiendringer knyttet til investeringseiendommer, presenteres særskilt i note 30.

VERDIFALL PÅ IKKE-FINANSIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte beløp. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

KLIENTMIDLER

Finansielle instrumenter og andre midler som oppbevares av konsernet, men som tilhører investorene (klientmidler), oppføres ikke i balansen. Dersom klientmidlene overstiger klientansvaret (klientgjelden) er det overskytende konsernets eiendel og oppføres i balansen under regnskapslinjen "Andre eiendeler". Dersom klientmidlene ikke fullt ut dekker klientansvaret er underdekningen konsernets gjeld til klienten og oppføres som "Andre forpliktelser" i balansen.

KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Kontanter og kontantekvivalenter inkluderer kontanter og bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid og trekk på kassekreditt. Kassekreditt er presentert under linjen, "Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner".

BETALBAR OG UTSATT SKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden. Det beregnes utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Dersom utsatt skatt oppstår ved første gangs balanseføring av en gjeld eller eiendel i en transaksjon, som ikke er en virksomhetssammenslutning, og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskaps- eller skattemessig resultat, blir den ikke balanseført. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Ved vurdering av sannsynlighet vil historisk inntjening og forventede fremtidige marginer bli lagt til grunn.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt, og utsatt skattefordel og utsatt skatt gjelder inntektsskatt som legges av samme skattemyndighet for enten skattepliktig foretak eller forskjellige skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp forpliktelser og eiendeler ved betalbar skatt netto.

Skattelovens regler for beskatning av livsforsikrings- og pensjonsforetak ble betydelig endret i 2018. Resultat av teknisk regnskap uten justeringer skal nå være grunnlaget for beskatning av forsikringsvirksomheten. Tidligere urealiserte verdiendringer inngikk i skattegrunnlaget for 2018 etter overgangsregelen. Det ble gitt overgangsordninger som innebar utsatt betaling av påløpt skatt gjennom avsetning til gevinst- og tapskonto i henhold til skatteregelverket.

Aksjerelaterte inntekter fra eiendeler som forvaltes i selskapets kollektiv- og investeringsvalgporteføljer er ikke omfattet av fritaksmetoden. Det er innført et sjablongfradrag som skal tilsvare disse inntektenes forholdsmessige andel av overskuddet som tilordnes selskapet, slik at unntaket fra fritaksmetoden ikke får effekt for denne delen av de aksjerelaterte inntektene.

Det er ikke beregnet utsatt skatt knyttet til verdiendring av eiendommer eid i egne selskaper for den delen som er knyttet til selskapsporteføljen. Realisasjon av eiendommene vil i praksis være salg av aksjer. Eventuelle gevinster eller tap ved realisasjon av aksjer tilhørende selskapsporteføljen vil ikke være skattepliktig som følge av fritaksmetoden, og det er selskapets oppfatning at regnskapet gir best informasjonsverdi når utsatt skatt ikke oppføres på slike verdiendringer.

PENSJONER

Konsernet har både innskuddsplaner og hybridpensjon. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til SpareBank 1 Forsikring AS. En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor konsernet betaler faste bidrag til forsikringsselskapet. Konsernet har ingen juridisk eller annen forpliktelse til å betale ytterligere tilskudd hvis forsikringsselskapet ikke har nok midler til å betale alle ansatte ytelser knyttet til opptjening i inneværende og tidligere perioder. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad i takt med at de forfaller.

Med hybridpensjon setter arbeidsgiveren av en fast prosentsats av den ansattes lønn til pensjon. Pensjonssparingen er lik for alle ansatte, men det betales inn et kvinnetillegg da kvinner lever lenger. Ordningen har en garanti mot negativ avkastning. Pensjonskapitalen kan reguleres hvert år i forhold til lønnsveksten. Den ansatte kan selv bestemme sin investeringsprofil. Hybridpensjon utbetales livsvarig fra 67 år. Hybridpensjon regnskapsføres som lønnskostnad i takt med at de forfaller.

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelser etter den nye ordningen. AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. AFP-ordningen legger opp til at bedriften skal betale en samlet premie med utgangspunkt i årslønn til arbeidstakeren. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1 G og 7,1 G. AFP-ordningen regnskapsføres som en innskuddsordning.

ANSVARLIGE LÅN

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlig lån telles med i sin helhet i solvenskapitalen.

FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER LIVSFORSIKRING

Datterselskapenes produkter er alle klassifisert som forsikringskontrakter.

Forsikringskontrakter skal vurderes etter IFRS 4. Standarden inneholder ikke spesifikke vurderingsregler utover enkelte mindre forhold. Det tillates anvendelse av regnskapsprinsipper som den enkelte regnskapspliktige har anvendt i tidligere årsregnskap under forutsetning av at de norske reglene om forsikringsmessige avsetningene er tilstrekkelige. De forsikringsmessige forpliktelsene innenfor livsforsikring omfatter premiereserve, pensjonskapital, tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond, premiefond, innskuddsfond, reguleringsfond, reguleringsfond for uførepensjon, pensjonsreguleringsfond og pensjonistenes overskuddsfond.

Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i Finans Norge, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer. I dødelighetsforutsetningene for uføre er det tatt høyde for korrelasjonen mellom uførhet og dødelighet.

Reserveavsetningene og premiene er fastsatt ut i fra prinsippet om at det skal være sikkerhetsmarginer i reservene og premiene. Sikkerhetsmarginene i premier og reserver er ikke kvantifisert, men vurdert ut i fra usikkerhet og langsiktighet til forpliktelsene.

Den ordinære premiereserven til selskapet er beregnet etter prospektive prinsipper på samme tariffgrunnlag som premietariffen. Dette innebærer at beregningene er utført med de samme forutsetninger som ligger til grunn for beregning av premien for den enkelte forsikringsavtale. Det er foretatt IBNR- og RBNS-avsetninger etter statistiske metoder basert på selskapets egne erfaringer. Avsetningene gjøres ved hjelp av ulike modeller. IBNR/RBNS er ikke beregnet med diskonteringsrente.

- Premiereserve:

Premiereserven er selskapets avsetning til å møte fremtidige forsikringsmessige forpliktelser. Reserven er beregnet som kontantverdien av selskapets samlede fremtidige forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige premier. Rentesatsen som er benyttet ved beregningen er således gjeldende grunnlagsrente for kontrakten.

Den avsatte premiereserven inkluderer administrasjonsreserve.

Erstatningsavsetningen skal dekke selskapets forventede erstatningsutbetalinger for forsikringstilfeller som er meldt, men ikke ferdig oppgjort, og skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp (RBNS og IBNR). Avsetningene dekker også forventede indirekte skadebehandlingskostnader i henhold til forsikringsvirksomhetslovens bestemmelser om forsikringstekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomhet. Erstatningsavsetningen inngår i selskapets premiereserve.

- Pensjonskapital:

Pensjonskapitalen til dekning av forpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje motsvarer verdien av investeringsporteføljen som er tilordnet kontrakten. Selskapet har ikke investeringsrisiko på kundemidler, da det ikke garanterer minsteavkastning ovenfor kundene.

- Tilleggsavsetninger:

For å sikre soliditeten i livsforsikringsselskapene kan det foretas tilleggsavsetninger inntil 12 prosent av premiereserven knyttet til den enkelte forsikringskontrakt. Tilleggsavsetningene er betinget kundetildelt overskudd som kan benyttes til å dekke den årlige rentegarantien, dersom avkastningen fra de finansielle eiendelene ikke er tilstrekkelig. Det kan ikke trekkes mer enn ett års rentegaranti det enkelte år.

- Kursreguleringsfond:

Avsetningen tilsvarer netto urealiserte merverdier på finansielle eiendeler, med unntak av investering i eiendom, vurdert til virkelig verdi og som inngår i kollektivporteføljen. Netto urealiserte merverdier fastsettes ved en samlet vurdering av porteføljen. Kursreguleringsfondet kan ikke være negativt.

- Premiefond:

Premiefondet utgjør innbetalinger fra forsikringstakerne i forbindelse med tradisjonell pensjonsforsikring. Innbetalingene føres ikke i resultatregnskapet, men direkte i balansen.

- Innskuddsfond:

Innskuddsfondet utgjør innbetalinger fra forsikringstakerne i forbindelse med pensjonsforsikring hvor forpliktelsene er knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje. Innbetalingene føres ikke i resultatregnskapet, men direkte i balansen.

- Reguleringsfond:

Fondet er knyttet til alderspensjonsordninger etter Lov om tjenstepensjon som har garantert regulering av pensjonsbeholdningen i opptjeningsperioden. Fondet består av overskudd på pensjonsbeholdningene i opptjeningsperioden ut over garantert årlig reguleringsnivå, samt avkastning på fondet som sådan. Midlene i fondet skal brukes til å dekke oppregulering i opptjeningsperioden i år hvor årets avkastning ikke er tilstrekkelig til å dekke avtalt årlig regulering iht. Lov om tjenstepensjon.

- Pensjonsreguleringsfond:

Fondet er knyttet til alderspensjonsordninger etter Lov om tjenstepensjon som har garantert regulering av pensjoner under utbetaling. Fondet består av overskudd på pensjonsbeholdningene i utbetalingsperioden ut over garantert årlig reguleringsnivå, samt avkastning på fondet som sådan. Midlene i fondet skal brukes til å dekke oppregulering av pensjoner under utbetaling i år hvor årets avkastning ikke er tilstrekkelig til å dekke avtalt årlig regulering iht. Lov om tjenstepensjon.

- Reguleringsfond for uførepensjon:

Fondet består av overskudd på premiereserve knyttet til uførepensjoner under utbetaling ut over det som iht. Lov om tjenstepensjon trengs til årlig oppregulering av uførepensjon under utbetaling. Midlene i fondet skal brukes til å dekke oppregulering iht. Lov om tjenstepensjon i år hvor årets avkastning ikke er tilstrekkelig.

- Pensjonistenes overskuddsfond:

Fondet består av overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til ytelsene til pensjonistene.

FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER SKADEFORSIKRING

Forsikringskontrakter skal vurderes etter IFRS 4. Standarden inneholder ikke spesifikke vurderingsregler utover for enkelte mindre forhold. Det tillates anvendelse av regnskapsprinsipper som er anvendt i tidligere årsregnskap.

Forsikringstekniske avsetninger er vurdert i henhold til forskrift om årsregnskap for skadeforsikringselskaper § 3-5

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalt premie. Avsetningen er summen av de uopptjente deler av forfalt premie. Det er ikke gjort fradrag for kostnader før den forfalte premie er periodisert.

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen er avsetning for forventede erstatningskrav på skader som er meldt, men ikke ferdig oppgjort (RBNS – reported but not settled), samt for skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp (IBNR - incurred but not reported). Erstatningsavsetningen inneholder også avsetning for forventede indirekte skadebehandlingskostnader (ULAE).

Neddiskontering av erstatningsavsetninger gjennomføres ikke.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med SpareBank 1 Skadeforsikring AS sine forpliktelser. Et eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser klassifiseres som eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning utgjør gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser. Gjenforsikringsandelen skal reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis for verdifall.

AVSETNINGER

Konsernet regnskapsfører avsetninger for restruktureringer og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, og det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av overføring av økonomiske ressurser og forpliktelsen kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Avsetning for restrukturingskostnader omfatter sluttvederlag til ansatte. Det avsettes ikke for fremtidige driftstap. Avsetninger vurderes ved hver balansedato og justeres for å reflektere oppdatert beste estimat.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere forpliktelser av denne typen under ett. Det gjøres derfor en avsetning selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til det enkelte forholdet kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en estimert risikofri rente som diskonteringsrate før skatt som reflekterer nåværende markedsituasjon og risiko spesifikk for forpliktelsen.

Sluttvederlag

Sluttvederlag blir betalt når ansettelsesforhold avsluttes av konsernet før det normale tidspunktet for pensjonering eller når en ansatt frivillig aksepterer å slutte mot et slikt vederlag. Konsernet regnskapsfører sluttvederlag når det beviselig er forpliktet til enten å avslutte arbeidsforholdet til dagens arbeidstakere i henhold til en formell, detaljert plan som konsernet ikke kan trekke tilbake, eller til å gi sluttvederlag som følge av et tilbud som er gitt for å oppfordre til frivillig avgang. Sluttvederlag som forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen diskonteres til nåverdi.

LEVERANDØRGJELD OG ANDRE KORTSIKTIGE FORPLIKTELSE

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes leverandørgjelden til amortisert kost, fastsatt ved bruk av effektiv rente-metode.

INNSKUD FRA OG GJELD TIL KUNDER OG KREDITTINSTITUSJONER

Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner er vurdert i all hovedsak til amortisert kost.

RENTEINNETEKTER OG -KOSTNADER

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektiv rente-metode. For innskudd fra kunder og kredittinstitusjoner og gjeld til kredittinstitusjoner som føres til virkelig verdi kostnadsføres renteelementet som rentekostnad (nominell rente), mens øvrige verdiendringer klassifiseres som inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid.

PROVISJONSINNETEKTER OG -KOSTNADER

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i SpareBank 1 Gruppen konsernets regnskap, resultatføres når transaksjonen sluttføres.

INNETEKTER INKASSOVIRKSOMHET

Inkassosaker under utførelse vurderes i samsvar med prinsippet om løpende avregning. Denne metoden innebærer at inntektsføring skjer i den regnskapsperioden som inkassotjenesten ytes, i takt med fremdriften i inkassosaken. Vurderingen av opptjent inntekt på balansedagen er beregnet med utgangspunkt i en vurdering av inkassosakenes omløpshastighet, beregnet fullføringsgrad og faktiske salærinntekter siste seks måneder.

Salærinntekter blir inntektsført ved innbetaling på inkassosakene. Endring i balanseført verdi av inkassosaker under utførelse ligger i resultatregnskapet under regnskapslinjen «Andre inntekter». Balanseført verdi er regnskapsført som omløpsmidler på regnskapslinjen «Andre eiendeler».

INNETEKTER FRA UTBYTTE

Utbytte resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Generalforsamlingen, og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring, og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

AKSJEKAPITAL OG OVERKURS

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital. Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer eller opsjoner med fradrag av skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

UTBYTTE

Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen. Foreslått utbytte til morselskapets aksjonærer klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt av generalforsamlingen.

KONSERNBIDRAG

Konsernbidrag til datterselskap føres som økning av investering i datterselskap gitt at overføringen øker verdien av morselskapets aksjer i datterselskap. Foreslått ytt konsernbidrag klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt av generalforsamlingen.

NOTE 3 – KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses rimelig under nåværende omstendigheter. De regnskapsestimater som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

VIRKELIG VERDI PÅ DERIVATER OG ANDRE FINANSIELLE INSTRUMENTER

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked fastsettes ved å benytte verdsettelsesteknikker. Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforskning på hver balansedag. For mange finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg, og som ikke omsettes i et aktivt marked, har konsernet benyttet neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer som verdsettelsesmetode. Slike beregninger er beheftet med betydelig skjønn, og i vurderingen av hvorvidt virkelig verdi er lavere enn kostpris vurderer konsernet blant annet fremtidsutsikter i den aktuelle bransjen, selskapets finansielle posisjon, og teknologisk utvikling.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Forsikringselskapene i SpareBank 1 Gruppen har store eiendomsplasseringer. Eiendommene er eiet i heleide aksjeselskaper som eier hver enkelt eiendom. Eiendommene verdimeres individuelt ved bruk av selskapets interne verdsettelsesmodell ved å diskontere antatt framtidig kontantstrøm for den enkelte eiendom. Avkastningskravet som benyttes i diskonteringen tar hensyn til rentenivået, den generelle risikoen i eiendomsmarkedet og risiko som er spesifikk for den enkelte eiendom.

Eiendomsporteføljen vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Virkelig verdi er det beløp den enkelte eiendom kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter.

Det vises til prinsippnoten for behandling av skatt på investeringseiendommer.

Det vises for øvrig til note 31 Investeringseiendommer.

SENSITIVITET KNYTTET TIL EIENDOMMER I SPAREBANK 1 FORSIKRING

Eiendomsverdiene er spesielt sensitive til endringer i avkastningskravet. Holdes alt annet likt, vil en økning/reduksjon i avkastningskravet på 0,25 prosentpoeng redusere/øke verdiene med ca. 558 mill. kroner, eller ca. 7,4%. Etter utløpet av eksisterende leieforhold skal lokalene reutleies til gjeldende markedsvilkår. Dersom netto leieinntekt reduseres/økes med 10 % ved reutleie, reduseres/økes markedsverdien med ca. 11 %. Dette tilsvarer en verdiendring på ca. 806 mill. kroner.

SENSITIVITET KNYTTET TIL EIENDOMMER I FREMTIND FORSIKRING

Eiendomsverdiene er spesielt sensitive til endringer i avkastningskravet. Holdes alt annet likt, vil en økning/reduksjon i avkastningskravet på 0,25 prosentpoeng redusere/øke verdiene med ca. 82 mill. kroner, eller ca. 5 %. Etter utløpet av eksisterende leieforhold skal lokalene reutleies til gjeldende markedsvilkår. Dersom netto leieinntekt reduseres/økes med 10 % ved reutleie, reduseres/økes markedsverdien med ca. 10 %. Dette tilsvarer en verdiendring på ca. 164 mill. kroner.

ESTIMERT VERDIFALL FOR GOODWILL

Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill, jfr. note 33. Gjenvinnbart beløp på kontantgenererende enheter blir fastsatt ved beregning av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Beregningene krever at det brukes estimater, og at de er konsistente med markedsverdsettelsen av konsernet.

ESTIMATER KNYTTET TIL FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER INNEN LIVSFORSIKRING

Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring er basert på forventninger om levetid, dødelighet, uførhet, renter med videre. Endringer i slike forutsetninger vil påvirke størrelsen på forsikringsmessige avsetninger. Premiereserven er beregnet som kontantverdien av selskapets forpliktelser med fradrag for kontantverdien av framtidige premier. Grunnlagsrenten som benyttes ved beregning er den grunnlagsrenten som gjelder for den enkelte forsikring, og beregningen gjøres i tråd med forsikringsvirksomhetsreglene. Eventuelle endringer i grunnlagsrenten vil påvirke størrelsen på forpliktelsene.

Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i Finans Norge, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer.

For alle produkter er det erstatningsavsetninger som inkluderer både meldte (RBNS) og ikke meldte skader (IBNR). IBNR- og RBNS-avsetninger er beregnet etter statistiske metoder som er basert på selskapets egne analyser av kundebestanden.

ESTIMATER KNYTTET TIL FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER INNEN SKADEFORSIKRING

Bruk av estimater ved beregning av forsikringstekniske avsetninger innen skadeforsikring gjelder i hovedsak erstatningsavsetninger. Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper; korthalet forretning og langhalet forretning. Inndelingen er basert på hvor lang tid det går fra et tap eller skade inntreffer til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt og oppgjort. Langhalet forretning knytter seg primært til personskader.

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS – reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR – incurred but not reported).

Medarbeiderne i Forsikringsoppgjør er ansvarlig for at avsetningene i forbindelse med rapporterte skadesaker registreres for hver skadesak i forsikringsdatasystemet. Utviklingen i erstatningsavsetningene for de rapporterte skader følges opp i oppgjørsavdelingene. Aktuar er ansvarlig for erstatningsavsetninger for skader som er inntruffet, men ikke meldt.

Beregning av erstatningsavsetningene er basert på bruk av erfaringsdata der en tar utgangspunkt i hvordan erstatningskostnadene utvikler seg over tid. Dette vil omfatte utviklingen i både avsetninger for meldte skader og for etteranmeldte skader. For beregning av erstatningsavsetningen bygges det opp statistiske modeller basert på erfaringstall og informasjon om porteføljeutvikling.

NOTE 4 – SEGMENTINFORMASJON

NOK 1 000	Livsforsikrings- virksomhet		Skadeforsikrings- virksomhet		Fondsforvaltning		Inkasso og factoringvirksomhet		Øvrig virksomhet		Konsernelimineringer		Sum	
	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020	2020
Sum inntekter ¹⁾	11 937 117	11 735 873	428 540	503 048	2 046 378	2 046 378	-2 095 109	24 565 676						
Segmentresultat	297 071	1 505 679	131 696	91 284	1 954 644	1 954 644	-2 156 225	1 802 874						
Resultat etter skatt	233 721	1 157 265	96 463	59 603	1 942 364	1 942 364	-2 074 547	1 393 584						
Minoritetens andel av resultat	-	-	-	-	-	-	-405 043	-405 043						
Eiendeler pr. segment	73 722 280	29 099 069	514 122	4 098 747	11 044 957	11 044 957	-10 347 037	108 187 307						
Sum forpliktelser	68 364 406	19 847 435	214 027	2 795 390	4 879 352	4 879 352	-2 472 038	93 659 683						

¹⁾ Kostnader relatert direkte til inntekten er inkludert

²⁾ Fondsforvaltning er solgt ut av konsernet fra 1. mai 2021, her er kun tatt med tall frem til salgstidspunktet.

Virksomhetsområdene til konsernet er fordelt etter livsforsikringsvirksomhet, skadeforsikringsvirksomhet, fondsforvaltning, inkasso- og factoringvirksomhet og øvrig virksomhet. Konsernet har ingen sekundærsegmentrapportering. Dette er konsistent med den interne rapporteringen. Driftssegmenter i noten rapporteres annerledes enn i styrets årsberetning. I styrets årsberetning rapporteres segmentene på samme måte som ved intern rapportering til styret. Dette skyldes at det er enkelte enheter som ikke omarbeider sine tall til IFRS før de rapporteres internt. I segmentnoten rapporteres disse segmentene slik de regnskapsføres etter IFRS.

NOTE 5 – SOLVENS II

SpareBank 1 Gruppen er et sammensatt finanskonsern med datterselskaper innenfor livsforsikring, skadeforsikring, fondsforvaltning, inkasso, fordringsforvaltning og factoring. Samlet sett står forsikringsvirksomheten for mer enn 90 % av SpareBank 1 Gruppens samlede inntekter, verdiskaping og balanse på konsolidert nivå. SpareBank 1 Gruppen er med denne virksomhetssammensetningen definert som et forsikringsdominert konsern.

I SpareBank 1 Gruppen er selskapene SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Forsikring AS, og Fremtind Forsikring AS sammen med datterselskapet Fremtind Livsforsikring AS direkte underlagt Solvens II forskriften. SpareBank 1 Gruppen AS rapporterer etter Solvens II konsolidert for konsernet. Solvenskapitalkravet beregnes ved bruk av standardmetoden i henhold til Solvens II forskriften. Øvrige datterselskap, Forvaltning AS og SpareBank 1 Factoring AS tas med i konsernets solvenskapital med ansvarlig kapital og kapitalkrav.

I Solvens II-balansen verdsettes alle eiendeler og forpliktelser til markedsverdi. Dette medfører vesentlige endringer, sammenlignet med regnskapsregelverket, med hensyn til hvordan forpliktelser i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind verdsettes. For eiendeler er de vesentligste endringer knyttet til at hold-til-forfall obligasjoner verdsettes til markedsverdi, og at verdien av goodwill og immaterielle eiendeler ikke inngår i Solvens II-balansen. Forpliktelsene blir verdsatt etter markedsbaserte metoder, hvilket medfører økt kompleksitet, særskilt i SpareBank 1 Forsikring AS. Blant annet inngår alle inn-, og utgående kontantstrømmer innenfor kontraktens grense til verdsettelse av forpliktelsene. Forpliktelsene diskonteres til nåverdi etter en definert markedsbasert rentebane. De forsikringstekniske avsetningene utgjør en dominerende andel av balansen, og selv små relative endringer i størrelsen på avsetningene kan gi store endringer i den tilgjengelige kapitalen og dermed den samlede solvensposisjonen under Solvens II. Solvenskapitalen etter Solvens II vil derfor være vesentlig forskjellig fra bokførte balanseverdier etter IFRS.

I henhold til Solvens II-forskriften deles solvenskapitalen inn i tre kapitalgrupper. Kapitalgruppe 1 består av innskutt og opptjent egenkapital, avstemmingsreserve og årsresultat. Solvenskapitalen er justert for fremtidig utbetaling av utbytte. Kapitalgruppe 2 består av ansvarlig lån, naturskadefondet, og risikoutjevningfond. SpareBank 1 Gruppen har per dags dato ikke kapital i gruppe 3.

Solvenskapital

Innskutt egenkapital	3.251	3.251		
Avstemmingsreserve	7.728	7.728		
Ansvarlig lån	1.503		250	1.250
Risikoutjevningfond	214			214
Avsetning naturskadefondet	1.135			1.135
Solvenskapital	13.830	10.979		2.602

Solvenskapitalkrav og solvensmargin

Solvenskapitalkravet er beregnet konsolidert for selskapene underlagt Solvens II. Estimerte markedsverdier stresses ved forhåndsdefinerte stress etter standardmetoden. Solvenskapitalkravet gis ved summen av endringer i solvenskapital, som følge av stressene, fratrukket diversifiseringseffekter. For SpareBank 1 Gruppen er markedsrisiko den største risikoeksponeringen. Konsernet har videre vesentlig eksponering mot helse-, og skadeforsikringsrisiko.

Markedsrisiko	5.758	4.662	1.096
Skadeforsikringsrisiko	2.648	2.437	211
Helseforsikringsrisiko	1.753	1.640	114
Livsforsikringsrisiko	2.650	1.814	836
Motpartsrisiko	239	274	-35
Kapitalkrav før diversifisering totalrisiko	13.048	10.826	2.222
Korrelasjonseffekt totalrisiko	-4.400	-3.704	-696
Kapitalkrav før operasjonell risiko	8.648	7.122	1.526
Operasjonell risiko	602	553	48
Regulatoriske kapitalkrav for andre finansforetak	1.281	783	499
Tapsabsorberende evne effekt utsatt skattefordel	-1.602	-1.184	418
Kapitalkrav	8.929	7.274	1.655
Solvenskapital	13.830	11.857	1.973
Solvensmargin	155 %	163 %	-8 %
Minstekapitalkrav	2.870	2.535	334

SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS rapporterer solvensmargin på henholdsvis 161 %, 207 %, og 208 % per 31.12.21.

NOTE 6 - FINANSIELL RISIKOSTYRING

RAPPORTERING AV FINANSIELLE RISIKOFORHOLD

Noten gir en beskrivelse av arbeidet med risikostyring i SpareBank 1 Gruppen konsern. I denne noten redegjøres det for:

- Målsetting og strategi for styring og kontroll av konsernets risiko
- Organisering av risikostyringsfunksjonen, og etablerte policydokumenter
- SpareBank 1 Gruppen konserns materielle risikoeksponeringer
- Oppfølging og styring av risikofaktorer
- Regulatoriske endringer innen finansiell risikostyring og kapitaldekning

MÅLSETTING OG STRATEGI FOR STYRING OG KONTROLL AV KONSERNETS RISIKO

Målsettingen med risikostyring er å støtte opp under konsernets overordnede mål. I tillegg skal risikostyring også bidra til trygghet for kunden, samt bidra til høyest mulig avkastning for eier innenfor en akseptabel risikotoleranse. Videre er det et mål å minimere den operasjonelle risikoen, og ha god forståelse for den risiko konsernet er eksponert mot, og dermed være i stand til å vurdere om risikoeksponeringen er rimelig i forhold til kjernekapital/ solvenskapital.

Risikostyringen skal med andre ord bidra til å sikre at SpareBank 1 Gruppen konsern til enhver tid har en tilstrekkelig og optimal kapitalisering for å nå forretningsmessige målsetninger, og sikre videre drift. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Konsernets kapitalbehov skal til enhver tid vurderes opp mot etablert strategi, forretningsmessige målsetninger og KPI'er. Sentrale prosesser for dette er ORSA/ ICAAP-, og konsernets strategiprosesser.

Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

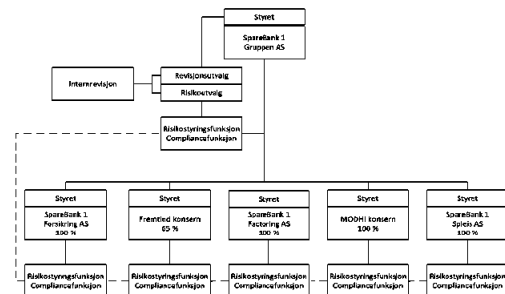
- En moderat risikoprofil
- En sterk risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- Tilstrebeelse av en optimal kapitalallokering innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter
- Et tilstrekkelig nivå på solvenskapital ut fra valgt risikoprofil
- Til enhver tid å oppfylle myndighetspålagte kapital og solvenskrav

ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGSFUNKSJONEN

SpareBank 1 Gruppen konsern praktiserer en konsernstyrt styringsmodell for risikostyring og compliance. Forholdet og ansvarsdeling mellom mor-, og datterselskap er regulert i gjeldende policydokumenter for risikostyring godkjent av konsernets styre.

Risikostyringsansvarlige i datterselskap rapporterer hvert kvartal risikoprofil, og kapitalsituasjon til risikostyringsavdelingen i SpareBank 1 Gruppen AS. Rapporteringen danner grunnlag for informasjon som inngår i den kvartalsvise risikorapporten til konsernets styre. Tilsvarende gjennomføres det compliancerapportering hvert kvartal med rapportering til konsernets styre.

Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS rapporterer til styret i morselskapet, mens risikostyringsfunksjon i datterselskapene rapporterer til eget styre og ledelse, parallelt med at de rapporterer til risikostyringsfunksjonen i morselskapet. I figuren nedenfor vises de overordnede rapporteringslinjer for risikostyringsfunksjonen mellom mor-, og datterselskap.

--- Rapportering fra risikostyringsfunksjon og compliancefunksjon i datterselskapene til risikostyring og compliance i morselskapet
 — Rapportering fra risikostyringsfunksjon og compliancefunksjon i datterselskapene til eget styre

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS er ansvarlig for den samlede utforming av konsernets risikostyring. Ansvaret for den samlede risikostyringen i konsernet er organisatorisk lagt til Leder for risikostyringsfunksjonen. Stillingen er direkte underlagt administrerende direktør. Risikostyringsfunksjonen er ansvarlig for å sikre konsistent og helhetlig risikostyring på tvers av konsernets virksomheter.

Revisjons-, og risikoutvalget

Revisjons-, og risikoutvalget har som formål å fungere som et forberedende organ for konsernstyret i saker som vedrører overvåkning av finansiell informasjon og konsernets internkontroll og risikohåndtering.

POLICYBESTEMMELSER

Styregodkjente policydokumenter på konsernnivå danner et grunnlag for datterselskapenes utforming og rammer for risikostyring. Det er i dag etablert policybestemmelser på konsernnivå på følgende områder:

- Policy risikostyring og internkontroll
- Policy for risikostyringsfunksjonen
- Policy for aktuarfunksjonen
- Policy for compliancefunksjonen
- Policy for compliancerisiko
- Policy for markeds-, og motpartsrisiko
- Policy for forsikringsrisiko
- Policy for operasjonell risiko
- Policy for risikotoleranse og kapitalmål
- Policy for egenvurdering av risiko og solvens
- Policy for risikostyrt lønnsomhet
- Policy for likviditetsstyring og finansiering
- Beredskapsplan for solvensmargin og likviditetsstyring
- Policy for utkontraktering
- Datapolicy for Solvens II
- Retningslinjer for egnetthetsvurdering
- Policy for internrevisjon
- Policy for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering
- Policy for eierstyring
- Policy for overholdelse av konkuranselovgivningen

På datterselskapsnivå er det etablert tilsvarende policyer som støtter opp under konsernets policy og retningslinjer. Policydokumentene er gjenstand for årlig revidering.

SPAREBANK 1 GRUPPENS MATERIELLE RISIKOEKSPONERINGER
SpareBank 1 Gruppen konsern er et forsikringsdominert finanskonsern. Finansiell risiko oppstår som følge av usikkerhet knyttet til måloppnåelsen i ordinær drift av konsernets selskaper. Konsernets største eksponeringer er naturlig nok knyttet til livsforsikrings- og skadeforsikringsvirksomheten. Risiko knyttet til forsikringsvirksomhetene oppstår som følge av usikkerhet knyttet til hyppighet og størrelse på utbetalinger sett i forhold til selskapenes inntekter. Forsikringspremien investeres for å gi avkastning, og skaper dermed i tillegg en finansiell eksponering mot markedsrisiko. Samtidig vil hendelser knyttet til operasjonelle og strategiske risikoer, med mulige negative konsekvenser for konsernets omdømme potensielt være risikoer iboende i konsernets virksomhet.

Nedenfor beskrives de risikoeksponeringer som SpareBank 1 Gruppen konsern anser som materielle, og som er omfattet av konsernets risikostyring.

Markedsrisiko

Risiko for verdiendringer i markedspriser, eller volatiliteten i markedspriser, som avviker fra forventede verdier. Vi deler markedsrisikoen opp i følgende kategorier:

- Risiko knyttet til garantert avkastning (liv)
- Renterisiko
- Aksjerisiko
- Spreadrisiko
- Eiendomsrisiko
- Valutarisiko

Motparts-/ kredittisiko

Risikoen for at selskapets låntakere, mellomledd og reassurandører ikke klarer å innfri sine forpliktelser. Motpartsrisiko omfatter misligholds-, og oppgjørsmislikheter. Risikoen kan oppstå hos utstedere av verdipapirer/ obligasjoner, øvrige utlån, motparter i reassurans-, og derivatkontrakter, bankinnskudd, og forfalte men ikke betalte premier.

En relatert, men annen type risiko klassifisert som markedsrisiko er spreadrisiko. Denne risikoen refererer til risikoen for tap som følge av bevegelser i markedspriser eller spread på kredittisiko.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko defineres som risikoen for økte tap som følge av ikke tilstrekkelig diversifiserte porteføljer og/ eller forpliktelser. Konsentrasjonsrisiko kan oppstå som følge av investeringer i et geografisk område, industri og bransje, eller betydelige individuelle investeringer. Samtidig kan konsentrasjonsrisiko oppstå i produkter knyttet til tegnet forretning i geografiske områder, kontraktstype, produkt, eller konsentrasjon av den underliggende risikoen.

Forsikringsrisiko

SpareBank 1 Forsikring AS, og Fremtind konsern er eksponert mot forsikringsrisiko. Risikoen oppstår som følge av en endring i verdier grunnet et avvik mellom de faktiske og de forventede forsikringskrav og utbetalinger på forsikringskontraktene (inkludert kostnader).

Forsikringsrisiko inndeles i skade-, helse-, og livsforsikringsrisiko. Innen hver kategori skilles det mellom reserve-, og premierisiko. Reserveringsrisiko omfatter krav som har oppstått, og inkluderer Reported But Not Settled (RBNS), Reported But Not Enough Settled (RBNES), Incurred But Not Reported (IBNR) og Incurred But Not Enough Reported (IBNER), og oppstår som følge av at utbetalingene er høyere enn forventet, tidspunktene for utbetaling avviker fra forventet, og frekvensen av utbetalinger er høyere enn forventet. Premierisiko relaterer seg kun til fremtidige utbetalinger, og oppstår som følge av at fremtidig krav forventes å bli høyere enn forventet, tidspunktene for

utbetaling avviker fra forventet, og frekvensen av utbetalinger er høyere enn forventet.

Operasjonell risiko

Risiko for verdiendringer som følge av faktiske tap, inntruffet som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer, eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko er også knyttet til øvrige risikokategorier hvor hendelser som medfører operasjonelle tap kan være oppstått som følge av andre hendelser som resulterer i operasjonelle tap.

Likviditetsrisiko

Risikoen kan oppstå som følge av manglende mulighet til å omsette investeringer raskt nok for å forhindre eller minimere tap. Videre kan risikoen også oppstå grunnet manglende likviditet i eiendeler som holdes for å møte fremtidige utbetalinger, og at det holdes kapital på for lave verdier til å foreta utbetalinger.

Forretningsrisiko

Risiko for tap som følge av uventede endringer i juridiske rammebetingelser, endringer i eksterne politiske, økonomiske og sosiale forhold.

Strategisk risiko

Risiko for tap som følge av manglende evne til å implementere forretningsplaner, feilvalgte strategiske beslutninger, manglende allokering av ressurser, eller tilpasninger av forretningen til endringer i markedet. Strategisk risiko ligger i hovedsak i morselskapet, men må adresseres på datterselskapsnivå.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko er en form for forretningsrisiko. Risikoen for tap oppstår som følge av vedvarende negativ publisitet omkring virksomhetens forretningspraksis, uavhengig av hvorvidt den negative publisiteten er korrekt eller ikke, og som da kan medføre manglende tillit til virksomhetens integritet. Tap av omdømme kan medføre svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, det vil si hos kunder, motparter, aksjeeiere og myndigheter.

Juridisk risiko

Risiko for tap som følge av at rettsvister og domsavsigelser som går mot etablert forretningspraksis, eller utformede kontrakter som ikke kan gjøres gjeldende slik at dette medfører tap og økte kostnader for konsernets aktiviteter.

Compliance risiko

Risiko for tap knyttet til juridiske eller regulatoriske sanksjoner, eller tap av omdømme, som et resultat av at konsernet ikke opererer i samsvar med lover, reguleringer, regler, og interne retningslinjer.

STRATEGI KNYTTET TIL BRUKEN AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Konsernet benytter finansielle instrumenter aktivt for å ta posisjoner og for å redusere risiko. Bruken av finansielle instrumenter er begrenset til instrumenter hvis risiko og markedsverdi lar seg måle og overvåke innenfor konsernets systemer for risikostyring og lønnsomhetsmåling. Derivater som ikke omsettes i et aktivt marked benyttes bare for sikringsformål, eller dersom det ønskes fysisk oppgjør i underliggende eiendel/forpliktelse.

KAPITALSTYRING

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har vedtatt policy for risikostyring og internkontroll, policy for likviditetsstyring og finansiering, og policy for risikotoleranse og kapitalmål. Det er utarbeidet strategi, policy og rammer knyttet til de enkelte risikofaktorene i de enkelte juridiske enheter. Det foretas i tillegg strategiske beslutninger knyttet til aktivaallokering i det enkelte selskap.

Kapitalbehov

SpareBank 1 Gruppen AS beregner kapitalbehovet for konsernet basert på de ulike risikokategoriene. Risikojustert kapitalbehov beregnes for hvert datterselskap og for konsernet konsolidert. Statistiske metoder og faglige vurderinger, samt noe skjønn, er lagt til grunn i beregningene. Beregningene vurderes, og sammenlignes opp mot standard metode beregninger i henhold til Solvens II regelverket. Det er lite sannsynlig at alle tapshendelser inntreffer samtidig, og det oppstår derfor diversifiseringseffekter når alle risikokategoriene vurderes samlet. Risikokapital skal dekke de uventede tapene og skal for alle risikokategorier tilsvare 99,5 % av mulige tap med en tidshorisont på et år. Konsernet beregner også risikojustert lønnsomhet per selskap.

SpareBank 1 Gruppen konsern må ha tilstrekkelig kapital for å dekke uventede tap. SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Forsikring AS, og Fremtind konsern er underlagt Solvens II, og rapporterer solvensmargin i henhold til dette regelverket. SpareBank 1 Factoring AS, Modhi Finance AS, og ODIN Forvaltning AS er underlagt forskrift om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv. (kapitalkravsforordningen). Policy for likviditetsstyring og finansiering, og policy for risikotoleranse og kapitalmål bidrar til å sikre at SpareBank 1 Gruppen konsern har et egenkapitalnivå som er optimalt i forhold til definert risikotoleranse, risikoprofil og omfang av virksomheten.

SpareBank 1 Gruppen konsern benytter risikojustert lønnsomhet som ett av flere økonomiske styringsparametere. Hvert kvartal

blir risikostjustert avkastning rapportert for konsernet samlet og per datterselskap.

OPPFØLGING OG STYRING AV RISIKOFAKTORER

Markedsrisiko

Den konsoliderte markedsrisikoen i konsernet måles og rapporteres kvartalsvis til styret i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningen er basert på standard metode etter Solvens II, som er en standardisert Value at Risk (VaR)-modell. Samme modell benyttes konsistent til beregning av markedsrisiko i SpareBank 1 Gruppen konsern.

Tabellen nedenfor viser netto markedsrisiko (det vil si etter tapsabsorberende evne fra SpareBank 1 Forsikring AS). Beregningene er basert på tall per 31.12.20 og 31.12.21.

	2020	2021	2022
Renterisiko	957	771	186
Aksjerisiko	2 348	1.513	835
Eiendomsrisiko	1 587	1.664	-77
Spread	1 508	1.543	-35
Valutarisiko	187	78	109
Konsentrasjonsrisiko	0	0	0
Diversifiseringseffekt	-1 078	-906	-172
Sum Markedsrisiko	5 510	4.662	848

I tabellen nedenfor er de ulike stressfaktorene som er benyttet beskrevet.

Markedsrisiko	Stressfaktor	Beregning
Type 1 aksjer	45,88 % per 31.12.21 (stresses med 39 % med justeringsfaktor inntil 10 % beregnet ut fra EIOPA indeks).	
Type 2 aksjer	55,88 % per 31.12.21 (stresses med 49 % med justeringsfaktor inntil 10 % beregnet ut fra EIOPA indeks).	
Renter	Relativ endring i rentekurve. Den relative endringen avtar med økende løpetid. Beregnes samlet av obligasjonene og forpliktelsene.	
Eiendom	25 % av markedsverdi.	
Valuta	25 % av netto eksponering.	
Kreditt	Stressfaktor avhengig av rating. Beregnes av obligasjoner (inklusive obligasjoner holdt til forfall).	
Konsentrasjon	Faktor avhengig av rating.	

Renterisiko

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Risikoen oppstår hovedsakelig som følge av investering i rentepapirer, fra fastrenteutlån, ved funding i

fastrentepapirer, samt ved derivatbruk. Renterisiko beregnes etter Solvens II standard metode.

Sensitivitetsanalyse markedsrisiko knyttet til renterisiko

SpareBank 1 Gruppen er eksponert mot markedsrisiko knyttet til renterisiko. Renterisikoen er i hovedsak knyttet til investeringsporteføljene i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Forsikring AS. Nedenfor gjengis en sensitivitetsanalyse per enhet knyttet til renterisiko.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Resultatendring i MNOK før skatt						
1 % poeng økning i rentenivået	-31	-89	-237	5	-18	-370
1 % poeng reduksjon i rentenivået	31	89	237	-5	18	370

Tabellen over er et anslag på forventet resultateffekt ved en umiddelbar renteendring, før fordeling av resultat mellom eier og kunde i SpareBank 1 Forsikring AS. Tabellen er utarbeidet i forbindelse med intern risikooppfølging i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningene er basert på verdiendring og endring i cashflow første år på sertifikat- og obligasjonsporteføljer i SpareBank 1 Forsikring AS, og Fremtind konsern. For SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Factoring AS og Modhi Finance AS er resultateffekten knyttet til netto rentebærende gjeld.

Spreadrisiko

Spreadrisiko er risikoen for endringer i markedsverdi av obligasjoner og engasjementer som følge av generelle endringer i kredittspreder. Spreadrisiko beregnes etter Solvens II standard metode.

Aksjerisiko

Aksjerisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter som konsernet har investert i.

Valutarisiko

Valutakursrisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakurser. Konsernet måler valutarisikoen ut fra nettoposisjoner i de ulike valutaene.

På selskapsnivå er det etablert retningslinjer som gir føringer for at valutarisiko i størst mulig grad skal unngås. Dette gjøres gjennom bruk av sikringsforretninger.

Risiko knyttet til eiendom

SpareBank 1 Gruppen konsern har en betydelig eiendomseksponering i både SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind konsern. Eiendomsporteføljen er en del av den løpende aktivaallokeringen i selskapene, hvor målet er å oppnå en høyest mulig avkastning på eksponeringen. Konsernets

eiendommer er utsatt for risiko ved endringer i eiendomsmarkedet. Eiendomsporteføljens verdi er påvirket av mange faktorer, herunder den lokale økonomiske utviklingen, eiendommens beliggenhet, leietakers kredittverdighet, oppfølging av vedlikehold og konkurranse i det lokale eiendomsmarkedet.

Det henvises for øvrig til note 3 for informasjon om sensitivitet og note 30 for informasjon om eksponeringen.

Det henvises for øvrig til note 7 og 8 for ytterligere informasjon om markedsrisikoen i SpareBank 1 Gruppen.

Motparts- og kredittisiko

Konsernets kredittisiko er først og fremst knyttet til SpareBank 1 Forsikring AS, og Fremtind konsern, samt innenfor virksomheten i SpareBank1 Factoring AS og Modhi Finance AS.

Kredittisiko i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind konsern er relatert til pengemarkedsplasseringer (obligasjoner og sertifikater) og reassuransé. Kredittisikoen for disse plasseringene estimeres implisitt i estimeringen av spreadrisiko.

Styrene i disse selskapene har vedtatt rammer for de ulike verdipapirutstederne. I tillegg er det fastlagt minimumsnivå for kreditttratingen innenfor de ulike utstedergruppene. Det er gitt detaljerte regler vedrørende tillatt risikonivå på plasseringene i eget mandat til eksterne forvalter.

Nedenfor vises oversikt over de 15 største eksponeringene mot utstedere.

Norske stat	1049	3,0 %
Oslo kommune	1011	2,9 %
Verdipapirfondet DNB Likviditet	688	2,0 %
Sparebank 1 Boligkreditt AS	527	1,5 %
Sparebank 1 SMN	498	1,4 %
Eika Boligkreditt AS	495	1,4 %
Nordea Bank ABP	467	1,3 %
DNB Boligkreditt AS	430	1,2 %
Statnett SF	422	1,2 %
KLP kommunekreditt AS	397	1,1 %
DNB ASA	385	1,1 %
Viken fylkeskommune	375	1,1 %
Sparebanken Vest	352	1,0 %
Entra ASA	352	1,0 %
Sparebanken Sør	338	1,0 %

Det henvises for øvrig til note 12, 13, og 14 for ytterligere informasjon om kredittisikoen i SpareBank 1 Gruppen.

Konsentrasjonsrisiko

Det vurderes å være liten konsentrasjonsrisiko i konsernet. Forsikringsporteføljene i Fremtind konsern anses å være relativt veldiversifisert gjennom et stort antall kunder, at forsikringene tegnes i ulike geografiske områder, og i flere ulike produkter. En konsentrasjonsrisiko i skadeforsikring er eksponering mot naturkatastrofer, men i Norge er denne svært begrenset gjennom deltakelse i Norsk Naturskadepool. Det er konsentrasjonsrisiko knyttet til forsikringsselskapenes investeringsporteføljer, i hovedsak mot finanssektoren. Øvrige selskaper er fra et konsernsperspektiv i beskjeden grad eksponert mot konsentrasjonsrisiko.

Likviditetsrisiko

Konsernets likviditetsstyring tar utgangspunkt i en overordnet likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Hvert datterselskap har tilsvarende likviditetsstrategi, med tilhørende styrebehandling. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånskilder, instrumenter og løpetider. Det er etablert en konsernkontoordning i SpareBank 1 Gruppen konsern som er med på å redusere likviditetsrisikoen. Likviditetsrisikoen i SpareBank 1 Gruppen konsern er i hovedsak knyttet til morselskapet, og vurderes som lav til moderat.

Retningslinjer for likviditetsstyring er gjenstand for årlig oppdatering. Beredskapsplan for oppfølging av mål for solvensmargin og likviditetsstyring søker å synliggjøre den overordnede likviditetsstyring i konsernet, samt å identifisere og forklare hendelser som kan inntreffe og legge planer for å møte disse hendelsene. Beredskapsplanen gir også en klar beskrivelse av ansvarsfordeling. Hendelser som kan gi likviditetseffekter kan blant andre være:

- Identifiserte tap i datterselskaper som innebærer behov for kapitaltilførsel
- Likviditetsbuffer under målsatt nivå
- Tilbakekallelse av ukommitterte kredittlinjer

Kravet vedrørende den daglige likviditetsstyringen er at morselskapet til enhver tid har en likviditetsbuffer på 150 mill. kroner. Likviditetsbufferen skal bestå av bankinnskudd og omsettelige verdipapirer som er gjenstand for kontinuerlig omsetning. I tillegg kan likviditetsbufferen bestå av kommitterte kredittfasiliteter. Likviditetsbufferen var 368 mill. kroner per 31. desember 2021.

CFO har ansvar for å følge opp at likviditetsbuffer ligger innenfor målsatt nivå. Dersom likviditetsbufferen ligger mer enn 20 % under målsatt nivå skal det rapporteres til administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS. Det skal lages en plan for hvordan man så raskt som mulig kan komme opp på målsatt

nivå for likviditetsbufferen. Denne planen skal legges fram for konsernledelsen. Kravene i henhold til retningslinjene har vært overholdt i perioden, og likviditetssituasjonen i morselskapet anses som god.

SpareBank 1 Gruppen konsern har etablert et tett samarbeid med SpareBank 1- bankene på fundingsiden. Gjennom et slikt samarbeid vil sannsynligheten for å løse eventuelle likviditetsutfordringer øke vesentlig.

Det henvises for øvrig til note 15 for ytterligere informasjon om likviditets- og oppgjørsrisikoen i SpareBank 1 Gruppen.

KONSERNETS FORSIKRINGSVIRKSOMHET

Da SpareBank 1 Gruppen er et forsikringsdominert finanskonsern gis det under en mer utfyllende beskrivelse av konsernets risikostyring innen skadeforsikring og livsforsikring.

FREMTIND KONSERN AS

Fremtind konsern består av forsikringsselskapene Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS, samt Fremtind Service AS, og er gjennom sin virksomhet eksponert mot finansiell-, forsikrings-, operasjonell og forretningsrisiko.

Risikostyringen i Fremtind konsern skal støtte opp under konsernets overordnede mål innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med styrets risikovilje. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet i tillegg til å utøve en forsvarlig kapitalforvaltning.

Fremtind konsern har etablert policydokumenter for risikostyring og internkontroll. Policydokumentene omfatter strategier, organisering, fullmakter, ansvar, risikorammer, overvåking, kontroll og rapportering. Samtlige dokumenter behandles årlig av styret. Risikostyringen skal bidra til å sikre at etablerte handlingsregler er i overensstemmelse med etablert risikotoleranse. God risikostyring innebærer styring og kontroll av risikobildet i alle prosesser og ledd i virksomheten.

Forsikringsrisiko

Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten i forhold til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

For en portefølje av forsikringskontrakter hvor det benyttes sannsynlighetsteori ved beregning av pris og forsikringstekniske avsetninger, er den største risiko selskapet står overfor i forbindelse med forsikringskontrakter at de faktiske erstatningsbeløpene overstiger de beløp som er avsatt til å dekke erstatningene. Forsikringshendelser rammer tilfeldig, og

de observerte antall hendelser og erstatningsbeløp vil som en naturlig følge av dette variere fra år til år i forhold til det nivå som er beregnet ved statistiske teknikker.

Erfaringsmessig viser det seg at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil det forventede resultatet variere. En mer diversifisert portefølje vil ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Konsernets tegningsstrategi er utformet med sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko, samt for å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver bransje, slik at variabiliteten i det forventede resultatet reduseres. Reassuransse benyttes for å utjevne konsernets risiko overfor større skader.

Markedsrisiko

Investeringsstrategien beskriver selskapets ønskede risikoprofil, og setter begrensninger som er tilpasset konsernets risikotoleranse. Markedsrisiko vurderes derfor løpende i forhold til Fremtind konserns risikokapital, og overvåkes av stresstester som er basert på bestemmelsene i Solvens II regelverket i tillegg til konsernets egne risikomodeller. Fremtind Forsikring konsern benytter som hovedregel ikke valutainstrumenter, men gjør unntak for sikring av underliggende plasseringer. Utenlandske plasseringer er i størst mulig grad sikret mot valutasvingninger.

Likviditetsrisiko

Hovedtyngden av Fremtind Forsikring konsern sin investeringsportefølje er plassert i pengemarkedsinstrumenter med god likviditet. Konsernets likviditetsrisiko er således liten. Styret i Fremtind Forsikring AS har utarbeidet retningslinjer for hvor stor del av investeringsporteføljen som til enhver tid skal bestå av likvide plasseringer.

Kreditt-/motpartsrisiko

Fremtind Forsikring konsern er i all hovedsak eksponert for motpartsrisiko gjennom rentepapirer i investeringsporteføljen, gjennforsikringsandelen av forsikringstekniske avsetninger og faktiske krav mot reassurandører. Reassuransseprogrammet har en målsetting om å redusere motpartsrisikoen gjennom styrevedtatt krav til minimumsrating på A(-) fra S&P eller tilsvarende hos andre ratingbyråer. I tillegg vurderes eksponering til enkeltaktører. Investeringer foretas hos solide motparter. De gitte investeringsrammene er med på å bestemme motpartsrisikoen, og porteføljen anses å være veldiversifisert.

Det henvises til note 11 for ytterligere beskrivelse av forsikringsrisiko i Fremtind Forsikring AS.

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

SpareBank 1 Forsikring AS er gjennom sin virksomhet eksponert for både finansiell-, forsikrings-, operasjonell og forretningsrisiko. Selskapets resultat påvirkes blant annet av utviklingen i rentenivå, utviklingen i aksje- og eiendomsmarkedet, samt utvikling i levealder og sykdom/uførhetsforløp. Den finansielle risikoen er i stor grad knyttet til hvordan selskapet klarer å innfri den årlige minsteavkastningen (rentegarantien) som for en stor del av kundene er garantert. Dette stiller krav både til hvordan selskapet forvalter sine eiendeler og til hvordan selskapet styrer og kontrollerer sin risiko.

Risikostyringen i SpareBank 1 Forsikring AS skal støtte opp under selskapets overordnede mål. I tillegg skal risikostyringen bidra til trygghet for kunden, samt bidra til høyest mulig avkastning innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med styrets risikoappetitt. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig kapitalforvaltning.

Styret fastsetter hvert år rammer for risiko, i tillegg til å definere selskapets overordnede risikoappetitt. Styret vedtar hvert år en strategi for risikostyring som omfatter prosesser, rammer og handlingsregler som selskapet skal følge når risikoeksponeringen i selskapet passerer gitte nivåer.

Selskapets investeringsstrategi inneholder rammer for hvordan selskapet skal plassere og forvalte sine eiendeler, herunder tillatte markeder, aktivklasser og finansielle instrumenter. Investeringsstrategien inneholder også retningslinjer og rammer for kreditteksponering, motpartseksponering, valutarisiko og bruk av derivater i sikringsstrategier. Selskapets investeringsstrategi vedtas av styret. Selskapet har også etablert policydokumenter for risikostyring. Policydokumentene omfatter strategier, organisering, fullmakter, ansvar, risikorammer, overvåking, kontroll og rapportering. Samtlige dokumenter behandles årlig av styret.

Markedsrisiko

SpareBank 1 Forsikring AS vurderer markedsrisikoen i selskapet fortløpende ved bruk av stresstester. SpareBank 1 Forsikring AS benytter en intern stresstest som en del av risikostyringen i selskapet. Stresstesten er vedtatt av styret og omfatter samlet tapspotensial for markeds-, forsikrings- og motpartsrisiko i et definert krisescenario målt mot en bufferkapital utover regulatoriske krav. Selskapet beregner også de regulatoriske stresstestene etter standard metode som definert i Solvens II regelverket.

Renterisiko

Selskapet har påtatt seg en betydelig renterisiko innenfor rente- og pensjonsforsikring. Selskapets gjennomsnittlige rentegaranti

er på 2,81 %. Et vedvarende lavt rentenivå vil øke risikoen tilknyttet rentegarantien. Dersom årlig avkastning ser ut til å bli lavere enn rentegarantien, foretas det enten finansielle tiltak for å sikre avkastning på nivå med rentegarantien og/eller det tas midler fra tilleggsavsetningene for å dekke garantien. Eventuell negativ avkastning må dekkes av selskapets egenkapital. I gode finansielle år tilføres det midler fra overskuddet til tilleggsavsetningene tilknyttet ytelsespensjon og fripliser.

Individuell kapitalforsikring	3,22%
Individuell rente/pensjonsforsikring	3,50%
Kollektiv pensjonsforsikring	2,29%
Samlet	2,48%

Tabellen over viser gjennomsnittlig rentegaranti per produktgruppe for 2021.

Forsikringsrisiko

I de fleste produktgrupper tilbyr selskapet dekninger for uforhet, enten gjennom uførepensjon, premiefritak eller uførekapital. Innen kollektiv pensjon tilbyr selskapet etterlatte dekninger som trer i kraft ved forsikredes død. Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden for uføreytelser m.m. vil kunne påvirke antall uføre og uføreavsetninger vesentlig. Når det gjelder endring i dødsrisiko, er det den stadig økende levealderen som påvirker om forventede utbetalingstidspunkter blir som forutsatt. Med en stadig økning i levetid vil selskapets fremtidige utbetalinger til alderspensjon være økende sammenlignet med tidligere år.

Reassuranse

Selskapet har en reassuransestrategi som behandles årlig av styret. Strategien omhandler blant annet mål for selskapets reassuranseprogram og hvordan reassuranseprogrammet skal overvåkes.

Det henvises for øvrig til note 20 for ytterligere informasjon om fordring på reassurandører, og note 10 og 11 som omhandler forsikringsrisiko for henholdsvis SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Forsikring AS.

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko defineres ved risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. I SpareBank1 Gruppen konsern omfattes juridisk risiko som operasjonell risiko. Alle selskapene i konsernet har risiko knyttet til operasjonell drift.

Operasjonell risiko i datterselskapene dokumenteres i dag i forbindelse med det arbeid som gjøres for å oppfylle forskrift om risikostyring og internkontroll. Arbeidet som gjennomføres

knyttet til risikorapportering blir hovedsakelig dokumentert gjennom den årlige ORSA-rapporten, samtidig som det årlig fremlegges en internkontrollrapport med tilhørende lederbekreftelse. Databaser for styring og oppfølging av tiltak knyttet til rapporter fra Finanstilsynet, internrevisjon og internkontroll er implementert.

I tillegg har SpareBank 1 Gruppen konsern en egen compliancefunksjon i morselskapet, samtidig som denne funksjonen finnes i datterselskapene. Det gjennomføres jevnlige møter i compliance-forum på konsernnivå, som består av compliance ansvarlige i hvert enkelt selskap. Arbeidet vedrørende compliance skal sørge for at SpareBank 1 Gruppen konsern etterlever og overholder relevante lover og forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer. Samtidig skal man i arbeidet sørge for å overvåke utvikling innenfor områdene, samt utrede mulige konsekvenser av at endringer innenfor områdene ikke følges opp. Compliance risiko er risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner, økonomiske tap eller svekket omdømme som følge av å ikke etterleve og overholde relevante lover og forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer. Compliance risiko anses å være en del av operasjonell risiko. Compliance rapporteres til styret i SpareBank 1 Gruppen AS kvartalsvis, i henhold til utarbeidede compliance-maler for konsernet.

STRATEGISK OG FORRETNINGSMESSIG RISIKO

Strategisk og forretningsmessig risiko vurderes i konsernet med utgangspunkt i hendelser som kan hindre måloppnåelse.

KORRELASJON - PORTEFØLJERISIKO

Ikke alle hendelser antas å inntreffe på samme tidspunkt. Derfor er det rimelig å ta hensyn til diversifiseringseffekter mellom aktivklassene. Det benyttes en korrelasjonsmatrise mellom aktivklassene, hvor korrelasjoner mellom markedsrisiko, kredittrisiko, forsikringsrisiko og eiendom er beregnet.

REGELVERK

SpareBank 1 Gruppen konsern er som et forsikringsdominert finanskonsern underlagt gruppebestemmelsene i Solvens II regelverket for forsikring. Dette betyr at konsernet som en helhet må etterleve bestemmelsene i dette regelverket konsistent på tvers av mor-, og datterselskap. På datterselskapsnivå er selskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS direkte underlagt Solvens II. Selskapene SpareBank 1 Factoring AS og Modhi Finance AS er underlagt Basel-regelverket for kreditt-, og finansforetak. I praksis betyr dette at vurdering av risiko og kapitalbehov adresseres samlet på konsernnivå, og innenfor hvert enkelt selskap. Solvens II stiller krav til utforming av risikostyring og internkontroll som berører hele virksomheten. I likhet med Basel-regelverket for banker er Solvens II bygget opp omkring tre pilarer.

Pilar I fastsetter regler for markedsbasert verdsettelse av balanseverdier, og beregning av regulatorisk kapitalkrav. Pilar II i regelverket omhandler i hovedsak krav til egenvurdering av risiko og kapitalbehov (Own Risk and Solvency Assessment – ORSA), og krav til styring og kontroll. Under det siste punktet står krav til utforming av kontrollfunksjoner og dokumentasjon sentralt. Pilar III omfatter krav til myndighetsrapportering og rapportering til markedet. Rapporteringskravene er både kvantitative og kvalitative med kvartalsvis og årlig frekvens.

For selskapene som er underlagt Solvens II er det etablert styregodkjente kapitalmål. SpareBank 1 Gruppen konsernet har på konsolidert nivå et kapitalmål på 150 % av det regulatoriske kapitalkravet. SpareBank 1 Forsikring AS har etablert et kapitalmål på 140 % - 160 %, og Fremtind har et kapitalmål på 150% - 215 %.

NOTE 7 - MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO

SpareBank 1 Gruppen er eksponert mot markedsrisiko knyttet til renterisiko. Den vesentligste renterisikoen er knyttet til investeringsporteføljene i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Forsikring AS. En sensitivitetsanalyse per selskap knyttet til renterisiko er vist nedenfor.

Parameter	SpareBank 1 Gruppen AS	Fremtind Forsikring AS	SpareBank 1 Forsikring AS	SpareBank 1 Factoring AS	Modhi Finance AS	Totalt
NOK 1 000						
Resultatendring før skatt						
1 % poeng økning i rentenivået	-31	-89	-237	5	-18	-370
1 % poeng reduksjon i rentenivået	31	89	237	-5	18	370

Tabellen over er et anslag på forventet resultat effekt ved en umiddelbar renteendring. Tabellen er utarbeidet ifm. intern risikoppfølging i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningene er basert på verdiendring og endring i cash flow 12 måneder frem på sertifikat- og obligasjonsporteføljer i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Forsikring AS. For SpareBank 1 Gruppen AS og Modhi Finance AS er resultat effekten knyttet til netto rentebærende gjeld. For SpareBank 1 Forsikring AS er beregningen foretatt før fordeling av resultat mellom eier og kunde.

NOTE 8 - MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL VALUTARISIKO

I SpareBank 1 Gruppen konsern er det i hovedsak SpareBank 1 Forsikring AS som har eksponering mot valutarisiko. For SpareBank 1 Gruppen konsern er risikoen i hovedsak relatert til investeringsporteføljene, og som en del av konsernets risikostyringsstrategi søkes valutarisikoen i underliggende porteføljer nøytralisert gjennom valutaterminforretninger. Under vises kun valutaeksponeringen i SpareBank 1 Forsikring AS, da valutaeksponeringen i Fremtind Forsikring konsern er helt marginal. Eksponeringen er som følger:

NOK 1 000		2020	
		Netto valuta- eksponering	Resultat effekt ved 3% endring
Valuta			
EUR		4 097 490	122 925
USD		11 013 411	330 402
JPY		2 448 590	73 458
Sum		17 559 491	526 785

Tabellen over er et anslag på forventet resultat effekt ved en umiddelbar endring i valutakurser. Tabellen er utarbeidet i forbindelse med intern risikoppfølging i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningene er basert på aksje- og obligasjonsporteføljer i SpareBank 1 Forsikring AS hvor faktisk eksponering foreligger.

NOTE 9 - FINANSIELLE DERIVATER

Generell beskrivelse:

Valutaterminforretninger: Avtaler om å kjøpe eller selge et bestemt valutabeløp på et fremtidig tidspunkt til en avtalt vekslingskurs mot en annen valuta.

Rentebytteavtaler: Avtaler om å bytte rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode og til et avtalt beløp. Opsjoner: Avtale hvor selger gir kjøper rett, men ikke plikt til enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt og til en forhåndsavtalt pris. Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater. Morselskapet har ingen finansielle derivater.

KONSERNET 2021

Oppstilling vedrørende motregningsrett 2021**Finansielle eiendeler**

Instrument (NOK 1000)	Brutto balanseført beløp	Nettobeløp i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	89 734	89 734	89 734
Valutainstrumenter	66 261	66 261	66 261
Renteinstrumenter	6 300	6 300	6 300
Sum	162 295	162 295	162 295

Finansielle forpliktelser

Instrument (NOK 1000)	Brutto balanseført beløp	Nettobeløp i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	89 761	89 761	89 761
Valutainstrumenter	242 985	242 985	242 985
Renteinstrumenter	21 710	21 710	21 710
Sum	354 456	354 456	354 456

KONSERNET 2020

Oppstilling vedrørende motregningsrett 2020**Finansielle eiendeler**

Instrument (NOK 1000)	Brutto balanseført beløp	Nettobeløp i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	54 813	54 813	54 813
Valutainstrumenter	855 160	855 160	855 160
Renteinstrumenter	6 676	6 676	6 676
Sum	916 649	916 649	916 649

Finansielle forpliktelse

Instrument (NOK 1000)	Brutto balanseført beløp	Nettobeløp i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	54 853	54 853	54 853
Renteinstrumenter	750	750	750
Sum	55 603	55 603	55 603

NOTE 10 – FORSIKRINGSRISIKO I LIVSFORSIKRING

KONSERNET 2021

Gjennom å tilby ulike forsikringsprodukter påtar Fremtind Livsforsikring AS og SpareBank 1 Livsforsikring AS seg forsikringsrisiko.

Forsikringsrisikoen består av risiko for at en definerte hendelse, som selskapet gjennom avtaler med kunder har forpliktet seg til å yte økonomisk vederlag for, inntreffer.

STYRING AV RISIKO FRA FORSIKRINGSKONTRAKTER

Målet for styring og kontroll av forsikringsrisiko er å støtte opp under selskapets og konsernets overordnede mål og strategi. Selskapet skal ha god forståelse for den risiko selskapet er eksponert mot, og dermed være i stand til å vurdere om risikoeksponeringen er rimelig i forhold til risikobærende evne.

Vurdering av forsikringsrisiko

Det er utarbeidet risikohåndbøker med retningslinjer for risikovurdering med helse- og tegningsregler for overtagelse av forsikringsrisiko. Ved tegning av individuelle risikoprodukter gjennomføres det en helsevurdering av forsikrede. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av gruppelivsavtaler risiko-vurderes bedriften, foreningen og visse forsikrede.

Kontroll av forsikringsrisiko

Fremtind Livsforsikring AS har utarbeidet et rammeverk for styring og kontroll av forsikringsrisiko. Forsikringsrisikoen overvåkes på produktgrupper, hvor hver produktgruppes risikoresultat inndeles i elementene dødelighet, uførhet og ulykke. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom hele året. For hver type av risiko er det ordinære risikoresultatet for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og risikokostnader for perioden (utbetalinger og endringer i reserver).

Risikoresultat 2021

NOK 1 000	Individuell rente/pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	
Dødsrisiko (inkl. opplevelsesrisiko)	18 873	486 997	-	6 865	183 328	
Uførhet	-1 005	-46 698	-	-1 222	51 795	
Ulykke	-	-	-	68 939	-12 352	
Risikoresultat før tekniske avsetninger	17 868	440 299	-	74 582	222 770	
Tekniske avsetninger	-	-	-	-	-	
Risikores. etter tekniske avsetninger	17 868	440 299	-	74 582	222 770	
Risikoresultat netto	17 868	440 299	-	74 582	222 770	

Tallene under viser samlet risikoresultat for 2021 ved en reduksjon i dødeligheten på hhv 10 prosent og 20 prosent eller en økning i uførheten på hhv 10 prosent og 20 prosent.

NOK 1 000	Individuell rente/pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	
10 prosent reduksjon i dødelighet	17 869	466 691	-	74 741	261 679	
20 prosent reduksjon i dødelighet	17 870	493 083	-	74 899	300 587	
10 prosent økning i uførhet	-31 230	434 886	-	74 768	205 194	
20 prosent økning i uførhet	-80 328	427 774	-	74 785	171 791	

Hvordan risikoresultat påvirker resultat til eier, avhenger av hvilken overskuddsmodell som gjelder for det enkelte produkt.

Reassuranse

Styret vedtar årlig selskapets reassuranseprogram.

Selskapet har følgende typer reassuransedekninger:

Kvotereassuranse

Ved kvotereassuranse deles forsikringsrisikoen mellom to parter, og på den måten overføres deler av risikoen til en reassurandør, der andelen som overføres er avtalespesifikt.

Eksedentreassuranse (surplus)

I kontraktene er det fastsatt en egenandel etter risikotype. All risiko utover egenandelen reassureres. Eksedentreassuranse er i likhet med kvotereassuranse en proporsjonal ordning, men med den ulikhet at prosentsatsen varierer fra forsikring til forsikring. Eksedentreassuranse benyttes særlig for individuelle forsikringer.

Excess of loss / Katastrofereassuranse

For hver erstatning som overskrider et fast beløp dekker reassurandøren det overskytende beløp, gjerne begrenset til et spesifisert maksimum. En erstatning kan defineres per risiko eller per begivenhet. Eksempel på en excess of loss er katastrofereassuranse. I det tilfelle hvor erstatning defineres per risiko, kan excess of loss til forveksling ligne på eksedentreassuransen.

FORHOLD OG BETINGELSER I FORSIKRINGSKONTRAKTER

Forsikringsrisiko

I de fleste produktgrupper tilbyr selskapet dekninger for uførhet, enten gjennom uførepensjon, premiefritak eller uførekapital.

Innen individuelle kontrakter og gruppeliv tilbys det dødsrisikoforsikringer.

Innen kollektiv pensjon tilbyr selskapet etterlattedekninger som trer i kraft ved forsikredes død.

Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden har endret de forsikrede uføreytelsene. Når det gjelder endring i dødsrisiko, er det den stadig økende levealderen som påvirker om forventede utbetalingstidspunkter blir som forutsatt.

Med en stadig økning i levetid vil selskapets fremtidige utbetalinger til alderspensjon være økende sammenlignet med tidligere år.

Renterisiko

Selskapet har påtatt seg en renterisiko innenfor rente- og pensjonsforsikring. Selskapets gjennomsnittlig årlige rentegaranti er på 2,48%, beregnet ut fra forsikringskapital pr 31.12.2020. Forsikringskapital er premiereserve inkl. IBNS, tilleggsavsetninger og premiefond mv. Nye kontrakter i 2020 er tilbudt med grunnlagsrente 2 % for ettårige risikodekninger tilknyttet tjenstepensjon, og 0 % for hybridpensjon med garanti.

Et vedvarende lavt rentenivå vil øke risikoen tilknyttet rentegarantien. Dersom årlig avkastning ser ut til å bli lavere enn rentegarantien, foretas det enten finansielle tiltak for å sikre avkastning på nivå med rentegarantien og/eller tas det midler fra tilleggsavsetningene for å dekke garantien. Eventuell negativ avkastning må dekkes av selskapets egenkapital. I gode finansielle år tilføres det midler fra overskuddet til tilleggsavsetningene tilknyttet ytelsespensjon og fripoliser. Dette er regulert oppad til 12 % av kontraktens premiereserve. Det er ikke tilleggsavsetning tilknyttet hybridpensjon.

Gjennomsnittlig rentegaranti	2021
Individuell kapitalforsikring	0,00%
Individuell rente/pensjonsforsikring	2,09%
Kollektiv pensjonsforsikring	0,00%
Samlet	0,00%

Overskuddsmodeller

Selskapet har produkter med og uten rett til overskudd etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven.

Ny overskuddsmodell: Kollektiv ytelsespensjon, Innskuddspensjon med avkastningsgaranti, Garantikonto, Individuelle sparekontrakter inngått etter 2008

Modifisert overskuddsmodell: Fripoliser utgått fra kollektiv pensjon

Overskuddsdeling etter tidligere gjeldende regler: Individuell kapital og Individuell pensjon med overskuddsdeling inngått før 2008

Uten overskuddsrett: Gruppeliv

Med investeringsvalg: Innskuddspensjon, Hybridpensjon, Individuell kapital, Individuell rente/pensjon

Tildeling av overskudd

Hvorledes overskuddet tildeles hver enkelt kunde bestemmes ut fra hvilken produktgruppe kontrakten tilhører. For individuelle kapitalforsikringer akkumuleres overskuddet på den enkeltes kontrakt og utbetales sammen med forsikringssummen. Innen individuelle rente- og pensjonsforsikringer oppskrives den sikrede ytelsen med overskuddet. Individuelle forsikringer utgått fra kollektive ordninger behandles på tilsvarende måte.

For kollektive ytelsespensjonsordninger tilføres overskuddet ordningens tilhørende premiefond og pensjonistenes overskuddsfond etter regelverket fastsatt i lov om foretakspensjon. For hybridpensjon tilføres overskuddet etter reglene i tjenstepensjonsloven. For innskuddspensjon tilføres overskuddet etter reglene i forsikringsvirksomheten.

Flytteretten, hvor oppgjørsfristen kun er to måneder etter oppsigelsesfristens utløp for kontrakter hvor flytteverdien overstiger 300 millioner kroner, kan utgjøre en likviditetsrisiko dersom en eller flere større kontrakter flyttes i løpet av kort tid. En større fraflytting enn tilflytting over tid vil ha effekt på fremtidig kontantstrøm.

Generelt vil endringer i rammebetingelser for næringen kunne påvirke fremtidige kontantstrømmer.

Forfallsanalyse

Beste estimat for når regnskaps erstatnings forpliktelser forfaller til utbetaling. I estimatet er det hensyntatt avgang. For kollektiv ytelsespensjon er ikke ny opptjening hensyntatt.

2021

MNOK	Bokført verdi	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
Utbetalinger (ikke diskontert)		3 539 202	1 567 056	924 503	722 201	1 332 327
Totale premiereserve, netto (diskontert)	7 489 247					

KONSENTRASJON AV FORSIKRINGSRISIKO

Forsikringsbestanden er godt diversifisert med hensyn på forsikringsrisiko. Den består i hovedsak av individuelle forsikringer og kollektive forsikringer der forsikringsrisikoen ikke er konsentrert.

NOTE 11 – FORSIKRINGSRISIKO I SKADEFORSIKRING

2021

Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten i forhold til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

For en portefølje av forsikringskontrakter hvor det benyttes sannsynlighetsteori ved beregning av pris og forsikringstekniske avsetninger, er den største risiko selskapet står overfor i forbindelse med forsikringskontrakter at de faktiske erstatningsbeløpene overstiger de beløp som er avsatt til å dekke erstatningene. Forsikringshendelser rammer tilfeldig, og de observerte antall hendelser og erstatningsbeløp vil som en naturlig følge av dette variere fra år til år i forhold til det nivå som er beregnet ved statistiske teknikker.

Erfaringsmessig viser det seg at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil det forventede resultatet variere. En mer diversifisert portefølje vil ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Konsernets tegningsstrategi er utformet med sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko slik at variabiliteten i det forventede resultatet reduseres. Reassurans benyttes for å utjevne konsernets risiko overfor større skadehendelser.

SENSITIVITET OVERFOR FORSIKRINGSRISIKO

I tabellen under vises påvirkningen på resultat og egenkapitalen (før skatt) av 1 prosentendring i brutto opptjent premie og 1 prosentpoeng endring i Combined Ratio for egen regning. Combined Ratio er det mest brukte kriteriet for å måle lønnsomhet innen skadeforsikring. En endring i Combined Ratio kan skyldes en endring i skadefrekvens, erstatningsnivå og/eller administrasjonskostnader.

Sensitivitetsanalyse – skadeforsikring

Resultateffekt før skatt (for egen regning)			Effekt i MNOK
1 prosentpoeng endring i combined ratio	Privat	+/-	83,4
1 prosentpoeng endring i combined ratio	Bedrift	+/-	13,4
1 % endring i premienivået		+/-	96,8

STYRING AV FORSIKRINGSRISIKO

Selskape har utarbeidet tegningsregler som beskriver hvilke forsikringsobjekter selskapene aksepterer i sine porteføljer. Det foretas kontroller i forhold til overholdelse av tegningsreglene. I tillegg er det i forsikringssystemet innarbeidet automatiske kontroller for inntegning av ny portefølje. Reassuranseavdekningen tilpasses i forhold til risikoeksponeringen av forsikringsporteføljen og gir avdekning ved større skadehendelser.

Brutto forfalt premie per forsikringsprodukt 2021

1 000 NOK

Kombinerte forsikringer Brann	3 298 437	Industrieforsikring Brann	7 217	Sjø	-
Motorvogn	3 697 499	Komb.fors.mell. Brann	597 498	Energi/olje	-
Fritidsbåt	142 600	Motorvogn næring	403 319	Sum inng. Reass	-
Ulykkesforsikring	204 581	Ansvar	101 039	Sum sjø,energi,reass	-
Reiseforsikring	987 354	Yrkesskade	110 783		
Øvrig forsikring privat	270 644	Trygghet	74 974	Natur/pooler	206 559
		Annet	116 024		
Sum privat	8 601 114	Sum næring	1 410 855	Total brutto forfalt premie	10 218 528

ERSTATNINGSAVSETNINGER

Erstatningsavsetningen skal tilsvare de forventede fremtidige erstatningskostnader for alle skadetilfeller som er inntruffet, men som ikke er oppgjort på balansedagen.

Det er ikke foretatt diskontering av erstatningsavsetningene.

PREMIEAVSETNINGER

Premieavsetningen skal dekke uavløpt risiko på skader som ennå ikke har inntruffet, på forsikringsavtaler som er inngått på balansetidspunktet.

UTBETALINGSMØNSTER FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER

Diagrammet under viser den forventede utbetalingsprofilen for selskapets premie- og erstatningsavsetninger. Omtrent 57 % av avsetningene forventes utbetalt i løpet av ett år.

ANALYSE AV ERSTATNINGSUTVIKLING

FORSIKRINGSFORPLIKTELSER OG GJENFORSIKRING

Tabellen nedenfor viser faktiske erstatningskrav sammenlignet med tidligere estimater. Spesifikasjonen omfatter kun porteføljer som har naturlig utvikling, det vil si uten porteføljeoverføringer.

Erstatningsutvikling	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Sum
MNOK													
BRUTTO													
Beregnete erstatningskostnader													
Per utgangen av skadeåret	4 436	5 138	5 404	5 191	5 597	4 704	4 783	4 938	5 413	5 943	6 042	5 618	
Ett år senere	4 604	5 120	4 889	5 249	4 498	4 595	4 727	4 938	5 549	5 908	5 986		
To år senere	4 522	4 842	4 777	4 704	4 418	4 539	4 661	4 926	5 530	5 926			
Tre år senere	4 393	4 760	4 730	4 667	4 372	4 509	4 635	4 929	5 484				
Fire år senere	4 302	4 692	4 647	4 664	4 334	4 458	4 608	4 906					
Fem år senere	4 263	4 632	4 551	4 618	4 290	4 419	4 580						
Seks år senere	4 220	4 583	4 498	4 575	4 261	4 417							
Syv år senere	4 185	4 548	4 465	4 537	4 251								
Åtte år senere	4 159	4 511	4 426	4 523									
Ni år senere	4 130	4 481	4 417										
Ti år senere	4 106	4 490											
Elleve år senere	4 102												
Beregnet beløp per 31.12.	4 102	4 490	4 417	4 523	4 251	4 417	4 580	4 906	5 484	5 926	5 986	5 618	
Totalt utbetalt hittill	4 081	4 449	4 384	4 485	4 210	4 360	4 497	4 752	5 259	5 566	5 444	3 578	
Erstatningsavsetning UB	21	41	33	38	41	57	83	154	225	360	542	2 040	3 635
Erstatningsavsetning for skader før 2003													81
Sum erstatningsavsetning Landbasert													3 716
Erstatningsavsetning Sjø/Energi i Runoff													150
Erstatningsavsetning Pooler													187
Indirekte skadebehandlings-kostnader													4 053
Sum													4 053

Erstatningsutvikling	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Sum
MNOK													
FOR EGEN REGNING													
Beregnete erstatningskostnader													
Per utgangen av skadeåret	4 101	4 508	4 848	4 478	4 440	5 240	4 719	4 931	5 364	5 942	5 799	5 618	
Ett år senere	4 283	4 474	4 376	4 134	4 351	4 468	4 657	4 920	5 480	5 901	5 739		
To år senere	4 211	4 217	4 271	4 045	4 279	4 413	4 591	4 908	5 432	5 917			
Tre år senere	4 089	4 142	4 230	4 007	4 241	4 387	4 564	4 914	5 427				
Fire år senere	4 007	4 076	4 158	3 969	4 205	4 342	4 538	4 853					
Fem år senere	3 970	4 021	4 107	3 933	4 169	4 305	4 498						
Seks år senere	3 936	3 977	4 062	3 897	4 144	4 303							
Syv år senere	3 903	3 947	4 038	3 861	4 131								
Åtte år senere	3 880	3 919	4 007	3 853									
Ni år senere	3 855	3 896	3 999										
Ti år senere	3 835	3 901											
Elleve år senere	3 830												
Beregnet beløp per 31.12.	3 830	3 901	3 999	3 853	4 131	4 303	4 498	4 853	5 427	5 917	5 739	5 618	
Totalt utbetalt hittill	3 811	3 873	3 973	3 819	4 094	4 250	4 426	4 707	5 208	5 559	5 211	3 578	
Erstatningsavsetning UB	19	28	26	34	37	53	72	146	219	358	528	2 040	3 560
Erstatningsavsetning for skader før 2003													63
Fradrag XL-reassurans													
Sum erstatningsavsetning Landbasert													3 623
Erstatningsavsetning Sjø/Energi i Runoff													150
Erstatningsavsetning Pooler													187
Indirekte skadebehandlings-kostnader													3 960
Sum													3 960

NOTE 12 – KREDITTEKSPONERING FOR HVER INTERNE RISIKORATING

Kredittrisikoen i SpareBank 1 Factoring AS er relatert til finansierings-/ utlånsrisiko.

I forbindelse med ICAAP benytter SpareBank 1 Factoring AS, standardmetoden for beregning av kredittrisikoen.

Selskapets interne kredittmodell er benevnt struktur-ratingmodellen og er en kombinasjon av risikomodel og effektivitetsmodell. Modellen har til hensikt å finne hvor godt egnet klientens forretning er for factoring og hvor effektivt SpareBank 1 Factoring AS kan drifte avtalen. Således er den ikke direkte henførbart til en risikomodel som har to dimensjoner/akser; rating på klient/kunde og sikkerhetsdekning.

Struktur-ratingmodellen fremstilles i en risikomatrix og konkluderer med lav-, middels- eller høy risiko i engasjementene. Modellen er også grunnlag for fastsettelse av kredittfullmakter.

Utvikling i utlånsporteføljen fra 31.12.19 til og med 31.12.20 fordelt på risikoklasser:

Risikoklasse	31.12.19	
	MNOK	Andel i %
Lav risiko	1.607,4	72,0 %
Middels risiko	575	25,8 %
Høy risiko	48,8	2,2 %
Mislighold engasjement	0,0	0,0 %
Sum utlån	2.231,2	100,0 %

NOTE 13 - MAKSIMAL KREDITTRISIKOEKSPONERING, IKKE HENSYNTATT PANTSTILLELSER

Tabellen nedenfor viser brutto eksponering før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

Morselskapet		Konsernet	
Brutto eksponering		Brutto eksponering	
	2020 NOK 1 000		2020
FORPLIKTELSER			
	- Innvilget ikke trukket kreditttramme		1 522 637
	- Benyttede kreditter		1 265 215
	- Sunn innvilgede kredittrammer		2 787 852

Total kredittrisiko avdempes for enkelte av de finansielle eiendelene. Alle utlån innenfor forretningsområdet factoring er sikret ved at det er stillet factoringpant. Finansielle garantier har kontragarantier på 90% - 100% av garantibeløpene. Innvilgede ikke trukkede kreditter betinger også at det må ligge fordringer bak trekket. Økt kundekonsentrasjon hos klient vil også automatisk redusere klientenes mulighet for å trekke på rammen.

NOTE 14 - ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVNE UTLÅN OG PREMIEINNTEKTER

Tabellen viser forfalte beløp på utlån, overtrett på kreditt/innskudd og premieinntekter fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser i betalingsformidlingen.

KONSERNET 2021

NOK 1 000	På forespørsel	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Portefølje av utestående fordringer					-	-
Forfalt, ikke betalt forsikringspremie	-	1 370 349	2 596	1 232	33 749	1 407 927
Sum	-	1 370 349	2 596	1 232	33 749	1 407 927

KONSERNET 2020

NOK 1 000	På forespørsel	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Portefølje av utestående fordringer ¹⁾					1 665 903	1 665 903
Forfalt, ikke betalt forsikringspremie	-	83 538	3 674	1 920	54 759	143 892
Sum	-	83 538	3 674	1 920	1 720 663	1 809 796

Utlån til og fordring på kunder -porteføljen består av ervervede misligholdte krav (alle krav over 90 dager) i Modhi Finance AS. Innfrielse av kravene i porteføljene er avhengig av skyldnernes evne til å innfri.

NOTE 15 - GJENVÆRENDE KONTRAKTSMESSIG LØPETID PÅ FINANSIELLE FORPLIKTELSER

KONSERNET 2021

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	298 891	206 861	404 400	4 450 000	-	81 713	5 441 864
Kalkulert rente	-	25 570	74 695	104 707	-	-	204 971
Derivater	-	247 263	-606	18 616	89 182	-	354 456
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	3 022	-	-	-	1 500 000	1 503 022
Kalkulert rente	-	8 477	25 523	136 000	-	-	170 000
Sum finansielle forpliktelser	298 891	491 193	504 012	4 709 323	89 182	1 581 713	7 674 314

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2021 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1 - 5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

KONSERNET 2020

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	341 130	990 334	613 295	3 150 000	-	83 438	5 178 197
Kalkulert rente	-	18 519	36 097	69 584	-	-	124 201
Derivater	-	-415	806	55 212	-	-	55 603
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	484	-	1 001 794	-	533 000	1 535 278
Kalkulert rente	-	2 427	7 308	38 941	-	-	48 676
Sum finansielle forpliktelser	341 130	1 011 349	657 506	4 315 532	-	616 438	6 941 955

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2020 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1 - 5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

MORSELSKAPET 2021

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	-	598 322	800 000	4 050 000	-	-	5 448 322
Kalkulert rente	-	25 570	74 695	104 707	-	-	204 971
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	3 022	-	-	-	1 250 000	1 253 022
Kalkulert rente	-	8 477	25 523	136 000	-	-	170 000
Lånetilsagn	-	-	-	-	-	-	-
Sum finansielle forpliktelser	-	635 390	900 218	4 290 707	-	1 250 000	7 076 315

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2021 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1-5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

MORSELSKAPET 2020

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	-	783 927	600 000	3 150 000	-	-	4 533 927
Kalkulert rente	-	15 283	36 097	69 521	-	-	120 901
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	484	-	-	-	283 000	283 484
Kalkulert rente	-	2 427	7 308	38 941	-	-	48 676
Sum finansielle forpliktelser	-	802 121	643 405	3 258 462	-	283 000	4 986 988

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2020 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1-5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

NOTE 16 - NETTO PREMIEINNTEKTER FORSIKRING

NOK 1 000	SpareBank 1 Forsikring AS		Fremtind Forsikring konsern		Konsernet	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Brutto premieinntekter	16 992 356	6 700 893	13 247 611	12 470 310	30 239 967	19 171 202
-avgitt reassuranse	5 849	3 611	-	-	5 849	3 611
Sum netto premieinntekter for egen regning	16 986 507	6 697 282	13 247 611	12 470 310	30 234 117	19 167 592

FORSIKRING

For SpareBank 1 Forsikring AS fordeler opptjent premieinntekter seg på følgende bransjer:

NOK 1 000	Ind.rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Brutto Premieinntekter 2021	459 348	682 796	15 850 212	-	-	16 992 356
Brutto Premieinntekter 2020	357 735	511 735	5 831 423	-	-	6 700 893

FREMTIND FORSIKRING

For Fremtind Forsikring konsern fordeler opptjent premieinntekter seg på følgende ulike produktklasser:

NOK 1 000	Ind.rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Brutto Premieinntekter 2021	732 473	1 199 780	-	441 854	1 022 837	3 396 945
Brutto Premieinntekter 2020	687 062	1 109 766	-	387 296	984 190	3 168 314

PRIVATBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Kombinerte forsikringer		Herav ansvar			Ulykkes- forsikring	Reise- forsikring	Øvrig forsikrin g privat	Sum privat forsikring
	brann	Motorvogn	motorvogn	Fritidsbåt					
Opptjent premie 2021	3 227 607	3 589 158	1 272 284	135 732	197 912	974 532	178 484	8 303 425	
Opptjent premie 2020	3 078 540	3 376 334	998 248	123 108	201 501	973 292	149 032	7 901 807	

NÆRINGSBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Industri- forsikring	Kombinerte forsikring	Herav ansvar			Yrkesskade	Trygghet	Annet	Sum nærings- forsikring
	brann	mell. brann	Motorvogn	motorvogn	Ansvar				
Opptjent premie 2021	9 517	532 274	366 272	106 200	93 894	107 643	74 743	194 152	1 378 494
Opptjent premie 2020	-4 456	469 426	302 548	66 237	79 027	102 774	68 730	215 790	1 233 840

ANDRE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Sjø	Energi/olje	Inng. reassuranse	Natur-pooler	Sum andre forsikringer
Opptjent premie andre 2021	-	-	-	168 746	168 746
Opptjent premie andre 2020	-	-	-	166 349	166 349

NOTE 17 - NETTO FORSIKRINGSYTELSE OG ERSTATNINGER FOR EGEN REGNING

NOK 1 000	SpareBank 1 Forsikring AS		Fremtind Forsikring konsern		Konsernet	
		2020		2020		2020
Brutto forsikringsytelser og erstatninger		2 912 600		7 547 827		10 460 427
-Reassurandørens andel av erstatninger		-		-228 337		-228 337
Sum netto forsikringsytelser og erstatninger for egen regning		2 912 600		7 319 491		10 232 090

FORSIKRING

For SpareBank 1 Forsikring AS fordeler brutto erstatninger seg på følgende bransjer:

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Brutto erstatninger 2021	491 518	282 194	9 253 862	-	1 328	10 028 902
Brutto erstatninger 2020	478 711	318 863	2 113 141	-	1 885	2 912 600

SKADEFORSIKRING

For Fremtind Forsikring konsern fordeler brutto erstatninger seg på følgende ulike produktklasser:

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Brutto erstatninger 2021	185 254	338 526	-	234 256	744 206	1 502 242
Brutto erstatninger 2020	168 908	342 173	-	145 562	618 951	1 275 594

PRIVATBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Kombinerte forsikringer brann	Motorvogn	Herav ansvar motorvogn	Fritidsbåt	Ulykkes- forsikring	Reise- forsikring	Øvrig forsikring privat	Sum privat forsikring
Brutto erstatninger 2021	2 389 592	2 033 061	449 412	86 208	99 393	289 032	137 856	5 035 142
Brutto erstatninger 2020	2 276 884	1 912 053	238 864	93 678	96 001	721 039	124 782	5 224 438

NÆRINGSBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Industri- forsikring brann	Kombinerte forsikringer mell. brann	Motorvogn	Herav ansvar motorvogn	Ansvar	Yrkes- skade	Trygghet	Annet	Sum nærings- forsikring
Brutto erstatninger 2021	14 191	347 707	245 474	63 109	38 156	-12 921	42 119	114 471	789 197
Brutto erstatninger 2020	31 177	357 026	191 052	11 643	106 056	508	49 125	111 649	846 594

NOK 1 000	Sjø	Energi/olje	Inng. Reassuranse	Naturpooler	Sum andre forsikringer
Brutto erstatninger 2021	-	-	-	48 924	48 924
Brutto erstatninger 2020	-	-	-2	201 204	201 202

NOTE 18 - FORSIKRINGSFORPLIKTELSER I LIVSFORSIKRING

Konsernet
2021

NOK 1 000	Brutto premiereserve	Tilleggs- avsetninger	Kursregulerings- fond	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	Sum
Individuell rente/pensjon	10 189 367	115 890	-	-	10 313 826
Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven	188 042	11 855	-	-	-
Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler	2 343 316	104 035	-	-	-
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	3 665 608	-	-	-	-
Investeringsvalg	3 992 401	-	-	-	-
Individuell kapital	5 292 640	3 779	-	-	5 332 005
Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven	127 138	-	-	-	-
Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler	219 387	3 779	-	-	-
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	650 792	-	-	-	-
Investeringsvalg	4 295 323	-	-	-	-
Kollektiv pensjon	61 596 982	1 337 754	-	1 154 815	65 561 607
Foretakspensjon uten investeringsvalg	1 840 314	211 574	-	316 685	-
Foretakspensj ordn uten rett til andel overskudd	-	-	-	-	-
Fripoliser uten investeringsvalg	9 000 430	1 052 327	-	-	-
Tjenestepensjonsordninger uten investeringsvalg	1 817 123	32 474	-	121 967	-
Tjenestepensjonsordn uten rett til andel overskudd	-	-	-	-	-
Tjenestepensjonsordn med investeringsvalg	1 730 454	2 481	-	54 904	-
Innskuddsbaserte pensjonsordninger uten inv.	250 914	665	-	11 892	-
Innskuddsbaserte pensjonsordninger med inv valg	38 213 291	38 232	-	649 368	-
Pensjonskapitalbevis uten investeringsvalg	390 125	-	-	-	-
Pensjonskapitalbevis med investeringsvalg	7 805 828	-	-	-	-
Pensjonsbevis uten investeringsvalg	548 503	-	-	-	-
Gruppeliv	2 589 100	-	-	-	2 590 900
Ulykkesforsikring	622 850	-	-	-	622 850
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	622 850	-	-	-	-
Kursreguleringsfond	-	-	2 742 410	-	2 742 410
Totalt alle bransjer	80 284 959	1 457 422	2 742 410	1 154 815	87 163 598

Konsernet
2020

NOK 1 000	Brutto premiereserve	Tilleggs- avsetninger	Kursregulerings- fond	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	Sum
Individuell rente/pensjon	9 059 990	127 763	-	-	9 211 523
Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven	423 179	10 602	-	-	-
Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler	2 391 086	117 161	-	-	-
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	3 064 313	-	-	-	-
Investeringsvalg	3 181 412	-	-	-	-
Individuell kapital	4 215 026	4 421	-	-	4 289 712
Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven	134 626	-	-	-	-
Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler	207 107	4 421	-	-	-
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	566 043	-	-	-	-
Investeringsvalg	3 307 250	-	-	-	-
Kollektiv pensjon	49 952 630	1 074 434	-	881 628	53 261 455
Ytelsesbaserte pensjonsordninger uten investeringsvalg	1 785 977	175 816	-	188 628	-
Foretakspensj ordn uten rett til andel overskudd	-	-	-	-	-
Fripoliser uten investeringsvalg	8 798 043	898 618	-	-	-
Tjenestepensjonsordninger uten investeringsvalg	1 384 926	-	-	64 260	-
Tjenestepensjonsordn uten rett til andel overskudd	-	-	-	-	-
Tjenestepensjonsordn med investeringsvalg	1 320 443	-	-	43 998	-
Innskuddsbaserte pensjonsordninger uten inv.	282 074	-	-	11 471	-
Innskuddsbaserte pensjonsordninger med inv valg	23 329 809	-	-	573 271	-
Pensjonskapitalbevis uten investeringsvalg	356 743	-	-	-	-
Pensjonskapitalbevis med investeringsvalg	12 371 455	-	-	-	-
Pensjonsbevis uten investeringsvalg	323 161	-	-	-	-
Gruppeliv	2 482 829	-	-	-	2 515 229
Ulykkesforsikring	593 780	-	-	-	593 780
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	593 780	-	-	-	-
Kursreguleringsfond	-	-	2 852 576	-	2 852 576
Totalt alle bransjer	66 304 255	1 206 618	2 852 576	881 628	72 724 276

NOTE 19 - FORSIKRINGSTEKNISK AVSETNING I SKADEFORSIKRING

NOK 1.000

Skadeforsikringsforpliktelse - Direkte forsikring og mottatt proporsjonal gjenforsikring

	Forsikring mot utgifter til medisinsk behandling	Forsikring inntektstap	Forsikring mot Yrkeskade- forsikring	Motorvogn- forsikring - trafikk	Motorvogn- forsikring - øvrige	Sjøforsikring, transport- forsikring og luftfart annen skade på eiendom	Ansvars- forsikring	Assistanse- forsikring	Forsikring mot diverse økonomiske tap	Sum
Ikke opptjent brutto premie	69 909	16 163	49 933	699 414	1 347 593	74 102	48 687	295 445	103 820	4 334 308
Brutto erstatningsavsetning	578 974	217 829	347 659	477 085	387 568	31 356	158 152	154 073	29 711	4 049 162
Andre tekniske avsetninger										775 542
Sum brutto forsikringsforpliktelse regnskap	648 883	233 992	397 592	1 176 499	1 735 161	105 458	206 839	449 518	133 530	9 159 012

NOK 1.000

Ikke opptjent brutto premie Solvens II	230 270
Brutto erstatningsavsetning Solvens II	3 889 683
Risikomargin Solvens II	569 585
Brutto forsikringsforpliktelse Solvens II	4 689 538

Forskjeller forsikringsforpliktelse regnskap
3 694 032

	Ikke opptjent brutto premie	Ikke opptjent premie for egenregning	Brutto Erstatnings- avsetning	Erstatnings- avsetning for egen regning
NOK 1.000				
1) Naturskadepool 1	75 109	75 109	145 108	145 108
3) YFF 3	0	0	4 940	4 940
Sum	75 109	75 109	150 048	150 048

1 Inngår i "Forsikring mot brann og annen

2 Inngår i "Motorvognforsikring trafikk"

BESKRIVELSE AV METODE:

Verdsettelse forsikringsforpliktelser	Regnskapsformål	Solvens II formål
Uopptjent premie	Den delen av forfalte bruttopremier som på balansedagen gjelder de ikke avløpte deler av forsikringenes dekningsperioder (ÅRF §3-5 (1))	Premieavsetningen skal være et beste estimat av kontantstrømmen som relaterer seg til forsikringsforpliktelser som ikke er opptjent for kontrakter innenfor definisjonen av kontraktens grenser. Beste estimat av premieavsetningen beregnes ved å sette opp fremtidige inn- og utgående kontantstrømmer: <ul style="list-style-type: none"> • Fremtidig premie • Fremtidige erstatningskostnader • Forventede administrasjonskostnader knyttet til aktive avtaler • Justering for å ta hensyn til effekten av forventet kundeavgang Fremtidig premie oppstår for kontrakter med terminbetaling, eventuell tilleggspremie og også for juridisk bindende avtaler som enda ikke er aktive. For kontrakter med terminbetaling innebærer dette en reklassifisering av kundefordringer på eiendelssiden av balansen til premieavsetningen.
Erstatningsavsetningen	Skal tilsvare forventede brutto erstatningskostnader for alle skadetilfeller som på balansedagen er inntruffet, men ikke oppgjort (ÅRF §3-5 (3)). Erstatningsavsetningene diskonteres ikke.	Erstatningsavsetningen skal være et beste estimat av kontantstrømmen som relaterer seg til skader som har inntruffet på verdsettelsestidspunktet. Kontantstrømmen inkluderer alle skadeutbetalinger og kostnader knyttet til disse skadene, samt eventuelle inngående kontantstrømmer som kan oppstå som en følge av fremtidig premie, berging, regress eller lignende. Alle kontantstrømmer med mer enn 12 måneders varighet er neddiskontert. Neddiskonteringsraten skal være risikofri og er således ikke relatert til forventet finansavkastning.
Risikomargin	Ikke aktuell	Risikomarginen skal beregnes som kostnaden ved å fremskaffe egenkapital tilsvarende det solvenskapitalkravet som trengs for å holde forsikringsforpliktelsene frem til risikoen er ferdig avløpt.

BESKRIVELSE AV VERDSETTELSE FOR SOLVENSFORMÅL OG VERDSETTELSE I REGNSKAPET:

Beregning av erstatningsavsetningene er basert på bruk av erfaringsdata der det tas utgangspunkt i hvordan erstatningskostnadene utvikler seg over tid. Dette vil omfatte utviklingen i både RBNS-avsetningene og avsetninger for etteranmeldte skader (IBNR-avsetningene). For å beregne erstatningsavsetningen bygges det opp statistiske modeller basert på erfaringstall og informasjon om porteføljeutvikling. Det benyttes følgende hovedtyper av statistiske modeller;

* *“Chain ladder”-metoder*, der det benyttes historiske data for å estimere faktorer for utviklingen i betalt, fastsatt (betalt+RBNS) og antall skader

* *“Forventet skadeprosent”-metoder* (for eksempel Bornhuetter-Ferguson), der det benyttes en forventet skadeprosent for det aktuelle forsikringsproduktet til å estimere gjenstående erstatningsutbetaling

* Metoder der en benytter en *kombinasjon av “Chain ladder” og “Forventet skadeprosent”*. En fordel med disse metodene er at man legger mer vekt på erfaringsdata når avviklingen av skadeåret er blitt sikrere

Valg av beregningsmetoder vil være avhengig av forsikringsprodukt og hvor mange års skadehistorikk som er tilgjengelig. I den utstrekning disse metodene er basert på data for historisk erstatningsutvikling blir det forutsatt at det historiske mønsteret for erstatningsutvikling vil fortsette i fremtiden. Det finnes årsaker til at dette ikke vil være tilfelle, og i de tilfeller har man tatt hensyn til dette ved å modifisere parametere som inngår i modellene.

Erstatningsavsetningene til regnskapsformål er ikke diskontert.

Kontraktfastsatte forsikringsforpliktelse

NOK 1000	Premiereserve	Kursreguleringsfond	Totalt
Forsikringsforpliktelse - kontraktfastsatte 31.12.2020	6 910 797	46 185	6 956 982
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse:			
Netto resultatførte avsetninger	418 229	-40 205	378 023
Overskudd på avkastningsresultatet	-221	0	0
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	7 328 805	5 980	7 335 006
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse:			
Overføring til/fra selskapet	160 221	0	160 221
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	160 221	0	160 221
Sum kontraktfastsatte forsikringsforpliktelse 31.12.2021	7 489 026	5 980	7 495 226

NOTE 20 - FORDRING PÅ REASSURANDØR

NOK 1 000	Konsernet	2020
Fordring på reassurandør i skadeforsikring		239 473
Fordring på reassurandør i livsforsikring		525 968
Gjenforsikringsandel erstatningsavsetning ført brutto		145 098
Gjenforsikringsandel ikke opptjent bruttopremie		-2 290
Sum fordring på reassurandør		908 248

NOTE 21 - FORDRING PÅ FORSIKRINGSTAKER

NOK 1 000	Konsernet	2020
Hovedforfalt fakturert restanse i skadeforsikring		25 066
Hovedforfalt ikke fakturert restanse i skadeforsikring		2 972 449
Kundefordringer i livsforsikring		128 555
Sum fordring på forsikringstaker		3 126 070

NOTE 22 - INNTEKTER OG KOSTNADER FRA FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD

Morselskapet	2020 NOK 1 000	Konsernet	2020
	Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet		
	Aksjer og andeler		
	- Utbytte fra aksjer og andeler		30 920
	-5 790 Netto urealisert og realisert gevinst/tap av aksjer og andeler		4 325 109
	-5 790 Sum netto inntekter aksjer og andeler		4 356 029
	Obligasjoner og sertifikater		
	- Mottatte og opptjente renteinntekter		747 109
	- Netto realisert og urealisert gevinst/tap av rentepapirer		524 333
	Sum netto inntekter fra obligasjoner, sertifikater, rentefond og andre		1 271 442
	- verdipapirer med fast avkastning		
	Andre finansielle instrumenter		
	- Mottatte og opptjente renteinntekter		6 764
	- Netto urealisert og realisert gevinst/tap derivater og andre finansielle		-110 268

	eiendeler	
	- Sum derivater og andre finansielle instrumenter	-103 504
-5 790	Netto inntekter og gevinst/tap fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	5 523 967
	- Mottatte og opptjente renteinntekter obligasjoner holdt til forfall	64 777
	- Netto realisert og urealisert gevinst/tap obligasjoner holdt til forfall	-5 089
	- Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	59 687
	- Mottatte og opptjente renteinntekter andre obligasjoner til amortisert kost	294 267
	- Netto realisert og urealisert gevinst/tap obligasjoner til amortisert kost	2 357
	- Netto inntekter og gevinst/tap obligasjoner til amortisert kost	296 624
	74 524 Renteinntekter på utlån og fordringer	369 969
-109 999	Rentekostnader på finansielle forpliktelser	-244 335

NOTE 23 – LEIEAVTALER

Morselskapet	2020 NOK 1000	Konsernet	2020
	Balanseførte verdier		
	Eiendel		
	11 549 Bruksrett - leide lokaler		82 614
	- Bruksrett - andre anleggsmidler		401
	11 549 Sum bruksrett		83 015
	Forpliktelse		
	11 841 Leieforpliktelse - leide lokaler		84 534
	- Leieforpliktelse - Andre anleggsmidler		408
	11 841 Sum forpliktelse		84 941
	Resultatførte verdier		
	322 Rentekostnader for leieforpliktelsen		2 987
	1 925 Avskrivningsbeløpet for bruksrett - leide lokaler		26 243
	- Avskrivningsbeløpet for bruksrett - andre anleggsm		302
	Leieavtaler ikke innregnet iht IFRS 16		
	- Leiekostnader som ikke er innregnet etter IFRS 16		225
	Kontantstrøm		
	2 604 Totale kontantstrømmer betalt for leieavtaler		14 711

Konsernet

Forfallsanalyse av leieforpliktelser	2022	2023	2024	2025
Leieforpliktelser - leide lokaler	55 864	22 288	35 172	26 186
Leieforpliktelser - andre anleggsmidler	419	322	92	-

Morselskapet

Forfallsanalyse av leieforpliktelser	2022	2023	2024	2025
Leieforpliktelser - leide lokaler	28 348	2 526	21 976	18 486
Leieforpliktelser - andre anleggsmidler	-	-	-	-

SpareBank 1 Gruppen har implementert IFRS 16 Leieavtaler fra og med regnskapsåret 2019. Standarden påvirker både balanse og resultatregnskap.

Leietager skal i henhold til hovedregelen i IFRS 16 innarbeide alle leieavtaler i balansen, ved at forpliktelse til å betale leie over leieperioden samt tilhørende rett til bruk av underliggende eiendel, innregnes. Alle leieavtaler som overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel ved at leietager bestemmer bruk og mottar de økonomiske fordelene, innregnes. Leieforpliktelsen måles til nåverdien av faste leiebetalinger over leieperioden.

Konsernet har valgt å benytte unntaksregelen ved at leie for kortsiktige leieavtaler med inntil 12 måneders varighet og for avtaler med lav verdi kostnadsføres direkte i resultatregnskapet.

Ved fastsettelse av leieperiode er uoppsigelig leieperiode justert for forlengelsesopsjoner og termineringsrettigheter som det er rimelig sikkert at konsernet vil benytte, lagt til grunn. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov iht IAS 36 for balanseført bruksrettighet med særskilt vurdering av hvordan tilhørende leieforpliktelse skal medtas i vurderingen.

Diskonteringsrente benyttet ved måling av nåverdien av faste leiebetalinger over leieperioden, er fastsatt basert på den marginale lånerente for det aktuelle selskap, eiendel og avtalens gjenværende leieperiode basert på årlig nedbetaling. For avtaler som inngås etter implementeringstidspunktet benyttes diskonteringsrente tilsvarende implisitt rente i leieavtalen hvis denne enkelt kan beregnes og fastsettes.

NOTE 24 – KLASSIFISERING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Konsernet 2021

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	13, 28	3 701 538	-	-	-	-	3 701 538
Aksjer og andeler	13, 25, 26	-	-	-	41 983 630	6 351	41 989 981
Obligasjoner og sertifikater med fast avkastning	13, 25, 26, 27, 28	11 395 864	849 779	-	40 913 304	-	53 158 948
Andre finansielle eiendeler	13, 25, 26	-	-	-	568 543	-	568 543
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 14, 25, 28	3 000	-	-	-	-	3 000
Utlån til kunder	13, 14, 25, 28	5 079 759	-	-	-	-	5 079 759
Finansielle derivater	9, 13, 25	-	-	162 295	-	-	162 295
Finansielle eiendeler	13	850 259	-	-	-	-	850 259
Sum finansielle eiendeler		21 030 419	849 779	162 295	83 465 478	6 351	105 514 322

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lån og fondsobligasjoner	15, 28, 40	1 503 022	-	-	-	-	1 503 022
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 25, 28, 41	4 856 025	-	-	-	-	4 856 025
Innskudd fra og gjeld til kunder	15, 25, 28, 41	585 839	-	-	-	-	585 839
Finansielle derivater	9, 25	-	-	354 456	-	-	354 456
Finansielle forpliktelser		3 379 462	-	-	-	-	3 379 462
Sum finansielle forpliktelser		10 324 348	-	354 456	-	-	10 678 804

Konsernet 2020

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	13, 28	3 535 606	-	-	-	-	3 535 606
Aksjer og andeler	13, 25, 26	-	-	337	31 602 720	32 215	31 635 273
Obligasjoner og sertifikater med fast avkastning	13, 25, 26, 27, 28	9 883 504	1 384 316	-	38 372 359	-	49 640 178
Andre finansielle eiendeler	13, 25, 26	-	-	-	703 216	-	703 216
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 14, 25, 28	3 000	-	-	-	-	3 000
Utlån til kunder	13, 14, 25, 28	3 542 279	-	-	-	-	3 542 279
Finansielle derivater	9, 13, 25	-	-	916 649	-	-	916 649
Finansielle eiendeler	13	945 765	-	-	-	-	945 765
Sum finansielle eiendeler		17 910 153	1 384 316	916 986	70 678 295	32 215	90 921 965

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lån og fondsobligasjoner	15, 28, 40	1 535 278	-	-	-	-	1 535 278
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 25, 28, 41	4 253 319	-	-	-	-	4 253 319
Innskudd fra og gjeld til kunder	15, 25, 28, 41	924 878	-	-	-	-	924 878
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	15, 25, 26, 28	-	-	-	-	-	-
Finansielle derivater	9, 25	-	-	55 603	-	-	55 603
Finansielle forpliktelser		3 051 086	-	-	-	-	3 051 086
Sum finansielle forpliktelser		9 764 561	-	55 603	-	-	9 820 165

Morselskapet 2021

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler				
Bankinnskudd	13, 28	367 626	-	367 626
Aksjer og andeler	13, 25, 26	-	4 996	4 996
Obligasjoner og sertifikater med andre finansielle eiendeler		-	-	-
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 25, 28	2 426 297	-	2 426 297
Utlån til kunder		-	-	-
Finansielle derivater	9, 13, 25	-	-	-
Finansielle eiendeler	13	19 165	-	19 165
Sum finansielle eiendeler		2 813 088	4 996	2 818 084

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser				
Ansvarlig lån og og fondsobligasjoner	15, 28, 40	1 253 022	-	1 253 022
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 25, 28, 41	5 448 322	-	5 448 322
Finansielle forpliktelser		39 606	-	39 606
Sum finansielle forpliktelser		6 740 950		6 740 950

Morselskapet 2020

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler				
Bankinnskudd	13, 28	234 991	-	234 991
Aksjer og andeler	13, 25, 26	-	4 996	4 996
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 25, 28	2 114 608	-	2 114 608
Finansielle eiendeler	9, 13, 25	23 532	-	23 532
Sum finansielle eiendeler		2 373 131	4 996	2 378 127

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser				
Ansvarlig lån og og fondsobligasjoner	15, 28, 40	283 484	-	283 484
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 25, 28, 41	4 533 927	-	4 533 927
Finansielle forpliktelser	9, 25	37 592	-	37 592
Finansielle forpliktelser		4 855 003		4 855 003

NOTE 25 – VERDSETTELSESHIERARKI

Konsernet 2021	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
NOK 1000				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	4 996	1 355	6 351
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultatet	65 211 039	18 042 592	211 846	83 465 478
Herav aksjer og andeler	41 771 783	-	211 846	41 983 630
Herav obligasjoner og sertifikater	23 439 256	17 474 049	-	40 913 304
Herav andre verdipapirer	-	568 543	-	568 543
Finansielle derivater	-	162 295	-	162 295
Sum eiendeler	65 211 039	18 209 883	213 201	83 634 124
Finansielle derivater	-	354 456	-	354 456
Herav aksjeinstrumenter	-	89 761	-	89 761
Herav renteinstrumenter	-	21 710	-	21 710
Sum forpliktelser	-	354 456	-	354 456

66

SpareBank 1 Gruppen

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	204 121	-	-
Netto verdiendring ført over utvidet resultat	9 080	-	-
Utgående balanse	213 201	-	-

Total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	6 927 655	132 666	-128 181
Sum urealisert gevinst og tap ført over resultatet	6 927 655	132 666	-128 181

Konsernet 2020	NIVÅ 1		NIVÅ 2		NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata		
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	31 011	1 204	-	32 215	
Verdipapirer- holdt til handelsformål	-	337	-	-	337	
Herav aksjer og andeler	-	337	-	-	337	
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultatet	53 533 461	16 941 916	202 918	-	70 678 295	
Herav aksjer og andeler	31 399 803	-	202 918	-	31 602 720	
Herav obligasjoner og sertifikater	22 133 658	16 238 700	-	-	38 372 359	
Herav andre verdipapirer	-	703 216	-	-	703 216	
Finansielle derivater	-	916 649	-	-	916 649	
Sum eiendeler	53 533 461	17 889 914	204 121	-	71 627 496	
Finansielle derivater	-	55 603	-	-	55 603	
Herav aksjeinstrumenter	-	54 853	-	-	54 853	
Herav renteinstrumenter	-	750	-	-	750	
Sum forpliktelser	-	55 603	-	-	55 603	

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	198 990	-	-
Netto verdiendring ført over utvidet resultat	4 416	-	-
Avhending	714	-	-
Kapitalnedsettelse	-	-	-
Utgående balanse	-	204 121	-
Total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto innt. fra fin instr til vv over res	4 356 029	1 271 442	-103 504
Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	-
Sum realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	4 356 029	1 271 442	-103 504

NOK 1000	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	4 996	-	4 996
Sum eiendeler	-	4 996	-	4 996

Avstemming av nivå 3

Total realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	-	-	-
Sum realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	-	-	-

Morselskapet 2020	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses-teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelses-teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
NOK 1000				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	4 996	-	4 996
Sum eiendeler	-	4 996	-	4 996

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	-	-	-
Avhending	-	-	-
Utgående balanse	-	-	-

VERDSETTELSESHIERARKI - FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI

Hoveddelen av selskapets finansielle eiendeler er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløpet den enkelte eiendel kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle eiendeler og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Eiendelene klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av eiendelen.

Nivå 1

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendels virkelige verdi. Eiendeler klassifiseres i nivå 1 dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert under nivå 1

- Andeler i aksje-, obligasjons- og pengemarkedsfond
- Børsnoterte aksjer, statsobligasjoner og statssertifikater med fast avkastning

Nivå 2

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi for eiendelen ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 2 dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle instrumenter er klassifisert under nivå 2

- Valutaterminer, fremtidige renteaftaler og aksjeswapper hvor virkelig verdi er derivert fra verdien av underliggende instrument
- Obligasjoner og sertifikater som ikke er noterte, eller er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt

Nivå 3

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 3 dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata.

Konsernet har en helt ubetydelig post klassifisert under nivå 3.

Bevegelser mellom nivåene skjer når karakter rundt input til verdsettelse endrer seg.

NOTE 26 – VERDIPAPIRER TIL VIRKELIG VERDI

Konsernet			2020
Aksjer og andeler			Bokført verdi/ virkelig verdi
NOK 1 000			
Aksjer og andeler til virkelig verdi			31 400 140
Obligasjoner og sertifikater			2020
NOK 1 000		Risikovekting	Bokført verdi/ virkelig verdi
Norske			
Stats og statsgaranterte	0%		942 660
Kredittforetak og bank	10%		2 102 376
Kommuner og fylker	20%		745 623
Kredittforetak og bank	20%		6 432 533
Obligasjonsfond	20%		9 775 736
Pengemarkedsfond	20%		5 318 994
Andre obligasjoner	20%		175 277
Obligasjonsfond	50%		2 283 311
Kredittforetak og bank	100%		337 974
Obligasjonsfond	100%		-
Pengemarkedsfond	100%		1 890 930
Industriforetak	100%		2 041 109
Sum norske obligasjoner og sertifikater			32 046 524
Utenlandske			
Stats og statsgaranterte	0%		628 769
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10%		529 585
Kommuner og fylker	20%		22 137
Kredittforetak og bank	20%		611 402
Obligasjonsfond	20%		1 903 202
Obligasjonsfond	50%		24 779
Obligasjonsfond	100%		-
Kredittforetak og bank	100%		331 809
Industriforetak	100%		2 274 152
Sum utenlandske obligasjoner og sertifikater			6 325 834
Sum obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi			38 372 359

	4 817 411	4 817 411	Sum finansielle forpliktelser		6 713 475	6 713 475
			Forpliktelser og garantiansvar utenfor balansen		731 000	
	731 000		Ubenyttede trekkrettigheter		2 354 318	
	1 400 000		Pantstillelser		105 000	
	-					

Amortisert kost innebærer verdsetting av balansepostene etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, eventuelt justert for verdiforringelse. Slike verddivurderinger vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurdering av de samme instrumenter. Avvik kan skyldes forskjellige oppfatninger om makroutsikter, markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav, samt avvik i tilgang på presis informasjon.

Tabellene ovenfor gir en oversikt over beregnet virkelig verdi av poster som er bokført til amortisert kost. Verdien er beregnet med utgangspunkt i interne modeller som beregner en teoretisk verdi da det ikke finnes aktive markeder, eller sammenligning mellom priser på instrumentene i porteføljen i forhold til siste tilgjengelige transaksjonspriser. I tilfeller hvor det ikke er relevant prisinformasjon tilgjengelig, er det benyttet et anslag basert på skjønn. Verdsetting til virkelig verdi, er etter sin natur beheftet med betydelig usikkerhet.

OBLIGASJONER TIL AMORTISERT KOST

Obligasjoner som holdes til forfall

Det foreligger ingen objektive indikasjoner på at det har skjedd tap ved verdifall i 2021. I tillegg til en kontinuerlig vurdering av de ulike plasseringene, avholdes det formelle, kvartalsvise verddivurderingsmøter der eksponeringen gjennomgås i detalj med sikte på å avdekke endringer i underliggende risiko. Endringer i kredittvurderinger, endringer i rente og kredittpåslag samt spesifikk makrorisiko er viktige parametere for å vurdere om det har skjedd tap ved verdifall i 2021.

Utlån og fordringer som måles til amortisert kost

I tillegg til en kontinuerlig vurdering av om det har skjedd endringer i verdien av instrumenter som inngår i utlån og fordringer, avholdes det formelle, kvartalsvise verddivurderingsmøter der eksponeringen gjennomgås i detalj med sikte på å avdekke endringer i underliggende risiko. Sentralt for å vurdere verdien, er kredittvurderinger og sannsynligheter for mislighold samt endringer i rente og kredittpåslag.

GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER OG INNSKUDD FRA KUNDER

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder er vurdert til amortisert kost. Noen mindre innskudd med aksjeindekserte avkastning (BMB) er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi av p.t.-prisede innskudd er derfor satt lik amortisert kost.

VERDIPAPIRGJELD OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Verdipapirgjeld til fast rente er vurdert til virkelig verdi, mens verdipapirgjeld til flytende rente og ansvarlig lånekapital er vurdert til amortisert kost. Verdsettingen av gjeld vurdert til amortisert kost er basert på innhentet informasjon fra meglere ("broker quotes") eller beregnet pga. rentekurver innhentet fra Reuters. Verdi ved antatt nytstedelse er lagt til grunn, på tilsvarende måte som for utlån.

Konsemet 2021	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 000	-	-	3 000
Utlån til og fordringer på kunder	5 079 759	-	-	5 079 759
Obligasjoner til amortisert kost	-	12 525 426	-	12 525 426
Sum finansielle eiendeler	5 082 759	12 525 426	-	17 608 184
Gjeld til kredittinstitusjoner	4 856 025	-	-	4 856 025
Innskudd fra og gjeld til kunder	585 839	-	-	585 839
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	1 503 022	-	-	1 503 022
Sum finansielle forpliktelser	6 944 887	-	-	6 944 887

NOTE 29 - INVESTERINGER I DATTERSELSKAPER

2021

Selskaper	NOK 1 000	Forretningskontor	Andel i %	Aksjekapital	Pålydende per aksje	
SpareBank 1 Forsikring AS		Oslo	100	1 527	1	
Fremtind Forsikring AS		Oslo	65	2 447	1	
SpareBank 1 Factoring AS		Ålesund	100	130 000	1 000	
Modhi Finance AS		Oslo	100	299 900	2 300	
SpareBank 1 Spleis AS		Oslo	100	500	1	
Sum investering i datterselskaper						

2020

Selskaper	NOK 1 000	Forretningskontor	Andel i %	Aksjekapital	Pålydende per aksje	Bokført verdi
SpareBank 1 Forsikring AS		Oslo	100	1 527	1	2 870 299
Fremtind Forsikring AS		Oslo	65	2 447	1	4 286 576
LOfavør AS		Oslo	100	90	10	5 160
ODIN Forvaltning AS		Oslo	100	9 238	1 000	185 045
SpareBank 1 Factoring AS		Ålesund	100	130 000	1 000	217 160
Modhi Finance AS		Oslo	100	247 000	1 900	871 365
SpareBank 1 Spleis AS		Oslo	100	500	1	20 000
Sum investering i datterselskaper						8 455 605

NOTE 30 - INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAP

EIERANDEL I TILKNYTTETE SELSKAP

2021

NOK 1 000	SpareBank 1 Utvikling DA	Eiendoms-verdi AS	LOfavør AS		Sum eierandel i tilknyttede selskaper
Per 01.01					
Økning /nedgang eierandel					
Resultatandel					
Utbetalt utbytte aksjer og andeler					
Per 31.12					

2020

NOK 1 000	SpareBank 1 Utvikling DA	Eiendoms-verdi AS	LOfavør AS	BETR AS	Sum eierandel i tilknyttede selskaper
Per 01.01	14 845	122 123	-	6 962	143 930
Økning /nedgang eierandel	-	-	13 034	-6 962	6 072
Resultatandel	1 305	12 945	-951	-	13 299
Utbetalt utbytte aksjer og andeler	-	-18 875	-	-	-18 875
Per 31.12	16 150	116 193	12 083	-	144 426

Stemmeandel er lik eierandel. Forretningskontoret til SpareBank 1 Utvikling DA er i Oslo.

FINANSIELL INFORMASJON OM TILKNYTTETE SELSKAP

2021	SpareBank 1	Eiendoms-	
NOK 1 000	Utvikling DA	verdi AS	LOfavør AS
Eiendeler			
Gjeld			
Inntekter			
Resultat etter skatt			
Eierandel			
2020	SpareBank 1	Eiendoms-	
NOK 1 000	Utvikling DA	verdi AS	LOfavør AS
Eiendeler	1 085 440	137 427	97 121
Gjeld	923 944	49 308	49 316
Inntekter	1 567 219	150 483	68 033
Resultat etter skatt	13 045	50 526	-1 524
Eierandel	10%	25%	49%

MORSELSKAPET HAR FØLGENDE FORDRING OG GJELD TIL TILKNYTTETE SELSKAP

NOK 1000		2020
Fordring Eiendomsverdi AS		-
Fordring LOfavør AS		45
Fordring SpareBank 1 Utvikling DA		2 762
Sum fordring på tilknyttede selskaper		2 807

INVESTERING I TILKNYTTETE SELSKAP I MORSELSKAPET SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

NOK 1 000		2020
Andeler i Eiendomsverdi AS		116 193
Fordring LOfavør AS		12 083
Andeler i SpareBank 1 Utvikling DA		10 147
Sum aksjer og andeler på tilknyttede selskaper		138 423

Andel i SpareBank 1 Utvikling DA er i morselskapets regnskap, etter overgang til IFRS, ført til opprinnelig kost og testet for nedskrivning. Ved utgangen av 2020, samt ved utgangen av 2019 er det ikke funnet grunnlag for nedskrivning.

NOTE 31 – INVESTERINGSEIENDOMMER
Konsernet

SpareBank 1 Gruppens totale eiendomsportefølje utgjorde 216 756 m² fordelt på 18 eiendommer og to tomter per 31. desember 2021. Av dette bruker SpareBank 1 Gruppen konsern 45 900 m² i egen virksomhet. Samlet ledighetsgrad for Fremtind er 8,4 % prosent og for SpareBank 1 Forsikring 9,1 prosent. Vektet gjenværende leietid for Fremtind er 7,4 år og for SpareBank 1 Forsikring 5,25 år. I note 3 «Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper» er sensitivitet nærmere omtalt.

NOK 1 000		2020
Anskaffelseskost per 01.01.		4 717 193
Korreksjon anskaffelseskost IB		-
Omarbeidet anskaffelseskost IB		4 717 193
Årets tilgang		160 409
Årets avgang		-
Anskaffelseskost per 31.12.		4 877 602
Akkumulert verdiregulering per 01.01.		2 995 611
Korreksjon akkumulert verdiregulering IB		-
Omarbeidet akkumulert verdiregulering IB		2 995 611
Årets verdiregulering		-306 077
Akkumulert verdiregulering per 31.12.		2 689 534
Balansført verdi per 31.12.		7 567 136

INVESTERINGSEIENDOMMER FORDELT PÅ GEOGRAFISKE OMRADER
2021

NOK 1 000	By/område	Areal m ²	Leieinntekt	Opphørstids-		Historisk kostpris	Bokført verdi
				gj.sn. leieforhold	punkt		
TYPE BYGG							
Butikker og kjøpesenter	Oslo	34 421	51 184		2025	589 412	804 143
Kontoreiendom	Oslo	136 736	278 326		2020-2024	3 338 965	7 004 139
Øvrige eiendommer	Østlandet	32 618	69 307		2023-2035	1 021 667	1 321 337
Sum		203 775	398 818		-	4 950 043	9 129 619

2020

NOK 1 000	By/område	Areal m ²	Leieinntekt	Opphørstids-		Historisk kostpris	Bokført verdi
				gj.sn. leieforhold	punkt		
TYPE BYGG							
Butikker og kjøpesenter	Oslo	34 380	22 867		2021	347 267	393 466
Kontoreiendom	Oslo	136 691	277 800		2017-2022	3 223 538	5 745 833
Øvrige eiendommer	Østlandet	32 796	87 860		2022-2035	1 229 733	1 427 837
Sum		203 867	388 527		-	4 800 538	7 567 137

Verdsettelsehierarki

Konsernet 2021	NIVÅ 1		NIVÅ 2		NIVÅ 3		Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder		Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata		Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata		
Investeringseiendom	-	-	-	-	9 129 619		9 129 619
Sum eiendeler	-	-	-	-	9 129 619		9 129 619

Avstemming av nivå 3		Investeringseiendom
Inngående balanse		7 567 137
Netto gevinst/tap resultatført		1 409 016
Tilgang/kjøp		153 467
Utgående balanse		9 129 619
Realisert gevinst/tap og verdiregulering ført over resultatet		
Netto inntekter fra investeringseiendommer		175 100
Sum realisert gevinst/tap og verdiregulering ført over resultatet		175 100
Verdiendring ført over resultatet		
Netto inntekter fra investeringseiendommer		1 409 016
Sum verdiregulering ført over resultatet		1 409 016

Konsernet 2020	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Investeringseiendom	-	-	1 422 045	1 422 045
Sum eiendeler	-	-	1 422 045	1 422 045

Avstemming av nivå 3		Investeringseiendom
Inngående balanse		7 712 805
Netto gevinst/tap resultatført		-306 077
Tilgang/kjøp		160 409
Avhending		-
Utgående balanse		7 567 137
Realisert gevinst/tap og verdiregulering ført over resultatet		
Netto inntekter fra investeringseiendommer		86 687
Sum realisert gevinst/tap og verdiregulering ført over resultatet		86 687
Verdiendring ført over resultatet		
Netto inntekter fra investeringseiendommer		-306 077
Sum verdiregulering ført over resultatet		-306 077
Overføring mellom nivå 1 og 2		

VERDIVURDERING

Investeringseiendommene bokføres til virkelig verdi. Etter IFRS er virkelig verdi den pris som ville blitt oppnådd ved overføring av en eiendel i en velordnet transaksjon mellom markedsdeltakere på måletidspunktet.

Selskapene benytter en intern kontantstrømsmodell for å beregne virkelig verdi for eiendommene. I modellen estimeres en 30-års kontantstrøm på basis av forventede fremtidige kostnader og inntekter for hver enkelt eiendom. Etter utløpet av det 30. året i kontantstrømmen er det beregnet en sluttverdi. Kontantstrøm inklusive sluttverdien inflateres med forventet prisvekst og diskonteres med et avkastningskrav som består av risikofri rente og et risikopåslag. Risikopåslaget er satt individuelt for hver enkelt eiendom.

Parallelt med intern verddivurdering blir det utført ekstern verddivurdering for utvalgte eiendommer i porteføljen for å avstemme markedsutviklingen i perioden. Samtidig er dette en mulighet for å sjekke og diskutere rimeligheten av verdinivåene og eventuelt forutsetningene som inngår i vurderingen mot andre. Utvalget er trukket tilfeldig av forhåndsdefinert antall eiendommer. Det er planen at utvalget for ekstern vurdering rulleres over en periode på 3 år.

Eiendomsporteføljen vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Virkelig verdi er det beløp den enkelte eiendom kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter.

Mer om de viktigste forutsetningene:

LEIEINNTEKTER

For kontorarealer, som utgjør den største arealtypen i porteføljen, benytter konsernet en egen separat modell for å estimere forventet langsiktig kontantstrøm etter utløp av dagens leiekontrakter. Prishistorikk fra reelle kontraktsinngåelser for den enkelte eiendom inngår i datagrunnlaget for å estimere forventet fremtidig leie for arealet. De forventede leieprisene er basert på et definert kartutsnitt, hvor data på løpende markedsleier per kvadratmeter bruttoareal er hentet ut. Det definerte kartutsnittet vil gi et presist bilde på relevante leiepriser i et område. Videre er de løpende leiene i hvert kartutsnitt inndelt i 4 kvartiler. For å få en ytterligere presis vurdering av forventet leie er hver eiendom plassert i én kvartil. Kvartilinndelingen er hovedsakelig basert på historiske kontrakter for eiendommen, men også kalibrert for strategi og forventet utvikling av eiendommen.

For arealtyper som ikke dekkes av leieprisstatistikk, benyttes selskapets egne vurderinger for å finne forventet fremtidig inntekt.

KOSTNADER

Gjennomsnittlige historiske driftskostnader og selskapenes forventninger per eiendom inngår for å estimere forventede kostnader. Som et anslag for forventede eierkostnader på lang sikt benyttes statistikk fra OPAK og Basale. Dersom de historiske kostnadene har vært spesielt høye eller spesielt lave, benyttes ytterpunktene i OPAK/Basale sine anslag for normale eierkostnader for år 1 i kontantstrømmen. Eierkostnadene antas å være stigende med eiendommens alder og vokser lineært til OPAK/Basale anslag for høye eierkostnader over kontantstrømmens lengde.

AVKASTNINGSKRAV

Avkastningskravet består av risikofri rente som endres over kontantstrømmen og risikopåslag som gjelder individuelt for hver eiendom.

RISIKOFRI RENTE

Observasjoner fra transaksjonsmarkedet tyder på at eiendom er lite sensitive til endringer i markedsrentene. I stedet er det langsiktige forventninger til rentenivået som synes å ligge til grunn for eventuelle prisendringer for eiendom. Grunnen til dette kan være at selv de lengste markedsrentene er relativt korte i forhold til forventet varighet på en næringseiendom. Selskapene har valgt å benytte en 10-års swaprente for de første 10 årene i kontantstrømmen, og en antatt langsiktig normalrente på 5 % for de siste 10 årene og for sluttverdien. For årene imellom, fra år 10 til år 20, er det benyttet interpolering mellom de to rentene.

RISIKOPÅSLAG

Selskapene benytter et kategoriseringsverktøy for å anslå risikopåslagene per eiendom. Beliggenhet, kontraktlengde og antatt grad av syklisk karakter i kontantstrømmen til den enkelte eiendom inngår som elementer for å plassere eiendommens vektete risikoegenskaper på en poengskala. Eiendommens plassering på poengskalaen benyttes til å finne eiendommens spesifikke risikopåslag innenfor et spenn mellom antatt høyt og lavt risikopåslag i markedet. Dette spennet blir kalibrert mot observerte nøkkeltall fra transaksjonsmarkedet. Kategoriseringen og kalibreringen skal til sammen bidra til markedsmessig og konsistent verdivurdering til virkelig verdi, både på tvers av eiendommene og over tid.

LATENT SKATT

I forbindelse med verdivurderingen av investeringseiendommene i SpareBank 1 Forsikring er effekten av latent skatt beregnet utenom verdivurderingsmodellen. Latent skatt reduserer verdien av aksjene i et eiendomsaksjeselskap, fordi en eventuell kjøper vil få et lavere avskrivningsgrunnlag ved å kjøpe aksjeselskapet i stedet for eiendommene direkte. Dette er i henhold til normal bransjepraksis. Effekten reduserer virkelig verdi av investeringseiendommene. Pr 31.12 er det bare beregnet latent skatt for de eiendommene som eies av selskapsporteføljen. For de eiendommene som forvaltes i kollektivporteføljen vil det med gjeldende skattelovgivning være mest aktuelt å selge eiendommene direkte.

UTSATT SKATT

Det beregnes utsatt skatt på merverdien av eiendommene i Fremtind konsern.

MORSELSKAPET

Morselskapet hadde ikke investeringseiendommer i 2021 og 2020.

NOTE 32 – EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

2021

Morselskapet		Konsernet		
Eiendom, anlegg og utstyr	NOK 1000	Maskiner, inventar, transportmidler og kunst	Bygning og annen fast eiendom	Totalt
9 242	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01	356 337	1 764 399	2 120 736
	- Korreksjon anskaffelseskost IB	-9 609	-1 273	-10 883
9 242	Omarbeidet anskaffelseskost IB	346 728	1 763 126	2 109 853
595	Årets tilgang	53 229	2 561	55 790
	- Årets avgang	-	-1 251	-201 902
	- Årets verdiregulering	-	35 811	35 811
9 837	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12	199 305	1 800 247	1 999 552
29	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.	277 366	339 609	616 975
69	Årets avskrivning	45 470	40 889	86 358
	- Årets nedskrivning	-	-	-
	- Årets avgang avskrivning	-197 619	-1 210	-198 829
98	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.	125 217	379 287	504 504
9 739	Balansført verdi per 31.12.	74 088	1 420 960	1 495 047

Dersom bygning eller annen fast eiendom ble vurdert til historisk kost ville balansførte verdier vært som følger:

Balansført verdi ved	501 752
Verdireguleringsreserv	917 184

SIKKERHETSSTILLELSE

Selskapet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

UUTNYTTEDE DRIFTSMIDLER

Av aktiverte bygninger var 0,0 % ledig i H2.

2020

Morselskapet		Konsernet		
Eiendom, anlegg og utstyr	Hele kroner	Maskiner, inventar, transportmidler og kunst	Bygning og annen fast eiendom	Totalt
9 109	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01	286 246	1 723 809	2 010 055
133	Årets tilgang	70 826	-2 443	68 383
	- Årets verdiregulering	-	39 582	39 582
9 242	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12	356 337	1 764 399	2 120 736
13	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.	223 415	315 253	538 668
16	Årets avskrivning	57 280	20 904	78 184
29	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.	277 366	339 609	616 975
9 213	Balansført verdi per 31.12.	78 971	1 424 790	1 503 761

Dersom bygning eller

Balansført verdi ved	407 904
Verdireguleringsreserv	1 007 749

SIKKERHETSSTILLELSE

Selskapet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

UUTNYTTEDE DRIFTSMIDLER

Av aktiverte bygninger var 0,0 % ledig.

NOTE 33 – GOODWILL

GOODWILL

2021				2020
NOK 1 000				Bokført verdi
Goodwill ved kjøp av SpareBank 1 Forsikring AS				-
Goodwill ved kjøp av 49 % av ODIN Forvaltning AS				79 131
Goodwill ODIN ved oppkjøp av Rahastotori/Fondex				10 800
Goodwill ved kjøp av Fremtind (tidl. SpareBank 1 Skadeforsikring)				1 844 259
Goodwill SpareBank 1 Factoring AS				10 245
Goodwill ved kjøp av Modhi				117 717
Sum goodwill				2 062 152

Ved overtakelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelse oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3R. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelse oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelse. Goodwill er antatt å ha ubegrenset levetid. Oppkjøp av et selskap er blant annet basert på strategisk tilpasning og antatt økonomisk lønnsomhet over lang tid. Goodwill fordeles på kontantstrømsgenerende enheter. Goodwill avskrives ikke, men er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36.

Fastsettelse av gjenvinnbart beløp:

Det brukes likviditetsprognoser (etter skatt) basert på 5 års fremskrivninger. Gjenvinnbart beløp på balansedagen beregnes årlig for goodwill som har en ubestemt utnyttbar levetid. Verdien av de ulike kontantstrømsgenerende enhetene er vurdert per 31. desember 2021. Det er benyttet estimerte fremtidige resultatprognoser for produktselskapene. I tillegg trekkes inn forhold som utbyttepolitikk, eierstruktur og distributørene av forsikringsprodukter.

Det kan legges til grunn at det for SpareBank 1 Gruppen konsern vil være en betydelig variasjon i verdiene med hensyn til om verdivurderingen foretas med utgangspunkt i «going concern» eller som en del av en strukturtransaksjon. For alle kontantgenererende enheter utenom datterselskapet SpareBank 1 Spleis AS overstiger gjenvinnbart beløp de balanseførte verdiene, og analysen indikerer derfor at nedskrivning ikke er nødvendig.

Vedlagt følger en tabell knyttet til sensitiviteten til forutsetningene som ligger til grunn for verdiberegningen:

Sensitivitet	Avkastningskrav prognose periode	Terminalvekst	1% økning i avkastningskrav	10% endring i netto kontantstrøm
Modhi Finance AS	10,0 %	2,2 %	MNOK 85	MNOK 137
SpareBank 1 Factoring AS	8,0 %	2,5 %	MNOK 97	MNOK 111
Fremtind Forsikring AS	7,0 %	2,5 %	MNOK 3 633	MNOK 1 969
SpareBank 1 Forsikring AS	7,0 %	2,7 %	MNOK 500	MNOK 598

AVKASTNINGSKRAV

Avkastningskravet (k) til egenkapitalen er basert på CAPM-modellen:

$$k = r_f + MRP \times \beta + BRP$$

Risikofri rente (r_f) antas å være 2 %. Markedsrisikopremien (MRP) forutsettes å være 5 %. Beta (β) antas for de fleste selskapene å være 1. Branssespesifikk risikopremie (BRP) varierer mellom 1 % og 3 %.

TERMINALVERDI

Vi antar uendelig levetid for selskapene, som betyr at det ligger betydelig selskapsverdi i tiden etter den eksplisitte prognoseperioden. Denne verdien fremkommer som et terminalledd, der det forutsettes evigvarende kontantstrømmer. Verdien er videre en funksjon av normalisert kontantstrøm, vekst og avkastningskrav. Nominell vekst antas i evighetsperspektivet å være 2,2- 2,7 %.

NOTE 34 – ANDRE IMMATERIELLE EIENDELER

2021

Morselskap		Konsern							
Software	NOK 1 000	IT-systemer i bruk	Lisenser	Forsikrings-system egenutviklet	Forsikrings-system under utvikling	Kunde relasjoner	Merkevarer	Software	Totalt
172	Anskaffelseskost per 01.01.	967 475	128 681	24 229	19 730	1 734 760	-	43 343	2 918 218
	Korrigerings anskaffelseskost per 01.01.	-327 448	-	52 242	-	-	-	-14 223	-5 728
172	Anskaffelseskost per 01.01.	640 027	128 681	76 471	19 730	1 734 760	-	29 120	2 912 490
	- Årets tilgang	47 183	-	29 567	18 825	7 700	-	-	103 274
	- Herav utviklet internt	47 183	-	29 567	18 825	-	-	-	95 574
	- Herav kjøpt separat	-	-	-	-	7 700	-	-	7 700
	- Årets avgang	-	-90 939	-121	-17 218	-	-	-	-108 277
172	Anskaffelseskost per 31.12.21	687 210	37 743	105 917	21 337	1 742 460	-	29 120	2 907 487
62	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.	667 289	101 608	5 538	-	283 400	-	23 611	1 081 446
57	Årets avskrivning	86 975	6 104	12 261	-	213 076	-	4 882	334 254
	- Årets nedskrivning	2 580	-	-	-	-	-	-	2 580
	- Årets avgang nedskrivning	-	-	-	-	-	-	-	-
119	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.21	565 780	31 264	58 444	-	496 476	-	26 211	1 342 132
52	Balanseført verdi per 31.12.21	121 429	6 479	47 473	21 337	1 245 984	-	2 909	1 565 355

2020

Morselskap		Konsern							
Software	NOK 1 000	IT-systemer i bruk	Lisenser	Forsikrings-system egenutviklet	Forsikrings-system under utvikling	Kunde relasjoner	Merkevarer	Software	Totalt
172	Anskaffelseskost per 01.01.	965 414	123 586	13 696	11 631	395 999	5 269	26 134	1 541 729
	- Årets tilgang	124 815	8 459	10 533	27 107	1 338 760	-	17 209	1 526 884
	- Herav utviklet internt	108 988	589	-	14 995	1 250 000	-	3 534	1 378 106
	- Herav kjøpt separat	585	7 870	10 533	-	-	-	13 675	32 662
	- Årets avgang	-122 754	-3 364	-	-19 008	-	-5 269	-	-150 395
172	Anskaffelseskost per 31.12.	967 475	128 681	24 229	19 730	1 734 760	-	43 343	2 918 218
5	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.	602 071	93 113	1 839	-	79 200	-	16 750	792 974
57	Årets avskrivning	159 281	11 860	3 698	-	204 200	-	6 860	385 899
	- Årets nedskrivning	3 685	-	-	-	-	-	-	3 685
	- Årets avgang avskrivning	-97 748	-3 364	-	-	-	-	-	-101 112
62	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.	667 289	101 608	5 538	-	283 400	-	23 611	1 081 446
110	Balanseført verdi per 31.12.	300 186	27 073	18 691	19 730	1 451 360	-	19 732	1 836 772

NOTE 35 – DRIFTSKOSTNADER

Morselskapet		Konsernet	
	2020 NOK 1 000		2020
	81 145 Personalkostnader		1 825 804
	575 IT kostnader		239 329
	11 701 Markedsføring		30 793
	-13 031 Andre driftskostnader (inntekter tjenestesalg for mor)		722 712
	80 390 Sum driftskostnader		2 818 639
	Godtgjørelse til revisor		
	264 Ordinær revisjon		4 678
	86 Andre attestasjonstjenester		304
	- Skatterådgivning		528
	209 Andre tjenester		2 690
	Godtgjørelse til revisor er oppgitt inklusive merverdiavgift.		
	Personalkostnader		
	50 232 Lønn		1 415 176
	1 252 Sluttvederlag		1 252
	12 235 Arbeidsgiveravgift		193 945
	5 959 Pensjonskostnader		156 579
	- Refusjon lønn, pensjon døtre		-31 064
	2 246 Sosiale kostnader		32 593
	9 221 Øvrige personalkostnader		57 323
	81 145 Sum personalkostnader		1 825 804
	Spesifikasjon av pensjonskostnader		
	6 677 Innskudd- /hybrid pensjon		157 668
	-718 Usikret lederpensjon		-1 089
	5 959 Sum pensjonskostnader		156 579

NOTE 36 – SKATT

Sammenheng mellom resultat før skattekostnad og skattegrunnlag

Morselskapet		Konsernet	
	2020 NOK 1 000		2020
	1 967 689 Resultat før skattekostnad		1 817 224
	-7 093 Endring i midlertidige forskjeller		726 837
	-2 118 739 Permanente forskjeller		-112 902
	243 437 Mottatt konsernbidrag med skattemessig virkning		-
	-79 585 Avregnet fremførbart underskudd		-
	8 913 Korreksjon tidligere år		15 316
	14 622 Grunnlag for betalbar skatt i resultat		2 446 476
	-14 622 Avgitt konsernbidrag med skattemessig virkning		-
	- Øvrige forskjeller		-
	- Grunnlag for betalbar skatt i balansen		2 446 476
	- Betalbar skatt	1)	605 468

21 670	Endring i utsatt skattefordel/utsatt skatt	-89 631
3 656	Endring i utsatt skattefordel/utsatt skatt - effekt skattesats	3 828
	- For lite/mye avsatt skatt tidligere år	-13 357
	- Øvrige skatteeffekter netto	-82 669
25 325	Skattekostnad(+)/skatteinntekt (-)	423 640
25 325	Skatt før andre resultatkomponenter	423 640
	- Skatt på andre resultatkomponenter	84 418
	<i>Herav skatt knyttet til:</i>	
	- Estimatavvik i pensjonsavtalen	-
	- Revaluering eiendom	112 558
	- Justering av forsikringsforpliktelser	-28 139
	Skattekostnad/skatteinntekt inkludert andre resultatkomponenter	508 058
	Utsatt skatt/utsatt skattefordel per 31.12	
	- Anleggsmidler	133 012
	- Verdipapirer	34 345
	- Forsikringsmessige avsetninger som er egenkapital	391 406
	- Gevinst og tapskonto	432 203
	Øvrige endringer	203 109
	- Sum utsatt skatt	1 194 075
-3 161	Anleggsmidler	-40 041
	Verdipapirer	171
	- Fordringer	-16 725
	- Avsetninger	-478
-6 388	Usikret lederpensjon	-16 861
	Øvrige endringer	-209 582
-9 623	Sum utsatt skattefordel	-283 446
	Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart skattemessig underskudd	-
-39 535	underskudd	-
-49 158	Utsatt skatt/skattefordel	910 629
-49 158	Utsatt skattefordel	854 153
	- Ikke balanseført utsatt skattefordel	15 390
-49 158	Netto utsatt skatt(+)/utsatt skattefordel(-)	869 543
	Avstemming av skattekostnad/skatteinntekt	
491 922	25 % av resultat før skatt	482 284
-529 685	Permanente forskjeller	-28 209
60 859	Skatt av mottatt konsernbidrag	0
2 228	Korreksjon tidligere år	-11 129
	- Øvrige forskjeller	-19 308
25 325	Beregnet skattekostnad(+)/skatteinntekt(-)	423 639

Utsatt skattefordel i morselskapet er ført opp i balansen da fremskrivninger av resultater fra datterselskaper tilsier at morselskapets skatteposisjoner utnyttes årlig.

- 1) Konsernets betalbare skatt i 2021 er redusert med skatteeffekten av konsernbidragene da SpareBank 1 Gruppen mener at det er sannsynlig at forslag til vedtakene om konsernbidrag godkjennes, selv om konsernbidragene først blir regnskapsført i vedtaksåret. Utsatt skatt er økt tilsvarende. Bakgrunnen for at det i utgangspunktet ikke er oppført noen betalbar skatt i balansen til SpareBank 1 Gruppen AS i 2021 er at den er resultatført og gjort opp i 2021. Det blir ikke vedtatt konsernbidrag før i påfølgende år, den betalbare skatten vil oppstå etter generalforsamlingen og gjøres opp i samme år. Vi har imidlertid valgt å vise den betalte skatten i note i konsernet som skal betales i 2022.

NOTE 37 - LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL ADMINISTRERENDE DIREKTØR

NOK 1 000	Lønn/ honorar ¹⁾	Annen godtgjørelse ²⁾	Periodisert pensjonskostnad
Sigurd Aune	3 901	175	866
Sum 2021	3 901	175	866

¹⁾ Lønn/honorar er utbetalt lønn/honorar i regnskapsåret 2021.

²⁾ Omfatter telefon, forsikring og andre trekkpliktige ytelser.

NOK 1 000	Honorar ³⁾	Annen godtgjørelse
STYRET		
Janson Jan-Frode - styrets leder frem til 12. april 2021, styremedlem fra 12. april 2021	330	
Ulriksen Liv Bortne - styrets nestleder frem til 12. april 2021, og styrets leder fra 12. april 2021	275	
Fasmer, Benedicte Schilbred - styremedlem fra 8. januar 2021, og styrets nestleder fra 12. april 2021	69	
Heiberg Richard - styremedlem	275	85
Kleiven Per Ivar - styremedlem fremtil 12. april 2021	275	
Austreid Arne - styremedlem frem til 8. januar 2021	206	62
Følsvik Peggy Hessen - styremedlem	275	16
Hjelkerud Geir - styremedlem/ansattrepresentant	275	69
Lindqvist Karolina - styremedlem/ansattrepresentant	275	
Hansen, Arild Bjørn - styremedlem fra 12. april 2021	33	
Nord Mette - møtende varamedlem	193	69
Sum 2021	2 481	301
Sum 2020	2 403	371

³⁾ Styresammensetningen er pr 31.12.21. Honorarbeløpet er utbetalt i regnskapsåret 2021 for 2020.

⁴⁾ Tall for 2020 er omarbeidet

SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper har kun fastlønn og ikke variabel godtgjørelse.

I gjeldende avtale for administrerende direktør er det regulert at stillingens pensjonsalder for alderspensjon i dag er 67 år, men administrerende direktør har anledning til å fratze ved 65 år i henhold til førtidspensjonsavtale

Administrerende direktør har rett til førtidspensjon tilsvarende 70 % av årslønn fra fylte 65 år til 67 år.

Ved fratredelse før oppnådd pensjonsalder, har administrerende direktør avtale om etterlønn i 12 måneder etter avtalt oppsigelsesperiode på 6 måneder.

Det foreligger ingen forpliktelser overfor styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet. Det foreligger heller ingen avtaler om bonus, overskuddsdeling, opsjoner og lignende til fordel for leder av styret.

Det tilbys lån og enkelte forsikringstjenester til en pris tilsvarende beste kundevilkår. Fordeler som ytes til ledende ansatte og styremedlemmer avviker ikke fra det som gis til øvrige ansatte.

Alle transaksjoner med nærstående parter er inngått på forretningsmessige vilkår. Se note 38

FORSIKRINGSPREMIE FREMTIND FORSIKRING AS

NOK 1 000	2021	2020	
		Adm.dir	Styret
Årlig premie		27	348
Erstatninger			249

NOTE 38 – VESENTLIGE TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

KONSERNETS TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER:

Det overordnede prinsipp for transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og nærstående parter er at disse skal være i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår. For tjenester ytet direkte til konsernselskaper, samt for fellestjenester som SpareBank 1 Gruppen AS utfører for konsernselskaper og Alliansen gjennom SpareBank 1 Utvikling DA benyttes kostnadsdelingsprinsippet uten fortjenestpåslag. For øvrige transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og konsernselskaper benyttes påslag og markedsmessige vurderinger for å fastsette prisen på transaksjoner.

Morselskapet	2020 NOK 1 000	Konsernet	2020
	Salg av tjenester (inntekter)		
	2 613 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket		479 046
	22 175 Datterselskap		-
	18 347 Tilknyttede selskaper		49 300
	- Andre nærstående parter		25 796
	Kjøp av tjenester (kostnader)		
	- Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket		-1 484 306
	-9 484 Datterselskap		-
	-3 931 Tilknyttede selskaper		-4 990
	- Andre nærstående parter		-364 159
	Balanseposter som følge av kjøp og salg av tjenester		
	1 191 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket		-111 912
	8 975 Datterselskap		-
	- Tilknyttede selskaper		472
	- Andre nærstående parter		-265 857
	Netto leieinntekter		
	-2 384 Datterselskap		-
	Renteinntekter på utlån (+) og rentekostnader på lån (-)		
	-109 677 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket		-90 711
	35 710 Datterselskap		-
	4 475 Andre nærstående parter		4 475
	Utlån, fordringer og andre finansielle transaksjon		
	234 991 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket		494 283
	1 834 693 Datterselskap		-
	Lån, gjeld og andre finansielle transaksjoner		
	- Morselskapet		-
	-4 536 803 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket		-4 536 803
	- Datterselskap		-
	- Tilknyttede selskaper		-
	- Felleskontrollert virksomhet der foretaket er deltager		-
	- Nøkkelpersonell i ledelsen av foretaket eller foretakets morforetak		-
	- Andre nærstående parter		-

¹⁾ Godtgjørelse til ledende ansatte, styret, er omhandlet i Note 37. Morselskapet har innvilget avlastningsgaranti overfor datterselskap på 2.571 (731) mill. kroner.

NOTE 39 - ANTALL ANSATTE OG ÅRSVERK

	Ansatte 31.12.2021	Årsverk 31.12.2021	Gjennomsnittlig antall ansatte 2021	Gjennomsnittlig antall årsverk 2021
SpareBank 1 Gruppen AS	39	39	40	39
SpareBank 1 Forsikring AS	143	142	143	142
Fremtind Forsikring AS	980	966	980	965
SpareBank 1 Factoring AS	34	34	37	37
SpareBank 1 Spleis AS	10	10	8	8
Modhi Finance AS	196	194	197	193
Sum	1 402	1 385	1 404	1 384

	Ansatte 31.12.2020	Årsverk 31.12.2020	Gjennomsnittlig antall ansatte 2020	Gjennomsnittlig antall årsverk 2020
SpareBank 1 Gruppen AS	40	39	40	40
SpareBank 1 Forsikring AS	141	140	139	137
Fremtind Forsikring AS	1 005	981	988	976
ODIN Forvaltning AS	47	47	52	52
SpareBank 1 Factoring AS	36	36	37	36
LOfavør AS	13	13	12	12
Modhi Norge AS	102	101	100	99
SpareBank 1 Spleis AS	7	7	6	6
Modhi Finance AS	58	57	55	54
Sum	1 449	1 421	1 429	1 411

NOTE 40 – ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Morselskapet				Konsernet	
	2020 NOK 1 000	Rente	Forfall		2020
Ansvarlig lånekapital					
	14.12.16 Tidsbegrenset ansvarlig lån				
	- Nordic Trustee ASA	NIBOR pluss 3,45%	14.12.2026		1 251 794
	83 159 Eierbanker og Sparebanken Vest	NIBOR pluss 3%	Evigvarende		83 159
	200 325 Eierbanker og Sparebanken Vest	NIBOR pluss 1,7%	Evigvarende		200 325
	283 484 Sum evigvarende ansvarlig lånekapital				1 535 278
Fondsobligasjoner					
	30.11.21 - Fondsobligasjone Norsk				
	- Tillitsmann ASA	NIBOR pluss 2,70%			-
	- Sum fondsobligasjoner				-
	283 484 Sum ansvarlig lånekapital				1 535 278

NOTE 41 – INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER OG KREDITTINSTITUSJONER

Morselskapet		Konsernet	
	2020 NOK 1 000		2020
	280 608	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	-
	4 253 319	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	4 253 319
		- Bankinnskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	341 130
		- Gjeld til forsikringstakere	583 747
	4 533 927	Sum innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	5 178 197

NOTE 42 – EIERSTRUKTUR

SpareBank 1 Gruppen AS hadde per 31. desember 2021 følgende eierstruktur:

	Antall aksjer	Eierandel
SpareBank 1 Nord-Norge	420 498	19,50%
SpareBank 1 SMN	420 498	19,50%
SpareBank 1 SR-Bank ASA	420 498	19,50%
Samarbeidende Sparebanker AS	420 498	19,50%
SpareBank 1 Østlandet	267 394	12,40%
Landsorganisasjonen i Norge (LO) /Forbund tilknyttet LO	207 014	9,60%
Totalt antall aksjer	2 156 400	100,00%

Pålydende per aksje er 1 000. Eierandel og stemmeandel er lik.

SpareBank 1 Gruppen AS hadde per 31. desember 2020 følgende eierstruktur:

	Antall aksjer	Eierandel
SpareBank 1 Nord-Norge	420 498	19,50%
SpareBank 1 SMN	420 498	19,50%
SpareBank 1 SR-Bank ASA	420 498	19,50%
Samarbeidende Sparebanker AS	420 498	19,50%
SpareBank 1 Østlandet	267 394	12,40%
Landsorganisasjonen i Norge (LO) /Forbund tilknyttet LO	207 014	9,60%
Totalt antall aksjer	2 156 400	100%

Pålydende per aksje er 1 000. Eierandel og stemmeandel er lik.

	2021	2020
Utbetalt utbytte per aksje	870	512

NOTE 43 - HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN, TVISTESAKER

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ikke registrert informasjon om vesentlige hendelser etter balansedagen 31. desember 2021 som påvirker SpareBank 1 Gruppen konsern sitt avlagte årsregnskap.

TVISTESAKER

Som finansforetak med en omfattende virksomhet, vil SpareBank 1 Gruppen konsern regelmessig være part i ulike rettsvister, kommersielle uenigheter og krav. Det er ved regnskapsavleggelsen ingen tvistesaker som anses å ha vesentlig betydning for vurderingen av konsernets finansielle stilling.

Rettsvistene gjelder i hovedsak tvister med forsikringstakere og andre forsikringselskap knyttet til erstatningsoppgjør i forsikringsforhold. Disse sakene avsettes det løpende for i forsikringselskapenes regnskaper, og utfallet av disse sakene er av uvesentlig betydning for konsernets økonomiske stilling.

STYRETS REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE I ÅRSRAPPORTEN FOR 2021 – POLICY PÅ OMRÅDET

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har vedtatt at selskapet skal følge Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse av 4. desember 2007, sist revidert 14. oktober 2021, med de forbehold og tilpasninger som følger av at SpareBank 1 Gruppen AS har få aksjonærer, og at aksjen ikke er børsnotert eller gjenstand for regelmessig omsetning.

Anbefalingen er fastsatt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES), og anbefalingen er tilgjengelig på www.nues.no.

REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

I henhold til anbefalingens pkt. 1 skal styret gi en samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse i årsberetningen eller i dokument det er henvist til i årsberetningen. Nedenfor følger styrets redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse.

Styret påser at selskapet har god eierstyring og selskapsledelse.

VIRKSOMHET

Selskapets formål er i vedtektene angitt på følgende måte:

«Selskapets formål er å eie aksjer i foretak som etter sine vedtekter skal tilby særlige finansielle tjenester, herunder forsikrings- og verdipapirfondstjenester. Selskapet kan også eie aksjer i selskap som skal utvikle, eie og/eller distribuere programvare- og informasjonsteknologi, markedsføringstjenester, produkter, lisenser, varemerke og andre immaterielle rettigheter, samt utøve virksomhet i tilknytning til dette.»

Styret har utarbeidet klare mål, strategier og risikoprofil for virksomheten, slik at selskapet skaper verdier for aksjonærene på en bærekraftig måte. I dette arbeidet har styret tatt hensyn til økonomiske, sosiale og miljømessige forhold. Selskapets mål og hovedstrategier fremgår av årsrapporten for 2021. Styret evaluerer mål, strategier og risikoprofil minst årlig. Virksomheten drives for øvrig i henhold til norsk lov, offentlige tillatelser og interne regler.

Styret har klargjort selskapets verdigrunnlag, og fastsatt etiske retningslinjer. Det er også fastsatt egne instruksjoner for styret og administrerende direktør. Enkelte overordnede styringsprinsipper, aksjonærrettigheter og -plikter fremgår også av aksjonæravtale.

Styret har utformet retningslinjer for samfunnsansvar.

SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE

Selskapet har en kapitalstruktur som er tilpasset selskapets og konsernets mål, strategi og risikoprofil. Styret har fastsatt en klar og forutsigbar utbyttepolitikk for selskapet.

Det foreligger ikke styrefullmakter til kapitalforhøyelse eller kjøp av egne aksjer.

LIKEBEHANDLING AV AKSJEIERE OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

Selskapet har bare én aksjeklasse. Likebehandling av aksjeiere er sikret via vedtekter, styreinstruks, etiske retningslinjer og aksjonæravtale. Transaksjoner med nærstående forutsettes å skje til markedsmessige vilkår.

Selskapet har ikke etablert tilbakekjøpsprogram for egne aksjer. Selskapets styreinstruks og etiske retningslinjer inneholder bestemmelser som skal sikre at styremedlemmer og ledende ansatte melder fra til styret hvis de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av selskapet.

AKSJER OG OMSETTELIGHET

Selskapets aksjer er ikke fritt omsettelige. Ved enhver overdragelse av aksjer har de øvrige aksjonærer forkjøpsrett på ellers like vilkår. Hovedbegrunnelsen for omsetningsbegrensningen er at selskapets aksjer ikke er børsnotert, og at selskapet inngår som en del av SpareBank 1-alliansen.

GENERALFORSAMLING

SpareBank 1 Gruppen AS har en konsentrert aksjonærstruktur, og erfaringsmessig er nærmere 100 % av aksjene representert på generalforsamlingene. Selskapet søker å tilrettelegge og avvikle generalforsamlingene i samsvar med Norsk anbefaling, men for et selskap med få aksjonærer, svært liten omsetning i aksjen og hvor samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i styret, er det hensiktsmessig å foreta visse tilpasninger i forhold til anbefalingen.

VALGKOMITÉ

Selskapet har en valgkomité med tre medlemmer valgt av generalforsamlingen. Leder og medlemmer i valgkomiteén er også styremedlemmer i selskapet, og dette anses forsvarlig fordi styresammensetningen er regulert i aksjonæravtale. Sammensetningen i valgkomiteén er i hovedsak identisk med sammensetningen i valgkomiteéene i selskapets datterselskap. Valgkomiteens arbeid er tilpasset selskapets aksjonærstruktur og at aksjene ikke er børsnotert samt at selskapet inngår i SpareBank 1-alliansen.

STYRET, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper inngår som del av SpareBank 1-alliansen, og dette preger også styrets sammensetning, som er regulert i aksjonæravtale. Styret er sammensatt av representanter fra aksjonærene og de ansatte. Samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i styret enten direkte eller indirekte. Generalforsamlingen velger styrets leder. Sammensetningen er nærmere omtalt i eget avsnitt i årsrapporten.

Selskapet har ingen enkeltpersoner som aksjonærer, og følgelig heller ingen styremedlemmer som personlig eier aksjer i selskapet.

STYRETS ARBEID

Styret utøver sitt arbeid i henhold til lov, vedtekter samt fastsatte instruksjoner og retningslinjer herunder styreinstruks. Styret har også fastsatt instruks for administrerende direktør. Styret følger opp internkontrollen i samsvar med forskrift og instruks fastsatt av Finanstilsynet, og har også internrevisjon for konsernet.

Styret kan i henhold til styreinstruksen opprette særskilte utvalg og komiteer, men kan normalt ikke delegerer beslutningskompetanse til slike utvalg eller komiteer. Styret besluttet i 2008 å opprette revisjonsutvalg og godtgjøringsutvalg. I 2013 besluttet styret å opprette et risikoutvalg.

Styret foretar en årlig evaluering av sitt arbeid og kompetanse.

RISIKOSTYRING OG INTERN KONTROLL

SpareBank 1 Gruppen AS er som finansforetak underlagt detaljerte regler for risikostyring og intern kontroll. Det gis en beskrivelse av selskapets risikostyring og interne kontroll i styrets årsberetning.

GODTGJØRELSE TIL STYRET

Styrets godtgjørelse fremgår av notene til årsregnskapet. Godtgjørelsen er ikke resultatavhengig. Det er ikke utstedt opsjoner til styremedlemmer.

GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte fremgår av noter til årsregnskapet. Styret har fastsatt retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte.

Selskapet avviklet samtlige bonusordninger i løpet av 2015. Det er ingen ansatte som har variabel godtgjørelse. Det er ikke etablert opsjonsordninger i selskapet.

INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

Selskapet tilstreber en åpen informasjonspolitikk overfor markedet. Styret har for øvrig ikke fastsatt retningslinjer for rapportering av finansiell og annen informasjon til markedet. Selskapets finansielle kalender, regnskapsinformasjon og pressemeldinger legges ut på selskapets IR-side. Årsregnskap presenteres på IR-siden etter avholdt generalforsamling.

Styret har ikke fastsatt retningslinjer for selskapets kontakt med aksjeeiere utenfor generalforsamlingen. Samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i selskapets styre, og mottar således samme informasjon fra selskapet i egenskap av styremedlemmer.

SELSKAPSOVERTAKELSE

Norsk anbefalings regler på dette området anses ikke for å være relevante for SpareBank 1 Gruppen AS på grunn av aksjonær- og styresammensetningen.

REVISOR

Styret har i styreinstruksen fastsatt retningslinjer for ledelsens adgang til å benytte ekstern revisor til andre tjenester enn revisjon. Selskapets revisjonsutvalg fører kontroll med ledelsens bruk av ekstern revisor til andre tjenester enn revisjon. Revisors rådgivningsvirksomhet er imidlertid, som det fremgår av notene til årsregnskapet, på et beskjedent nivå.

Revisor deltar i styremøtet der styret behandler årsregnskapet.

Styret har avholdt ett møte med revisor uten at administrerende direktør eller andre fra den daglige ledelse var til stede.

REVISJONSUTVALGET

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har hatt et revisjonsutvalg bestående av fire av styrets medlemmer. Utvalget har i denne perioden bestått av leder Richard Heiberg (SpareBank 1 Østlandet), Jan- Frode Janson (SpareBank 1 SMN), Mette Nord (LO) og Geir Hjelkerud (hovedtillitsvalgt SpareBank 1 Gruppen AS).

Revisjonsutvalgets sekretær er Brigitte Ninauve (SpareBank 1 Gruppen AS)

Revisjonsutvalgets overordnede funksjon er å føre en uavhengig kontroll med selskapets finansielle rapportering og kontrollsystemer. Revisjonsutvalget skal samlet ha den kompetanse som ut fra konsernets organisasjon og virksomhet er nødvendig for å ivareta sine oppgaver. Minst ett av utvalgets medlemmer må ha kvalifikasjoner innen regnskap eller revisjon. Revisjonsutvalgets formål, oppgaver og funksjoner er fastsatt i samsvar med internasjonale regler og standarder, og også i samsvar med lovendringene som følge av implementering av EUs revisjonsdirektiv.

Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret. Revisjonsutvalgets oppgave er blant annet å påse at konsernet har uavhengig og effektiv ekstern revisjon, samt overvåke den finansielle informasjon. Revisjonsutvalgets oppgaver, sammensetning og møter er nærmere beskrevet i selskapets styreinstruks.

Revisjonsutvalget gjennomgår blant annet drifts-, kvartalsrapportering og årsregnskapsrapportering før behandling i styret. Utvalget vurderer særskilt spørsmål vedrørende tolking og overholdelse av regnskapsprinsipper og – praksis, samt verdsettelse av datterselskaper. I sin gjennomgang har utvalget diskusjoner med ledelsen og ekstern revisor.

Revisjonsutvalget har avholdt ti møter i perioden april 2021 til og med mars 2022.

Finansiell rapportering:

- Vurdere egnetheten av regnskapsprinsippene
- Etablere regler for informasjonsplikt
- Kvalitetssikre overgang til nye regnskapsprinsipper
- Følge opp nyetablerte selskap
- Gjennomgang av store vurderingsposter i regnskapet som goodwill, utsatt skattefordel og annet

Ekstern revisjon:

- Utnevne og gjenvelge revisor
- Diskutere omfanget av revisjon
- Vurdere revisors uavhengighet
- Gjennomgå vesentlige revisjonsfunn
- Kvalitetssikre revisors arbeid

I tillegg til faste saker har utvalget behandlet følgende saker:

- Nye regler for innkjøp av tjenester fra revisor
- Vurdering av optimal kapitalstruktur i SpareBank 1 Gruppen
- Uførerisiko i SpareBank 1 Forsikring AS
- Verdivurdering av selskapene i SpareBank 1 Gruppen
- Tiltak for å øke egenkapitalavkastningen i SpareBank 1 Gruppen
- Orientering om utbytte

RISIKOUTVALGET

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har hatt et risikoutvalg bestående av fire av styrets medlemmer frem. Utvalget har i denne perioden bestått av leder Richard Heiberg (SpareBank 1 Østlandet), Jan- Frode Janson (SpareBank 1 SMN), Mette Nord (LO) og Geir Hjelkerud (hovedtillitsvalgt SpareBank 1 Gruppen AS).

Risikoutvalgets sekretær er Brigitte Ninauve (SpareBank 1 Gruppen AS).

Risikoutvalget har egen instruks vedtatt av styret. Risikoutvalget er et forberedende og rådgivende utvalg for styret og skal bidra til at risiko- og kapitalstyringen i konsernet støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Risikoutvalget skal overvåke den samlede risiko og vurdere om konsernets styrings- og kontrollordninger er tilpasset risikonivået og omfanget av virksomheten. Risikoutvalget har ikke selvstendig beslutningskompetanse.

Risikoutvalget har holdt åtte møter i perioden april 2021 til og med mars 2022.

Risk management og internkontroll:

- Gjennomgå risikostyring og compliance i konsernet
- Forstå områder identifisert som nøkkelisiko (key risk)
- Vurdere effektiviteten av etablerte kontroller
- Mislighetsrisiko
- Omorganisering i konsernet
- Kapitaloptimalisering

Intern revisjon:

- Fastsette arbeidsoppgaver, rapporteringslinje og angi ressurser
- Diskutere omfanget av intern revisjonen
- Komme med innspill på fokusområder
- Vurdere effektiviteten
- Følge opp anbefalinger fra intern revisjon

I tillegg til faste saker har utvalget behandlet følgende saker:

Vurdering av internrevisjonen i forbindelse med anbud

Solvens II rapportering og aktuarfunksjonens årsrapport.

GODTGJØRELSESUTVALGET

I konsernet er det etablert et godtgjørelsesutvalg i SpareBank 1 Gruppen AS, som består av minst tre styremedlemmer som alle er uavhengige av selskapets ledelse. Ett av medlemmene skal være valgt representant for de ansatte. Styret oppnevner utvalgets leder. Utvalgsmedlemmene oppnevnes årlig for ett år av gangen. Rammer for utvalgets arbeid er beskrevet i styreinstruksen vedtatt av styret i SpareBank 1 Gruppen AS.

Godtgjørelsesutvalget består av fire styremedlemmer og ledes av styrets leder. I 2021 har Godtgjørelsesutvalget bestått av:

Perioden 7. mai 2020 til og med 27. april 2021:

- Jan-Frode Janson (leder av utvalget), Per Ivar Kleiven, Peggy Hessen Følsvik, Karolina Lindqvist

Fra om med 28. april 2021:

- Liv Bortne Ulriksen (leder av utvalget), Mette Nord, Arild Bjørn Hansen og Karolina Lindqvist.

Administrasjonen har i 2021 ivaretatt sekretærfunksjonen ved HR-direktør Tor Espen Borgersen.

Det har vært gjennomført to møter i godtgjørelsesutvalget i 2021. Saker som er behandlet i utvalget er: innstilling på lønn og lønnsrelaterte goder til administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS og revisjon av konsernets godtgjørelsesordning

KPMG AS
Sørkedalsveien 6
Postboks 7000 Majorstuen
0306 Oslo

Telephone +47 45 40 40 63
Fax
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Sparebank 1 Gruppen AS

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert Sparebank 1 Gruppen AS' årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettvise bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og
- gir konsernregnskapet et rettvise bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Molde	Stord
Alta	Finnsnes	Molde	Straume
Arondal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandnessjøen	Trondheim
Birda	Kragerø	Sandnessjøen	Lynslø
Drammen	Kristiansand	Stavanger	Alesund

Pennneo Dokumentnøkkel: A06BZ-DS1MX-TBY1 O-UtD8L-3KHGV-FHJJW

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Uavhengig revisors beretning - Sparebank 1 Gruppen AS

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Oslo, 29. mars 2022
KPMG AS

Lars Inge Pettersen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Penneo Dokumentnøkkel: A068Z-D51MX-TBY1O-U1D8L-3KHGV-FHJJW

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Lars Inge Pettersen

Partner

På vegne av: KPMG AS

Serienummer: 9578-5999-4-857839

IP: 89.8.xxx.xxx

2022-03-29 16:55:54 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: A06BZ-DS1MX-TBY1O-U1D8L-3KHGV-FHJJW

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

SpareBank **1**

